

AA 102 A138 C

అజ్ఞానములు

అనుభవములు : వ్రాసినవి

విషయములు : వ్రాసినవి

CP

3

AA Lo A 138

H=7.0

$\omega=4.7$

అ జే యు లు

[ప్లానిన్ బహుమానంపొందిన ప్రసిద్ధ నవల]

★

రచన :- ఈ. కజకోవిచ్

అనువాదం :- నవకుమార్

★

విశ్వవాణి పబ్లికేషన్స్,

గుంటూరు - 2.

ప్రచురణ : 3

ప్రథమముద్రణ

వేయి ప్రతులు

1956

వెల : రెండురూపాయలు

సంపాదకులు :

నందిగం వెంకటేశ్వరరావు

నవకుమార్

జయలక్ష్మి ప్రెస్,

నెహ్రూనగరం

గుంటూరు.

అదివొక అంతూపంతూలేని కీకారణ్యం. దానిలో ఒక సైనికదళం విసుగు విరామంలేకుండా ముందుకు సాగి పోతూంది. అంధకారంవలె అలముకున్న ఆయడవిలో పోను పోను ఆదళం లీనమై పోసాగింది.

అక్కడే జర్మనుటాంకులు, విమానాలు, ఇంకా ఆ జిల్లాలో వ్యాపించివున్న ఇతర బందిపోటుముఠాలు అపజయం పొందాయి. యుద్ధంవలన ఆ అడవిలోవున్న రోడ్లన్నీ ధ్వంసమై పోయాయి. కాని ఆ అడవి నేడక్కడ అజేయమైనది. మంచు కురవటం, మంచుగడ్డకట్టటం ఆగిపోయింది. భోజన సామాగ్రి, మందుగుండుసామాన్లుగల ట్రక్కులు చాలా దూరాన అడవి అంచున చిక్కుబడిపోయాయి. అంబులెన్సుకారులు, అడవిలో బిక్కుబిక్కుమంటూ అక్కడక్కడా వున్న పల్లెల్లో ఆగి పోయి వున్నాయి. ఫిరంగిదళంవద్దవున్న వంటచెజకు అయి పోయింది. వాళ్ళ ఫిరంగులుకూడా వూరూపేరూలేని దూరంగా వున్న నదుల గట్లవెంటపడివున్నాయి. భూసైన్యానికీ వాటికీ మధ్యనున్న దూరం ఊణఊణానికీ పెరిగిపోతుంది. ముందు పోతున్న భూసైన్యం అవాంతరాలేవీ లెక్కచేయకుండా ముందుకే సాగిపోతుంది. పోనుపోను నడక సన్నగిలింది. ఆత్మవిశ్వాసం తగ్గినకొద్దీ మనుషులకు అలసట అధికం కాజొచ్చింది. సరిగ్గా ఈ అనకాశం చూసుకుని జర్మనులు, మిగిలిన సామాగ్రినంతటినీ అక్కడే పారవేసి బరువు తగ్గించుకుని పడమటిదిక్కుగా పారిపోయారు.

శత్రువులు జాడచిక్కికుండా మాయమైపోయారు. శత్రుసైన్యాలను ఎదుర్కొని పోరాడవలసిన పనిలేకపోయినప్పటికీ భూసైన్యం తన ఉనికిని కాపాడుకునేందుకుగాను తనపనిని యధావిధిగా కొనసాగించటానికే నిర్ణయించుకుంది. శత్రువుల నుంచి జయించి స్వాధీనంచేసుకున్న హద్దుల్ని కాపాడుతూ వున్నారు. అక్కడ నేలంతా శత్రువులచేత నరుకబడిన స్కాటుల (సైన్యాల్లో పనిచేసే గూఢచారులు) తలలు చిందరవందరగా పడివున్నాయి. అక్కడ పడివున్న ఆముఖాల్లో కన్పించే హృదయ విదారక దృశ్యానికి దానికదేసాటి. వారి మనుగడంతా వ్యర్థమై పోయిందా అన్నంతగా వారు దిగాలుపడిన ముఖాలతో, భారంగావున్న శూన్యహృదయాలతో రోడ్డు ప్రక్కగా నడుస్తున్నారు.

ఈ విధంగా నడుస్తూవున్న ఒకదశం చెంతకు డివిజను కమాండరు కర్నల్ సర్బీచెంకోజీపులో వచ్చి ఆగి నెమ్మదిగా జీపునుంచి దిగాడు. నడుంమీద చేతులు ఆనించుకుని బురదగా వున్న ఆ రోడ్డుమధ్య నిలబడ్డాడు. ఆయనముఖంలో హేళనతో కూడిన చిరునవ్వు కన్పిస్తుంది.

డివిజను కమాండరును చూడగానే స్కాటులందరూ అటెన్షనులో నిలబడ్డారు.

“వీరులారా! శత్రువులు మీచేతుల్నుంచి తప్పించుకు పోయారా? ఏం? శత్రువులు ఎక్కడున్నారు? ఏంచేస్తున్నారు?” అని ఆయన ప్రశ్నించాడు.

లెఫ్టి నెంట్ త్రేవికిన్ ఆ దళనాయకుడని ఆయన గుర్తించాడు. కర్నల్ సర్బీ చెంకోకు తన ఆఫీసర్ల ముఖాలన్నీ బాగా పరిచయమే. శత్రువును చేజిక్కించుకోలేనందుకు అసంతృప్తి, అసహ్యంకలిగే తలపంకించుచూ పై ప్రశ్న వేశాడు.

“ఏం, నీవు కూడానా త్రేవికిన్?” అని ఆయన త్రేవికిన్ నుద్దేశించి తీక్షణంగానే అడిగాడు— “ఈ యుద్ధమనేది వుండి చూశావ్, చాలా మజామైనదిలే! పల్లెలలో పాటుత్రాగటము, కంటబడిన ఆడదాని నెంటల్లాపడడము! అంతేగా! మీ ఘన కార్యంలో, మీదయవల్ల జర్మనీవరకు పోయినా శత్రుదర్శనం కాదు. ఎంత గొప్పగావుంటుంది?” అని తలవనితలంపుగా కలిగిన సంతోషంతో అడిగాడు.

లెఫ్టి నెంట్ కర్నల్ గాలీవ్ డివిజనుకు చీఫ్ ఆఫ్ స్టాఫ్. అలసటతో కారులో కూర్చుని చిరునవ్వునవ్వుతున్నాడు. అకస్మాత్తుగా కర్నల్ సర్బీ చెంకోలో కలిగిన హృదయ పరివర్తనకు ఆశ్చర్యపడుతున్నాడు. ఇంతకుముందు అంటే ఒకక్షణం క్రితం పొయ్యినద్దకూర్చుని చలికాచుకుంటూ తమ మందకొడితనానికి సర్బీ చెంకో తనను చీవాట్లు వేస్తుంటే తాను ఆ నిశ్శబ్ద వాతావరణంలో మానంగా వింటూ కూర్చున్నాడు.

స్కొటుల్ని చూడటంవలననే కర్నల్లో ఈమూర్పు కల్గింది. ఆయన 1915 లో భూసైన్యంలోని గూఢచారదళంలో మొట్టమొదటగా తన సైనికజీవితాన్ని ప్రారంభించాడు. గూఢచారదళంలోనే మొదటిసారిగా తుపాకిగుండ్ల సరిస్కారం

కూడా కల్గింది. తరువాత సెంట్ జార్జ్ పాఠశాలకు కూడా పొందాడు.

సూర్యాస్తమయం కాబోతుంది. అడవంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది. మరికొద్దిసేపటికి ఆ గుంటమిట్టలచాటున చీకటి ఛాయల్లో మరుగైపోతారు. నిశ్శబ్దంగా ఒకరినెనుక ఒకరు లైనుగా రోడ్డుప్రక్కనే నడుస్తున్నారు. వాళ్ళు ధరించిన ఆకు పచ్చని గూఢచారదుస్తులు, ఎండలో కాలి వాడిన ఆ ముఖాలను చూసి ఆయనహృదయంలో సంతోషమేకల్గింది.

డివిజను కమాండరుమాత్రం ఘాటుగానే చీవాట్లు వేశాడు. గూఢచారదళం గుప్పిటనుంచి శత్రువులు తప్పించుక పోవటమంటే, అంటే శత్రువుకు అసలు పారిపోయే అవకాశం చిక్కనీయడమే చాలా అవమానకరమైన విషయం.

తమ డివిజను భవిష్యత్తునుగురించి కర్నల్ అన్న మాటలు వ్యధ చెందుతున్న హృదయాన్ని వ్యక్తంచేస్తున్నాయి. సైన్యంలో ఒకభాగం తెనుకవుండిపోయింది; మిగిలిన కొద్దిమందితో శత్రువును ఎదుర్కొనుటకు భయపడుతున్నారు. కాని దానితోపాటు తమనుంచి తప్పించుకొని పారిపోయిన శత్రువుల్ని వెంటాడి పట్టుకుని పోరాడాలనే కోర్కెకూడా గాఢంగావుంది. తా నెటువంటివాళ్ళను ఎదుర్కొంటున్నావో, తన ఓర్వేమిటోకూడా తెలుసుకోవాలని ఆతనికాంక్ష. చుట్టూ ప్రశాంతంగావుంది. కొద్దిసేపు ఆగి మనుషుల్ని, ఆయుధాల్ని సరిజేసుకోవాలి. ముందుకుసాగాలనే దేశప్రజలందరి ప్రబల

వాంఛ. కాని తన నిర్ణయం దానికి విరుద్ధమని తన మనస్సులో కూడా అంగీకరించడనేది నిజం. అయినప్పటికీ యుద్ధరంగంలో అతడు కొద్ది ఊణాల విశ్రాంతినిగురించి కలలు గంటున్నాడు, అసలు ఈవృత్తిలోవున్న రహస్యాల్లో ఇటువంటివి.

సైనికులు శాంతంగా కొంతసేపు కుడికాలిమీద, కొంత సేపు ఎడమకాలిమీద నిలబడుతూవున్నారు. అది చాలా బాధాకరమైన దృశ్యం.

డివిజను కమాండరు జేపునెక్కుతూ గాలీవ్ (డివిజను చీఫ్ ఆఫ్ స్టాఫ్) నుద్దేశించి, “అవిగో-నీ కళ్ళు, చెవులు,” అని చాలా తిరస్కారంగా మాట్లాడి జేపునెక్కాడు. అతనిజేపు ముందుకు వెళ్ళిపోయింది.

ఒకక్షణం వరకు స్కాటులావిధంగానే నిలబడ్డారు. తరువాత ట్రైవకిన్ నెమ్మదిగా ముందునడచాడు. మిగిలిన వాళ్ళకూడా అతనివెనుకనే బయలుదేరారు.

ఎప్పటివలెనే ఏమాత్రం ధ్వని వినిపించినా ట్రైవకిన్ చెవులు రిక్కించి వింటూ తన దళాన్నిగురించి ఆలోచిస్తున్నాడు. కమాండరులోవలె అతనిలోకూడా శతృవును ఎదుర్కోవాలనే కాంక్ష, తగినంతమంది లేరనే భయమూ వున్నాయి. ఎదుర్కొనడం తమ కర్తవ్యమనీ, అలాచేయకపోతే సోమరి తనమూ, అజాగ్రత్తఅనే అపాయాల్లో పడిపోతామనీ తెలుసు. అందుకే ఎదిరించాలనే కోర్కె. మొదట యుద్ధప్రారంభంలో

తనదశంలోవున్న 18 మందిలోనూ మిగిలివుంది 11 మంది మాత్రమే. అందుకే భయంకలుగుతుంది. వీరిలో గొప్ప వీరులున్నారనేది నిజమే. డివిజను మొత్తంమీద ఆనీకానోవ్ ప్రసిద్ధవ్యక్తి; భయమనేదే తెలియనివాడు మర్చెంకో; మమోచికన్ సాహసంలో పెట్టిందిపేరు; ఇక బెజినోవ్ దశం మొత్తంలో ఎక్కువ అనుభవంగలవాడు. ఇటువంటి హేమా హేమాలంతా వున్నారు. మిగిలినవాళ్లెక్కువమంది రైఫిల్ వీరులు. వీళ్లు యుద్ధసమయంలో విభిన్న యూనిట్లనుంచి ఈ దశంలోకి వచ్చారు. వాళ్ళకు గూఢచారదశంలో వుండడం ఇప్పటివరకు ఇష్టమే— చిన్నచిన్న దళాలుగా ముందుకు సాగుతున్నారు. ఒక చిన్న భూపైన్యంలో సాధ్యపడనంత స్వతంత్రాన్ని అనుభవిస్తున్నారు. వాళ్ళకు పేరు ప్రఖ్యాతులున్నాయి. అందరూ గౌరవిస్తున్నారు. సహజంగా ఇది సంతోషింపదగ్గదే; వాళ్ళంతా పిడుగులవంటివారే, ఇంకా అగ్నిపరీక్షల్లో నెగ్గాలి.

నడక సన్నగిలటానికి ఇదేకారణమని త్రెవకిన్ గ్రహించాడు. డివిజనుకమాండరు చీవాట్లు అంకుశంపోయినలా పని చేశాయి. స్కాటులంటే కర్నల్ సర్బీచెంకో కెంతప్రేమ వుండేదో త్రెవకిన్ కు పూర్తిగా తెలుసు. కర్నల్ యొక్క ఆకుపచ్చని కళ్ళలోని, నక్కజిత్తులు గత యుద్ధంలోని తల నెరసిన, అనుభవశాలురైన గూఢచారులను స్ఫురింపజేస్తున్నాయి— వాళ్లను వేరుచేసే కాలము, సమయమనే కండకాల కావలివైపునుంచి కార్పొరల్ సర్బీచెంకో— “యువకు

ల్లారా! ఒక గతకాలపు నేర్పరియైన వృద్ధుణ్ణి మీరెంతవరకు ఎదిరిస్తారో చూద్దాం!” అని హెచ్చరించే భావంకూడా ఆ కళ్ళల్లో వ్యక్తమవుతుంది.

ఇంతలో దళం పశ్చిమ యుక్రెన్ లోని ఒక పల్లెకు చేరుకుంది. గ్రామంచుట్టూ పొలాలు, తోటలూ వున్నాయి. ఇళ్లు అక్కడొకటి అక్కడొకటి ఉన్నాయి. షుమారు మూడు నిలువుల ఎత్తునుంచీ సిలువవేయబడిన క్రీస్తుప్రభువు క్రిందికి చూస్తున్నాడు. రోడ్లన్నీ నిర్మానుష్యంగా, నిశ్శబ్దంగావున్నాయి. దొడ్లల్లావున్న కుక్కలు అరవడంమాత్రం మధ్యమధ్య వినిపిస్తుంది. కిటికీలకువున్న చేతి అల్లికతెరలు అతిప్రయాసమీద గాని కానరావటంలేదు. దీనంతటినిబట్టి బందిపోట్ల గుంపుల వలన భీతిజెందిన గ్రామీణులు, సైనికులు తమ గ్రామంలో నుంచి పోవటం చూస్తున్నారనేది తోస్తుంది.

త్రైవకిన్ తనదళాన్ని మిట్టమీద ఏకాంతంగావున్న ఒక ఇంటికి తీసుకువెళ్లాడు. ఒక వృద్ధస్త్రీ తలుపు తెరచింది. తనను వెన్నంటియున్న ఒక పెద్దకుక్కను వెనక్కిపడద్రోసి వేళ్లాడు తున్న బూడిదరంగు కనురెప్పలలోపల లోతుగావున్న కళ్ళతో సైనికులవంక చూసింది.

“అంతా కుశలమేనా?” అని, “మేము ఒకటి రెండు గంటలు విశ్రాంతి తీసుకుందామని వచ్చాం,” అని త్రైవకిన్ చెప్పాడు.

దశసభ్యులందరూ అతనివెనుకనే ఒక పరిశుభ్రమైన గది లోనికి వెళ్లారు. ఆగదినేలంతా గచ్చుచేయబడి రంగువేయబడి వుంది, అక్కడ లెక్కలేనన్ని విగ్రహాలున్నాయి. ఈ ప్రాంతంలో వాడుకగావున్న విగ్రహాలు, రష్యాలో ప్రచులితంగా వున్న విగ్రహాలకు భిన్నమని వాళ్ళు గమనించారు. ఉబ్బెత్తుగా వుండే లోహపు మానవాకారపు విగ్రహ లచ్చటలేవు, అవన్నీ వేరువిధంగా వున్నాయి. ఇక ముసలిఅన్వ విషయంజూస్తే, కీప్, చర్మిగోప్కు చుట్టుపట్ల వుండే యుకేన్ అన్వవలె కనిపిస్తుంది. చిన్నచిన్న నేతకొటులు ఒకదానిమీద ఒకటి ధరించింది. ఎముకలు పొడుచుకువచ్చిన చేతులు. పోతే వాళ్ళకు ఆమెకు మధ్యవున్న భిన్నవిషయం- ఆమె చురుకైన కళ్ళలో మైత్రీ విరుద్ధమైన భావం గోచరిస్తుంది.

అతికఠోరమైన, అంటే దాదాపు శతృత్వంతో కూడిన మానం వహించినప్పటికీ సైనికులకు తాజా కొట్టెలు, మంచి మీగడపాలు, తెల్లగుమ్మడికాయ పాకం, ఉడకజెట్టిన బంగాళా దుంపలు ఇచ్చింది. ఆహారం ఇవ్వటంలో కూడా ఆమెలో కనిపించిన మైత్రీ విరుద్ధభావం, కఠోరతవలన ఆహారం వాళ్ల గొంతులకు అడ్డం పడసాగింది.

ఒకస్కాటు గొణుగుతూ, “ ఈమె, ఏ దొంగలకో చెందిన ముసల్లి ” అన్నాడు.

అతనిమాట కూడా సగంనిజమే. ఆమె చిన్నకొడుకు అడవిలో ఒక బందిపోటు ముఠాతో కలిశాడు. ఇక పెద్దకొడుకు

జర్మనులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడే పార్టీలో అంటే సోవియట్ గెరిల్లాలలో చేరాడు. బందిపోటు తల్లి విరుద్ధభావంతో, కఠోరమైన మానందాల్పించింది. గెరిల్లా తల్లి అతిథి సత్కార భావంతో సైనికులకు తనద్వారం తెలిచింది. వాళ్ళకు పంది మాంసపు వేపుడుతో సహా వడ్డించిన తరువాత గెరిల్లా మాతృ హృదయంలో, బందిపోటు మాతృహృదయం ప్రవేశించింది. మరల ఆదుష్ట మానమే వహించి సగం గదిని ఆక్రమించివున్న మగ్గం ముందుకు వెళ్ళి కూర్చుంది.

ఆనీకానోవ్ చిన్నవాడు, చతురుడు; పెద్దనోరు; తీక్షణమైన కళ్ళుగల సాహసవంతుడు; “అవ్వా, మానంగా వున్నావేం? మాట్లాడవేం? నోట్లలో నాలుకలేదా? కాస్త ఇటువచ్చి కబుర్లు చెప్పు”, అని పలుకరించాడు.

బక్కపల్పుగా ముందుకు వంగబడివుండే బలిష్ఠుడైన సార్జెంటు మమోచకిన్ అందుకుని, “ఓహోహో! ఏమిస్త్రీ సంతాంగత్యాభిలాషిరా! ముసలిదానిదగ్గరగూడా బడాయిలు

తన ఆలోచనలలో మునిగివున్న త్రైవకిన్ నెలుపలకు వెళ్ళి ఒకచోట నిలబడ్డాడు. గ్రామం కునికిపాట్లు పడుతుంది. కాళ్ళు కట్టబడిన గుర్రాలు ఒకచోట మేస్తున్నాయి. యుద్ధం జరిగేటప్పుడు ఇరుపక్షాల తీవ్రమైన తాకిడికి గురియైన గ్రామం వలె గ్రామమంతా అగాధమైన నిశ్శబ్దంలో మునిగివుంది.

“మన లెఫ్టినెంట్ చాలా విచారంగా వున్నాడు. కర్నల్ అంది ఏమిటి? ఈయుద్ధం చాలా మజాయ్తైనది, గ్రామాల్లో పాలుత్రాగటం, ఆడవాళ్ళ వెంటపడటం,” అని తెవకిన్ బయటకు వెళ్ళగానే ఆ సీకానోవ్ అన్నాడు.

దానితో మమోచికిన్ రయ్మంటూ లేచాడు, “డివిజను కమాండరు చెప్పినదానికీ నీకూ ఏమీ సంబంధంలేదు. అనవసరంగా నీ జోక్యమేమిటి? నీకు పాలు అవసరం లేకపోతే త్రాగబోకు, మానుకో; అదిగో, అక్కడ బొక్కెన నిండుగా నీళ్ళున్నాయి, త్రాగు. ఆమాటఆయన లెఫ్టినెంట్ నుద్దేశించి అన్నాడు. ప్రధానకార్యాలయంలో జరిగేవాటికి ఆయనే బాధ్యుడు. ఆ నకాల్తా పుచ్చుకోవాలనుకుంటున్నావా? నీవిషయం నీకు తెలుసా? వట్టి పల్లెటూరి బైతువు, పల్లెటూరి బైతు. నిన్ను నేను కర్నల్ పట్టుకొగలిగివుంటే గుడ్డలన్నీ విప్పి చేపలకు మేపేవాడిని.

ఆ సీకానోవ్ సద్యావంతో నవ్వాడు.

“అయితేకాపచ్చు. ప్రజల గుడ్డలు విప్పటంలో నీవు మొనగాడవు. తిండిలోకూడా దిట్టవు. కర్నల్ అందికూడా ఇదే.”

“అయితే ఏమోయ్ ?” మామూలుగా ఆ సీకానోవ్ లోవున్న ధైర్యాన్ని చూసి మమోచికిన్ ఎప్పటిమాదిరిగానే రెచ్చిపోయి, “తినటంలో తప్పేమిటి? మంచి బుర్రగల

గూఢచారి జనరల్ కంటే ఎక్కువే తింటాడు. బాగా తినేవాళ్ళే ఎప్పుడూ ఎక్కువమంది వీరులూ, కొప్ప నేర్పుగలవాడై వుంటారు. తెలిసిందా? ” అన్నాడు.

శాంతంగా తూచినట్లు మాట్లాడే ఆ సీకానోవ్ మాటల్ని, వేడి వేడిగా అగ్నిపర్వతం పగలినంతగా హంగామాచేసి మాట్లాడే మమోచికిస్ మాట్లాడిన తీవ్రమైన మాటల్ని విని, ఎర్రని బుగ్గలు, బంగారు జుత్తుగల బ్రెజిలీకోవ్; మచ్చల శరీరం గల బాయ్కోవ్, 17 సంవత్సరముల యువకుడు గోలూబ్; పొడగరి, తగిన అందగాడూ అయిన ఫేనోకటిస్టోవ్ నూ; అంతా చిరునవ్వు నవ్వాడు. కాని వాళ్ళందరిలోనూ విశాలమైన భుజాలు, తెల్లగా మెరిసే పలువరస, శ్యామవర్ణంగల మర్సెంకో మగ్గంముందు కూర్చున్న ముసలి అన్వదగ్గర నిలబడి, మాంస విహీనమైన ఆమెచేతుల్ని తదేకధ్యానంతో చూస్తూ, సహజంగా పట్టణ వాసులకు కలిగే ఆశ్చర్యాన్ని వెలిబుచ్చుతూ, “అరే, ఇది నిజంగా ప్యాక్షరీయేనే?” అన్నాడు.

మమోచికిస్ కు, ఆసీ కాసీవ్ కు జరిగే చర్చ లన్నింటిలోనూ— అది సవ్యగాని, కొపంగాగాని; ఏవిషయంలోనైనా సరే అంటే “చర్చలోని హేరింగ్ చేపలు మంచివాలేకపర్చ చేపలా?” సోవియట్ జర్మనీల టామిగన్లలో ఎవరివి శ్రేష్టమైనవి? హిట్లరు పిచ్చివాడా లేక దుర్మార్గుడా? రెండన దండయాత్ర ఎప్పుడు ప్రారంభమవుతుంది? అనేవిషయాలనరకు మమోచికిస్ ఎప్పుడూ వ్యతిరేకంగానే వాదించేవాడు. తన

చురుకైన చిన్నికండ్లతో చురచుర చూస్తూ, ఆ నీకానీవ్ ను శాంతంగానే తీవ్రంగా వ్యతిరేకించి, ఏదేదో మాట్లాడి తన ధైర్యాన్ని కనబర్చి ఏదోవిధంగా ఆ చర్చలనుంచి బ్రతికి బయటబడేవాడు.

త్వరగా రెచ్చిపోయి, అతిగా కలహించే స్వభావంగల ముక్కోపి మమోచికిన్ ఆ నీకానోవ్ లో వున్న గ్రామీణ శాంతస్వభావాన్ని, సున్నితమైన సహృదయాన్ని చూసి మరీ రెచ్చి కోపంతో మండిపడ్డాడు. ఈ కోపంలో ఈర్ష్యకూడా దాగివుంది. తనకు ఒక పతకం ఇచ్చారు. కాని అదేసమయంలో ఒక 'ఆర్డరు' ద్వారా ఆనీకానీవ్ కు సన్మానం జరిగింది. కమాండరు ఆనీకానోవ్ ను తనతో సరెసమానంగా చూసుకుంటాడు. తననేమో పరాయివాడిగా చూస్తాడు. ఆనీకానీవ్ యందు ఇంత విశ్వాసం వుండటానికి అతను కమ్యూనిష్టుపార్టీ సభ్యుడు కావడమే కారణమని వ్రాపించుకునిగూడా సంతృప్తి పడేవాడు. మనస్సులోకూడా అతనిలోవున్న గంభీరమైన సాహసాన్ని మెచ్చుకునేవాడు. మమోచికిన్ లో వున్న ధైర్య సాహసాలుకూడా చాలావరకు ఒక ప్రత్యేకస్థితిగలవే, వాటి నెప్పుడూ అహంకారంద్వారా కాపాడుకొవాలి. ఈవిషయం అతనికే తెలుసు. అతనిగో అవసరానికి మించిన అహంకారం వుంది; మంచి గూఢచారియని ఖ్యాతిజెందాడు. అత్యంత ప్రాముఖ్యతగల 'గొప్పపనుల్లో' తానుకూడా పాల్గొన్నాడు. కాని అందరిలోను ఆనీకానీవ్ ఎక్కువగా రాణిస్తూ వుండేవాడు.

‘పనుల’ మధ్యసమయంలో మమోచికన్ అందర్ని మించేవాడు. ఇంతకుముందు దెప్పడూ యుద్ధరంగం ముఖమెటుగని గూఢచారులతన్ని తెగపొగిడేవాడు. వదులుగా, అందంగావుండే పంట్లాము, మంచి చర్మంతో తయారయిన బూడిదరంగ బూటులు వేసుకుని రొమ్మువిరుచుకు తిరుగుతూ వుండేవాడు. చొక్కా కాలరెప్పడూ లేచేవుండేది. తెల్లగా వెండినలె మెరిసే కజ్జాక్ డిన్ని టోపీక్రిందినుంచి నల్లని క్రాపు ముఖంమీదపడుతూ వుండేది. దైత్యాకారం, విశాల బాహువులు గల నిరాడంబరుడైన ఆనీకానీవ్ కు అతనికి పోలికేమి కుదురుతుంది ?

యుద్ధానికి పూర్వం ప్రతిమనిషిజీవితము వారిపనుల్లోనూ, నడతలోనూ మరపురాని ప్రభావాలను అచ్చగుద్దింది- సైబీరియాలోని సామాజికరైతు ఆనీకానీవ్ లోవున్న గంభీరమైన ఆత్మవిశ్వాసము, ఉక్కుముక్కవలె పనిచేసే మర్చెంకొ నిర్మాణబుద్ధి, పీతల్ని పట్టడంలో గురితప్పని మమోచికీన్ దుస్సాహసము మొదలైనవన్నమాట. కాని గత మిప్పుడు గగన కుసుమంవలె తోస్తుంది. యుద్ధ మింకా ఎంతకాలం సాగుతుందో వాళ్ళకు తెలియదు. వాళ్లు పూర్తిగా సమరంలో లీనమైపోయారు. యుద్ధమే వారి జీవిత దినచర్యయైంది; దళమే వాళ్ళ కుటుంబము !

కుటుంబం ! చాలా విలక్షణమైన కుటుంబం ! దాని లోని సభ్యులు తమకు లభించే జీవితఫలితాలను వేటిని అందరూ

కలసి అనుభవించలేకపోతున్నారు. కొందరు హాస్పటల్లో చేర
తారు, మరికొంతమంది మరెప్పుడూ తిరిగిరాకుండా శాశ్వ
తంగా వెళ్ళిపోతారు. ఈకుటుంబానికి చిన్నదైనా, మధుర
మైన -తరతరాలుగా- ఒకతరాన్నుంచి మరొకతరానికి స్థల
మార్పుతో వస్తూవున్న ఒకచరిత్ర వుంది. ఆనీకానీవ్ మొట్ట
మొదట దళంలో ఎలాచేరాడో కొంతమందికి తెలుసు. చాలా
కాలం గడచిపోయింది. అతన్ని గస్తీకి తీసుకువెళ్ళారు.
అతన్ని తమవెంట తీసుకుపోవటం పాతవాల్లేవరికీ ఇష్టంలేదు.
ఈ సైబీరియావాసి విశాలకాయం, గంభీర రూపం చాలా
ఉపయోగపడేమాట నిజమే. అవసరమైతే ఇద్దరుమనుషుల్ని
రెండుచేతుల్లానూ గట్టిగా నొక్కి మరల లేవకుండా చేయ
గలడు. ఒకవేళ యుద్ధరంగంలో గాయపడడం జరిగితే తాము
ఎవరూ ఎత్తుకుపోలేనంత భారీమనిషని స్కూలులు భయపడే
వారు. “నేను గాయపడితే స్వయంగా నేనే పాకుకుంటూ
నస్తాను. చనిపోతే నేనెలాపోతే మీకేం, చనిపోయిన తరు
వాత జర్మనులు నన్నేంచేస్తారు? కనుక మీరు నన్ను మోయ
వలసిన అవసరంలేదు,” అని అతనెంతచెప్పుకున్నా ఫలితం
లేకపోయింది. పైగా ఇంకొక పీడానచ్చింది. ఇది నిన్న
మొన్న జరిగిన సంగతే. గాయపడిన లెఫ్టినెంట్ స్కూల్స్ సోవ్
స్థానంలోకి లెఫ్టినెంట్లు త్రెవికిన్ నచ్చాడు.

తన మొదటిపోరాటంలోకి త్రెవికిన్ ఆనీకానీవ్ ను వెంట
తీసుకువెళ్ళాడు. ఈ ‘దైత్యుడు’ ఒక పెద్ద జర్మనీవాడిని చాలా
నేర్పుగా పట్టుకొని లేపాడు, మిగతా స్కూలులు గుడ్లప్పగించి

చూస్తూ నిలబడ్డారు. పెద్ద గండుపిల్లివలె చురుకుగా, నిశ్శబ్దంగా అతని పనిచేశాడు. ఆనీకానీవ్ చంకలో రైస్కోటు క్రింద ఒక జర్మనీవాడు గిలగిల తన్నుకున్నాడంటే త్రెవకిన్ నమ్మడమే కష్టమైపోయింది. ఈజర్మనీ 'గూఢచారిని' పట్టుకుంటానికి ఈదళం గత నెలరోజులుగా కలలుగంటుంది.

తరువాత సార్జెంట్ మర్చెంకోవెంట బయటకు వెళ్ళి నప్పుడు ఆనీకానీవ్ ఒక జర్మను కెప్టెన్ను పట్టి బంధించాడు. మర్చెంకో కాలికి దెబ్బతగిలింది, ఆ ఆనీకానీవ్ ఇద్దర్ని తీసుకు రావల్సి వచ్చింది. అతనే శత్రువును, సహచరునికూడా కలిపి వాటువేసుకుని ఎవరికీ ఏమీ నొప్పిలేకుండా జాగ్రత్తగా తేచ్చాడు.

బాధలుపడ్డ స్కాటుల వ్యధిత హృదయాలకు వాళ్ళ విజయాలు దీర్ఘరాత్రులందు ఆనందం కల్గించే ముఖ్య చర్చలవుతాయి. అవే క్రొత్తవాళ్ళకు భావచైతన్యాన్ని కల్గిస్తాయి, తమవిశిష్ట వృత్తికి గర్విస్తారు. కాని, కాని, శత్రువులకు దూరంగా, చేతినిండా పనిలేకపోవడంతో వాళ్లుచాలా నిరుత్సాహం చెంద సాగారు.

కడుపునిండా భోజనంచేసి మమోచికిన్ వెనక్కి ఆనుకొని కూర్చుని సిగరెట్ ముట్టించాడు, " ఈరాత్రి యీగ్రామంలో గడపటానికి, కొంచెం నోడ్కాత్రాగడానికి, ఏమీ అభ్యంతరం వుండదు, " అన్నాడు.

“అవునవును, అంత తొందరమాత్రం ఎందుకు? వాళ్ల దగ్గరకు చేరటమే కష్టం, జర్మనులు చాలా వేగంగా పారిపోతున్నారు,” అని అస్పష్టంగా గొణిగాడు.

అదే సమయంలో తలుపు తెరచుకొని ట్రైవకిన్ లోన ప్రవేశించాడు.

కాళ్ళుకట్టి మేస్తూవున్న గుర్రాలను చూపుతూ, “అవ్వా, ఆ గుఱ్ఱాలెవరివి? అని ట్రైవకిన్ ప్రశ్నించాడు.

వాటిల్లో ముఖంమీద నక్షత్రం గుర్తువున్న బాదంరంగు పెద్దగుఱ్ఱం అవ్వది. మిగతావన్నీ ఇరుగుపొరుగువాళ్ళవి. ఇరువై నిముషాల్లో గుర్రములుగల పొరుగువాళ్ళందరూ అవ్వ ఇంటికి వచ్చారు. ట్రైవకిన్ త్వరత్వరగా రసీదులు వ్రాసిఇస్తూ, “కావా లంటే మీరొక కుర్రవాడిని మాతోకూడా పంపుకొండి. మీ గుఱ్ఱాలన్నిటిని తిరిగి తోలుకు వస్తాడు,” అని చెప్తున్నాడు.

ఈ తీర్మానికి రైతులంతా సంతసించారు. సోవియట్ సైన్యాలు త్వరితగతిని ముందుకు పోవటంవల్లనే హిట్లరు అత్యాచారాలబారినుండి గ్రామాలను, పశువుల్ని కాపాడారని వాళ్లకు తెలుసు. కనుక ట్రైవకిన్ చెప్పినదాన్నెవరూ వ్యతిరేకించలేదు. వెంటనే ఒక యువక గుఱ్ఱపుకాతును వాళ్ళతో పంపాలని నిర్ణయించారు. గొట్టెచర్మపు కోటు వేసుకున్న ఆ పదహారేండ్ల పడుచువాడు తలవనితలంపుగా వచ్చిన ఈ భాధ్యతకు గర్విం చాడు. కొంచెం భయపడ్డాడుకూడా. తరువాత గుఱ్ఱాలను

విప్పి నీళ్ళుతాపి, “గుట్టాలన్నీ సిద్ధంగా వున్నాయి,” అని తెలియజేశాడు.

మరికొద్ది ఊణాలకు పన్నెండుమంది గుట్టపుకాతులు పడమటిదిక్కుగా ముందుకు దూసుకుపోతున్నారు. ఆనీకానీవ్ తెవకిన్ ప్రక్కకువచ్చి కుర్రవానివంక పైగచేస్తూ, “కామ్రేడ్ లెఫ్టినెంట్! ఈ గుర్రాలను స్వాధీనపర్చుకున్నందుకు మీకేమీ ముప్పుమూడదుగదా?” అని ప్రశ్నించాడు.

“కావచ్చు,” అని తెవకిన్ ఊణం ఆలోచించి, “కాని మనం జర్మనీవరకూ చేరుకుంటాం,” అన్నాడు.

ఒకరిమాట నొకరు అర్థంచేసుకుని చిరునవ్వు నవ్వారు.

తన గుట్టమును మడిమతో తన్నుతూ తెవకిన్ పడమటి దిక్కుగా వ్యాపించివున్న ఆ విశాలమైన అడవివంక దుష్టి సారించాడు. గాలి రయ్మంటూ ఎదురుగా ముఖాలపైకి వీస్తుంది. గుట్టాలు పక్షులచందాన ఆకాశంలో ఎగిరినట్లే కనిపిస్తున్నాయి. పశ్చిమాది అస్తమించుచున్న సూర్యుని కాంతితో మెరుస్తుంది. అస్తమించుచున్న సూర్యుణ్ణి తరుము చున్నారా అన్నట్లు ఆ పన్నెండుమంది గుర్రపు కాతులు త్వరితగతిని పురోగమిస్తున్నారు.

ఒక పెద్ద అడవిలో వ్యాకుల చిత్తంతో నిద్రపోతున్న రెజిమెంటు మధ్య డివిజను హెడ్ క్వార్టర్స్కు ఆరాత్రి మకాం వేసింది. కనీసం ఎక్కడా నిప్పు వెలిగించటాన్నికూడా వీలు లేదు. ముందుకు సాగుతూన్న పైనాళ ఆచూకీకోసం జర్మను విమానాలు రాత్రింబవళ్లు పైన ఎగురుతూనే ఉంటాయి. ఖండకాలు త్రవ్వే దళం ముందుగానే అక్కడకువచ్చి పగలంతా కష్టించి, రోడ్లు, కన్నులకు ఇంపుగావుండే సంకేతస్థలాలు, గంధమాదనావృక్షపు కొమ్మలతో పరిశుభ్రమైన విశ్రాంతి స్థావరాలతో కూడిన ఒక నగరాన్నే నిర్మించారు. ఈవిధంగా సంవత్సరం మొత్తంమీద యుద్ధరంగంలో ఇటువంటి తుణ భంగుర నగరాల నెన్నిటినో నిర్మించేవున్నారు.

కందకాలు త్రవ్వే ఒక దళ కమాండరు లెఫ్టినెంట్ బుగోర్కోవ్ చీఫ్ ఆఫ్ స్టాఫ్ తో మాట్లాడుటకు నిరీక్షిస్తున్నాడు. కాని కర్నల్ గాలీవ్ దృష్టిమాత్రం ఎదురుగావున్న మ్యాపుపై హత్తుకుపోయింది. ఎప్పటివలె శత్రు స్థానాలను తెలియ జేసే నీలవర్ణపు పెన్నిలు గుర్తులు ఆ మ్యాపులోలేవు. ఇక వెనుకబడిపోయిన దళాలు ఎక్కడెక్కడున్నాయో ఆ భగవంతునికే తెలియాలి! రెజిమెంటంతా ఆ కీకారణ్యంలో చెల్లా చెదురుగా ఒకదానికొకటి పొంతనలేకుండా భయంకర పరిస్థితిలో చిక్కుబడివుంది.

ఆరాత్రి డివిజను మకాంవేసిన అడవి ఆకారం ప్రశ్నార్థక

గుర్తువలె వుంటుంది. ఆ అడవిపైన్యపు కమాండరువలె కర్నల్ గాలీవ్ ను వ్యంగంగా ప్రశిస్తున్నట్లు తోస్తుంది- “ఏం, ఏం జరిగింది? ఎలావుంది? అనుకున్న సమయానికి జర్మనులు ఫిరంగులు కాల్చటం, నీవేమో సగంయుద్ధం అయేవరకు పైచ్యపు వెనకకూర్చుని యుద్ధంచేసిన పశ్చిమోత్తర రంగంకాదిది. ఇది అహర్నిశలూ జరుగుతూవుండే సజీవయుద్ధం.”

తాను చిట్టచివరసారి నిద్రపోయిం దెప్పడోకూడా గాలీవ్ మర్చిపోయాడు. కాకేషియన్ దుస్తులు ధరించి వున్నాడు. చివరకు మ్యాపునుంచి దృష్టి మరల్చి బుగోర్కోవ్ వంక చూశాడు.

“విషయాలేమిటి?”

లెఫ్టినెంట్ బుగోర్కోవ్ చాలా సంతోషంగా తమ దళం తయారుచేసిన ఒక కుటీరంవైపు చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

“రేపు హెడ్ క్వార్టర్లు మకాం ఎక్కడో తెలుసుకుందామని వచ్చాను. కామ్రేడ్ లెఫ్టినెంట్ కర్నల్! రేపు ఉదయమే అక్కడకు ఒకదళాన్ని పంపుతాను.”

ఒకే ఒకరోజయినానరే డివిజను ఈ అడవిలోనే వుండాలని అతనికొర్రెక్క. కనీసం అప్పటివరకైనా చెట్లకొమ్మలతో అందంగా నిర్మించబడిన ఆ నగరాన్ని ఉపయోగించుకోవచ్చు. వీటిని వదలిపోవటానికి ముందు వసంతఋతు వోళ్ల దీనిలో నివాస మేర్పరుచుకోవటానికి ముందే, ఎవరైనా ఈ అద్భుత గృహ

నిర్మాణ కౌశలానికి బుగోర్కోవ్ ను ప్రశంశిస్తే ఎంత బాగుంటుంది. బుగోర్కోవ్ నేర్పరితనంగల వడంగి, రాతిచెక్కడం అతని వంశపారంపర్యంగా వచ్చినకళ. కళలంటే అభిమానంతో కూడిన ప్రశంశలంటే ఇష్టం.

“నీ స్లానుమ్యాపు నాకివ్వు,” అని లెఫ్టినెంట్ కర్నల్ చాలా కఠోరంగా అడిగాడు. ఆయన దానినందుకుని మరొక అడవి అంచున ప్రస్తుత మున్న మకాంకు 25 మైళ్ళ దూరంలో ఒక జండా గుర్తుపెట్టాడు. బుగోర్కోవ్ లోలోపలే నిట్టూర్చి వెళ్ళిపోవటానికి వెనుదిరిగేసరికి ద్వారానీకున్న కాన్వాసు తెరను తొలగించుకొని కూపీలు తీసేపనిలో ముఖ్యుడైన బరాశ్కిన్ లోన ప్రవేశించాడు. లెఫ్టినెంట్ కర్నల్ అతన్ని చాలా అయిష్టంగానే ఆహ్వానించాడు.

“డివిజను కమాండరుగారు మన గూఢచారదళంయందు చాలా అసంతృప్తి వెల్లడించారు. మేమిరోజు లెఫ్టినెంట్ త్రెవకివ్ ను, ఆయనదళాన్ని చూశాము. వాళ్ళరూపాలు, ఆకారాలు చాలా అసహ్యంగా, మురికిగా, గడ్డాలుపెరిగి, దుస్తులుమాసి, చాలా అవమానకరంగా వున్నాయి. ఏమిటి, ఆలోచిస్తున్నారు?”

లెఫ్టినెంట్ కర్నల్ గాలీవ్ ఊణంపాలు పశానంగావుండి, అంతలోనే కోపంగా, “ఓకెప్పెన్, శత్రువు లెక్కడున్నారో దయచేసి నీవైనా చెప్పగలవా?” అని బిగ్గరగా అరచాడు.

బుగోర్కోవ్ ఆకుటీరంనుంచి బయటకు వచ్చి ముందు

మకాం దగ్గరకు దళాన్ని ప్రయాణమునకు సిద్ధంచేయుటకు వెళ్ళి పోయాడు. త్రోవలో త్రెవకిన్ ను కలుసుకుని తను విన్నదంతా చెప్పాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. “అతను తన దళ సభ్యుల గడ్డాలుచేయించి, శుభ్రముగా మెలకువగా వుండేట్లు చేయటమే మంచిది ! లేకపోతే పాపం ! ముఖంవాచే చివాట్లు తగుల్తాయి.” అని శుభాకాంక్షి బుగోర్కోవ్ అనుకున్నాడు.

బుగోర్కోవ్, త్రెవకిన్ ఇద్దరూ ఓల్గా ప్రాంత నివాసులు కావడంవల్ల బుగోర్కోవ్ కు త్రెవకిన్ అంటే చాలా యిష్టం. ప్రస్తుతం త్రెవకిన్ ప్రఖ్యాతి బడసిన గూఢచారి యైనప్పటికి బుగోర్కోవ్ కు మాత్రం మొట్టమొదట తాను కలుసుకున్నప్పుడు కన్పించినట్లే శాంత గంభీర స్వభావంగల లజ్జాశీలియైన ఆపాత త్రెవకిన్ గానే కన్పించేవాడు. ఎనరికి వారికే చేతినిండుగా పనివుండేది. ఎక్కువగా కలుసుకునే అవకాశం వుండేదికాదు. అయినా తనమిత్రుడు బోలోదయా త్రెవకిన్ ఎక్కడో దగ్గరలోనే తనతోపాటు ముందుకు సాగుతూ వుండివుంటాడని వ్రాహించుకునే బుగోర్కోవ్ చాలా సంతోషించేవాడు- లజ్జాశీలి, గంభీరస్వభావం, విశ్వాస పాత్రుడైన త్రెవకిన్ ఎల్ల వేళలా మృత్యుదేవత నీడలోనే నడిచే స్వభావం గలవాడు, ఇతరులకంటే మృత్యు ముఖంలో పయనించటానికి వెనుదీయని.....

బుగోర్కోవ్ త్రెవకిన్ ను కలుసుకోలేకపోయాడు. అతనికసారి బారాశ్కిన్ డేరాలోకి తొంగిచూచాడు. అతనింకా

చీవాట్లుతిని, చికాకుగా వున్నాడో ఏమో బుగోర్కోవ్ అడిగిన ప్రశ్నకు బూతులతో జవాబుచెప్పాడు- “ఎక్కడున్నారో ఆ భగవంతునికే తెలియాలి. నన్నీ ఇరుకునపడదోస్తున్నాను...” అసలు కెప్టెన్ బురాస్కిన్ మొత్తం డివిజన్ తంతటిలోను తిట్టులకు, సోమరితనానికి పెట్టిందిపేరు. హెడ్ క్వార్టర్స్ కు తాను నిరుపయోగమనీ కనుక ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తన నీపదవినుంచి తప్పక తొలగిస్తారని వూహించుకుని అసలు పనిచేయటమే మానివేశాడు. కొత్త ముట్టడులు జరిగినంత కాలం తన గస్తీదళాలు ఎక్కడున్నాయో, ఏమిచేస్తున్నాయో కూడా అతనికి తెలియనేతెలియదు. తానుమాత్రం హెడ్ క్వార్టర్స్ ట్రక్కుల్లో ఎక్కి తిరుగుతూవుండేవాడు. అందమైన కళ్లు, బంగారురంగు జుత్తుగల కాత్యాయినీ అనే అమ్మాయి కొత్తగా రేడియో ఆఫ్ రేటరుగా చేరింది. అతనెప్పుడూ ఆమెతో ప్రేమకలాపాలు జరుపుతూవుండేవాడు.

బుగోర్కోవ్ అతన్ని వదలి తాను తయారుచేసిన క్షణ భంగురమైన ఆ మానవ నివాసమునకు చేరుకున్నాడు. తిన్నగా బయలుదేరి రోడ్డువెంట నడుస్తూ, ‘ఈయుద్ధం త్వరగా ముగిసి ఇంటికివెళ్ళి మరల తనపనులు ప్రారంభించుకొగలిగితే ఎంత బాగుంటుంది’ అనుకున్నాడు. అప్పుడు అందమైన ఇండ్లు నిర్మించవచ్చు, చిత్రిక పట్టేటప్పుడు కొయ్యలోనుంచి వచ్చే కమ్మని సువాసన పీల్చుకొనవచ్చు. వేదికయెక్కి తలనెరళిన పని వాళ్ళతో నీలవర్ణపు మ్యాపుల్నిగురించి చర్చించవచ్చు.

మరుసటిరోజు ఉదయమే గడ్డపాఠాలోపాటు ఇతర పని ముట్లను బండిమీద పేర్చుకుని బుగోర్కోవ్ తన దళసహితంగా బయలుదేరాడు.

నరకద్వారంవలెవున్న ఆ అడవిమార్గాని కిరువైపులా చాలా ఎత్తైన చెట్లు, వాటి అగ్రభాగాలు ఎక్కడో ఆకాశంలో ఒకదానికొకటి కలుసుకుంటున్నాయి. వాటిక్లో మేల్కొంటున్న పక్షుల రొదమిన్నుముడ్తుంది. తమ దుస్తులపై కాన్వాసు కోట్లు ధరించిన కాపలా సైనికులు, రాత్రంతా చల్లబడిపోయి వుండడంవలన నెమ్మదిగా అటుఇటు పచాదుచేస్తున్నట్లు తిరుగుతున్నారు. మకాంకు చుట్టుప్రక్కల రోడ్డు నానుకుని వున్న కందకాక్లో మెషిన్ గన్లవాళ్లు నిద్రమత్తుతోనే పహారాయిస్తున్నారు. కేలమీద పరచుకొన్న చెట్ల కొమ్మలమీద సైనికులు ఒకరికొకరు ఆనుకొని నిద్రపోతున్నారు. కొంతమంది చలివల్ల ఉదయమేలేచి మంటవేసుకుంటానికి ఎండుపుల్లలకోసం అటు ఇటు తిరుగుతున్నారు.

చలివల్ల వశ్యంతా కొంగల్లుపోతూ బుగోర్కోవ్, “యుద్ధమంటే ఇదే. ఎన్ని వేలు, లక్షలమందికి ఇల్లువాక్కిళ్లు లేని జీవితం,” అని ఆలోచించాడు.

దాదాపు పది కిలోమీటర్లు ప్రయాణంచేసేసరికి పడమటి దిక్కునుంచి ముగ్గురు గుర్రపుశాతులు వేగంగావస్తూవుండటం కన్పించింది. బుగోర్కోవ్ గాబరాపడ్డాడు. ముందు సోవియట్ సైనికు డొకడైనా లేడని అతనికి తెలుసు. గుర్రాలు

చాలా వేగంగా వచ్చాయి. బుగోర్కోవ్ వెంటనే వాళ్ళల్లో ఒకమనిషిని గుర్తుపట్టి చాలా సంతోషించాడు. మరెవరో కాదు- త్రైవకినే.

“జర్మనులు చాలా సమీపంలోనే వున్నారు. వాళ్ళ వద్ద ఫిరంగుల గిడ్డంగివుంది. వాటంతటవే పేలే ఫిరంగులు కూడా వున్నాయి.” అని త్రైవకిన్ గుర్రంమీదినుంచే చెప్పాడు.

అతను వెంటనే బుగోర్కోవ్ వద్దనున్న మ్యాపులో జర్మనుల రక్షణశ్రేణిని చూపిస్తూ గుర్తుపెట్టాడు. అతను చెప్పినదానినిబట్టి రేపు తాము డేరాలు వేయబోయే మకాంకు దగ్గరే ఆ అడవికొసన జర్మనులు వున్నారని అర్థమయింది.

“ఇంకా రెండు జర్మనుటాంకులు, ఒక పెద్ద ఫిరంగి అక్కడేవున్నాయి. బహుశా పొంచివుండి అకస్మాత్తుగా దాడిచేయటానికై వుంటుంది.....చూడు,” అని త్రైవకిన్ “జర్మనులతో జరిగిన పోరాటంలో ఆనీకానీవ్ గాయపడ్డాడు,” అని చెప్పాడు.

ఆనీకానీవ్ తన గుఱ్ఱంమీద మోటుగా, ఊమార్పణ కోరుకుంటున్నట్లు చిరునవ్వునవ్వుతూ కూర్చున్నాడు. తన అజాగ్రత్తవలన తానేదో అందరికీ కష్టంకల్పించానే అనేటట్లుగా వుంది అతనివాలకం.

కందకాలు త్రవ్వేవాళ్లు ఉన్నవాళ్లు ఉన్నచోటే ఆగి పోవటానికి సమ్మతించారు. త్రైవకిన్ వెళ్ళి చీఫ్ ఆఫ్ స్టాఫ్

గాలీవ్ కు రిపోర్ట్ చేసి హెడ్ క్వార్టర్స్ ఇచ్చే ఆదేశాన్ని బుగో
రోక్స్ కు తెలియజేస్తాడు. 'త్రెవకిన్' బాగా బలిసివున్న
తెల్ల నక్షత్రం గుర్తుగల తన గుర్రపు కణ్ణేన్ని లాగి వేగంగా
ముందుకు సాగిపోయాడు.

కర్నల్ సర్బీ చెంకో తన క్యాంపు మధ్య జీపున దిలిబడి
వున్నాడు. రైజిమెంటుల కమాండరు, లెఫ్టినెంట్ కర్నల్,
ఇంకా మేజరు మొదలైనవాళ్ళతని చుట్టూ మూగివున్నారు.
ఎడ్జుంటే మరి సైనికులు కొద్దిదూరంలో నిలబడివున్నారు.
'త్రెవకిన్' గట్టిగా శ్వాసపీల్చుకుని గుర్రంనుంచి దిగి, అలవాటు
లేని దూరప్రయాణం చేయటంనలన కొంచెం కుదురుకుంటూ
కర్నల్ గుర్రం చేరుకున్నాడు.

“క్రామేడ్ డివిజను కమాండర్ ! జర్మనులు చాలా
సమీపంలోనే వున్నారు.”

అతను సంస్థిస్తూ రిపోర్ట్ స్తూవుండగా అందరూ అతని
చుట్టూమూగారు. శతృవులు దగ్గరలోనే ఒక నది ఒడ్డున
తమ రక్షణ శ్రేణిని నిర్మించుకున్నారు. అతను ఫిరంగుల గిడ్డంగిని,
వాటంతటవే పేలే ఆరు ఫిరంగుల్ని చూశాడు. జర్మనుల
భూసైన్యం కండక్టర్లు వున్నారు. కెంసటాంకులు, ఇరవై
కోరోమీటర్లు కాల్చటానికి సిద్ధంగావున్న ఒక ఫిరంగి వున్నాయి.

డివిజను కమాండరు 'త్రెవకిన్' చెప్పిన విషయాలను

మ్యాపులో గుర్తు పెట్టుకున్నాడు. అందరిలోనూ కావలసినంత ఆనందము, హడావిడి కన్పించాయి; రైజిమెంటుల కమాండర్లు, స్టాఫ్ ఆఫీసర్లు తమతమ మ్యాపులు బయటకు తీశారు. లెఫ్టినెంట్ కర్నల్ గాలీవ్ చలికాస్తా మాయమైపోయింది. చలికి వేసుకున్న దుసులుతీసి క్రిందపారవేశాడు; రాజకీయ శాఖలోని ప్రముఖ రాజకీయ ఆఫీసర్లను సమావేశపర్చడానికి వెళ్ళిపోయాడు.

జీపు టాపుమీద పరచివున్న మ్యాపులో నీలవర్ణపు పెన్సిలుతో చివరిగీతలుగీస్తూ త్రేవకిన్ నుద్దేశించి డివిజను కమాండరు, “అయితే, ఈ వక్షణశ్రేణులు నిర్మించటం వాస్తవమనే నీ అభిప్రాయమా?” అని అడిగాడు.

“అవును క్రామేడ్ కమాండర్!”

“వాటంత టవే పేలే ఫిరంగుల్ని నీవు చూశావా?”

“చూశాను. క్రామేడ్ కమాండర్!”

“నీవు కల్పించి అబద్ధాలు సబద్ధాలు చెప్పటంలేదుగా?” అని ముకుళించుకున్న బూడిదరంగు, ఆకుపచ్చరంగు కల్గిన కళ్ళతో త్రేవకిన్ వంకచూస్తూ కర్నల్ తలవని తలంపుగా ఈ ప్రశ్న అడిగాడు.

“లేదండి, నేనేమీ కల్పించి చెప్పటంలేదు.”

“మరోవిధంగా భావించకు,” అని డివిజనుకమాండరు

అతనికేమీ కష్టంకలుగకుండా వుండేందుకుగాను అన్నాడు.
 “చూశావ్! విషయం పూర్తిగా తెలుసుకొని గట్టిగా నిరణ్ణ
 యించుకోవాలిగా మరి! ఈ గూఢచారు లున్నారే వీళ్ళ కష్ట
 డప్పుడు కల్పించటంఅంటే మహావిషమని నాకు తెలుసు. అందు
 కని అడిగానులే,” అన్నాడు.

“నేను కల్పితాలు చెప్పడంలేదు,” అని త్రేవకిన్ మరో
 సారి చెప్పాడు.

“సిద్ధంకండి,” అనే ఆజ్ఞ వినిపించి వినిపించకముందే
 అందరూలేచారు. ఆ అడనంతా సందడిగావుంది.

డివిజను కమాండరు మ్యాపువంకచూస్తూ తన ఆదేశాన్ని
 వినిపించాడు.

“రెజిమెంటు లన్నీ మామూలుగా గూట్ పార్క్లేషన్
 లోనే నడుస్తాయి. అన్నిటికంటే ముందునడిచే రెజిమెంటు
 ఒక శక్తి వంతమైన బటాలియన్ ను మెరుపుదాడిగా పంపుతుంది.
 రెజిమెంటుకు సంబంధించిన ఫిరంగి గిడ్డంగి భూసైన్యం వెంట
 వుంటుంది. గస్తీ దళము, టామింగన్నులు, ఇరువైపులనుంచి
 రక్షణనిస్తూ వుంటారు. 108.1 నెంబరు ఎత్తుకు చేరగానే
 ముందు నడిచే రెజిమెంటు యధానికి బయలుదేరుతుంది.
 దాన్ని 108.1 నెంబరు ఎత్తుమీది నుంచి నడపాలి. గాలీవ్!
 వరుసగా పనులకు సంబంధించిన ఆదేశం తయారుచెయ్యి.
 ఆచివరపున్న హెడ్ క్వార్టరుకు రిపోర్టు అందించు,” అని మరల
 నెమ్మదిగా “కామేక్స్, ముఖ్యులంతా జాగ్రత్తగా మెలగాలి.

మనఫిరంగి రెజిమెంటు వెనకబడిపోయింది. మనచిన్న మందు గుండు చాలా తక్కువగా వుంది. మనం చాలా ఇరకాటంతో వున్నాము..... మనమందరం మన కర్తవ్యాలను శ్రద్ధాగౌరవాలతో పూర్తిచేద్దాం!” అన్నాడు.

ఎవరికివారు ఆఫీసర్లందరూ తమతమ పనులు చూసుకునే నిమిత్తం వెళ్ళిపోయారు. డివిజనుకమాండరు, గాలీవ్, ట్రెనకిన్ ఈ ముగ్గురుమాత్రమే ఇంకా ఆజీపునద్ద మిగిలారు. సర్జీచెంకో ట్రెనకిన్ వంకా, నురుగులుకక్కుతున్న అతని గుర్రంవంకా చూశాడు.

“నీవు చాలా మంచిపని చేశావ్!” అని అతను చిరు నవ్వు నవ్వుతూ అన్నాడు.

“ఆనీకానీవ్ కు దెబ్బతగిలింది,” అని సంతోషంతో వున్న ట్రెనకిన్ ఈమాటను అసందర్భంగానే చెప్పాడు.

కర్నల్ దీనికేమీ జవాబుచెప్పకుండానే గాలీవ్ కు అంతిమ ఆదేశానిచ్చి జీపుమీద రెజిమెంటునద్దకు వెళ్ళి పోయాడు.

స్టాఫ్ ఆఫీసర్లందరూ గాలీవ్ వద్ద సమావేశమయ్యారు. గాలీవ్ సంతోషంపట్టలేక ఉబ్బి తబ్బిబ్బివున్నాడు. ఇటువంటప్పుడు ఆఫీసర్లు ఆయన్నిచూసి, “గాలీవ్ కు జర్మనుల వాసన తగులుతుంది!” అంటూ వుండేవాళ్లు.

గాలీవ్ ట్రెనకిన్ ను పిలిచి, “ఇదిగో, నీవు నీదళంనద్దకు

నెళ్ళు! జర్మనులమీద నిఘావుంచి ఎప్పటికప్పుడు వార్తలు పంపుతూవుండు,” అని చెప్పాడు.

“అలాగే, కాన్వేట్ లెఫ్టినెంట్ కర్నల్!” అని ట్రెనకిన్ నిల్చునివున్న చోటునుంచే బిగ్గరగా జవాబుచెప్పి గుర్రంమీద ఎక్కాడు.

ఈలోపు రెండవ గూఢచారి ఆనీకానీవ్ ను హాస్పటల్ కు తీసుకవెళ్లారు. అతను తరువాతవచ్చి లెఫ్టినెంటును కలుసుకున్నాడు. మనిషిలేకుండా ఒకగుర్రాన్నిమాత్రం తీసుకువచ్చాడు.

మొదట కలుసుకున్నచోటనే బుగోర్కోవ్ ఆదుర్దాగా ఎదురుచూస్తున్నాడు. ట్రెనకిన్ అక్కడదిగి అన్యమనస్కుడై బుగోర్కోవ్ ఇచ్చిన వోడ్కా నెమ్మదిగా మింగి డివిజను తరువాత మకాం ఎక్కడోమ్యాపులో గుర్తుపెట్టి చూపించాడు.

గంభీరమైన ట్రెనకిన్ కళ్ళవంకచూసి బుగోర్కోవ్, “మరల యుద్ధం ప్రారంభమైందన్నమాట,” అని అడిగాడు.

ఆ గూఢచారులు ఆ అనంతాన్ని ఎదుర్కోవడానికా అన్నట్లు తమ గుర్రాలను మడిమలతో తన్నుతూ ముందుకు సాగిపోయారు.

కందకాలు త్రవ్వే దశకూడా మాట్లాడుకుంటూ నెమ్మదిగా ముందుకు నడిచారు. “ఏమియుద్ధంరా బాబూ! మరల ప్రారంభమైంది! ఈయుద్ధాని కంటూ పంటూ లేకుండా వుంది. దీనికే అంతంలేదు.”

“సోదరులారా! మనం ఇక డేరాలువేయడానికి బదులు కందకాలు త్రవ్వాలి,” అని బుగోర్కోవ్ చెప్పాడు.

త్రైవకిన్ త్వరగానే తనదళాన్ని కలుసుకున్నాడు. దట్టమైన ఆ అడవిలో ఒక మిట్టమీద నదీతీరంలో శత్రువులు నిర్మించుకున్న రక్షణశ్రేణిని పరికించి చూడసాగాడు.

చెట్లెక్కి జర్మనుల ఉనికిని కనిపెట్టున్న మర్చెంకో చెట్టు నుంచి దిగివచ్చి తాను చూసిన విషయాలను తెలియజేశాడు.

“ఆ జర్మనుటాంకులు, ఆ ఫిరంగి షుమారు అరగంట వరకు అక్కడే ఆగివుండి తరువాత నది దాటివెళ్ళాయి. తమ యూనిట్ కు తిరిగి వెళ్ళివుంటాయి. నదిలో నీళ్ళుటాంకు సగం మునుగు లోతుంటాయి.

గూఢచారు లందరూ నేలమీద పాకుకుంటూ నది ఒడ్డుకుచేరి పొద్దులో దాక్కున్నారు. త్రైవకిన్ అ పల్లెటూరి యువకునికి గుఱ్ఱాలు ఒప్పగించి పంపివేశాడు.

“అబ్బాయ్! తిన్నగా ఈరోడ్డువెంటే వెళ్లు. గుర్రాల నన్నిటిని ప్రస్తుతం నీకివ్వడంలేదు. మిగిలిన రెండుగుర్రాలను ఈ రోజుకు ఉంచుకుని రేపు వాటిని తోలిపెట్టాను. అవికూడా లేకపోతే రిపోర్టులు పంపటానికి నాకు మరోసాధనమేలేదు.”

యువకుణ్ణి పంపించి త్రైవకిన్ కూడా దేకుకుంటూ తన సహచరులవద్దకు వచ్చి జర్మనులను కనిపెట్టసాగాడు. కందకాలు ఇప్పుడిప్పుడే త్రవ్వబడుతున్నాయి. ఇంకా పూర్తికాలేదు.

కందకాలచుట్టూ రెండువరుసలు ముళ్ళతీగెలువేశారు. గుబురైన చెట్లతో మూసుకొనివున్న ఆ 'పాగునది' శత్రువులకు, స్కాటులకు మధ్యగావుండి ఇద్దరినీ వేరుచేస్తుంది. ఒకడు గోడపైకెక్కి దూరదర్శినితో తూర్పుదిక్కుకు చూస్తున్నాడు.

“నేను వాడిని హిట్లరు తల్లిదగ్గరకు పంపిస్తా!” అని మమోచికిన్ నెమ్మదిగా గొణిగాడు.

“అటువంటి తెలివితక్కువపని చేయకు.”

అతను శత్రువుయొక్క రక్షణ ఏర్పాట్లను జాగ్రత్తగా పరిశీలించి చూశాడు. అల్లంత దూరంగా కనిపించి కనిపించనట్లు గోచరించుచున్న బూడిదరంగు భూమి రెండవ కందకం. జర్మనులు రక్షణశ్రేణికి మంచిచోటునే ఎంచుకున్నారు. పడమటి గట్టు తూర్పుగట్టుకంటే ఎత్తూ ఎక్కువే, అడవికూడా దట్టంగావుంటుంది.

అక్కడొకటి అక్కడొకటి వాళ్ళు డేరాలు నిర్మించుకున్న ప్రదేశపు ఎత్తు చాలా వీలుగానేవుంది. మ్యాపులో అది 161.3 నెంబరులో గుర్తించబడివుంది. కందకాల్లో చాలామంది సైనికులు వున్నారు. డేరాలకు తూర్పు మొగిలో ఒకఫిరంగివుంది.

తనతోబాటు ప్రయాణంచేసి రైలుదిగి రాత్రిపూట మాయమైపోయిన ప్రయాణికుడినిగురించి ఆలోచించినట్లే అస్పష్టమైన గాలిపాటుగా, అకస్మాత్తుగా తెవకిన్‌కు ఆనీకానీవ్ గుర్తుకొచ్చాడు.

“అదిగో, అటుపైకి చూడండి, జర్మనులు గాలినేయటానికి పోతున్నారు.” అని మమోచికిన్ నెమ్మదిగా అన్నాడు.

షుమారు ముప్పదిమంది జర్మనులు అడవినుంచి బయటకు వచ్చి నదివైపుకు బయలుదేరారు. అక్కడ వాళ్ళు ఓరకంటిచూపులతో ఎదుటిగట్టువైపు చూస్తూ ఆమురికినీళ్ళలో దిగారు.

తామందరిలో మంచి గురికాడైన మర్చెంకోవైపుకు చూసి త్రెవకిన్- “వాళ్ళను కొద్దిగా భయపెట్టు,” అన్నాడు.

టామింగన్ నుంచి బయలుదేరిన గుళ్ళబాకొకటి నీటిలో దూసుకుపోయి చిన్నచిన్న బుడగల్ని రేపించి. జర్మనులు తమ గట్టువైపుకు పారిపోయారు. ఆతురతతో ఆందోళనగా నలుదిక్కులు పరికించి చూచి బాతులవలె కీచుకీచు మంటూ నేలమీద బోర్లగా పడుకున్నారు. కండకాల్లో అలజడి రేగింది. హడావిడి పెరిగింది. ఉద్రేకం ఇనుమడించింది. దడదడ మంటూ ఒక ఆదేశం వినిపించడము, సమీపంలో గుళ్ళు రమ్మ మంటూ దూసుకుపోవడం జరిగింది. గుడారాల ముందు భాగానవున్న ఫిరంగికదిలించి. ఒక్కొక్కటిగా మూడు గుళ్ళను కక్కింది తరువాత జర్మనుల ఫిరంగులన్నీ కదిలాయి. మొత్తం పదిఫిరంగులున్నాయేమో, నాలుగుదు నిముషాలవరకు అవన్నీ కలిసి దిబ్బమీదకు గుళ్ళ పైకి కుప్పించి నది లాయి. గుళ్ళు పెళపెళలతో క్రోధంగా భూమిని బ్రద్దలు కొడుతుంటే ఆధ్వని అడవిలోని నిశ్శబ్ద వాతావరణాన్ని పూర్తిగా భగ్నంచేసింది.

ఆ ఫిరంగుల ధ్వని డివిజనులోని, మెరుపునాడి దశను, బటాలియన్ల వరకు విస్పించింది. బటాలియన్ కమాండరు ముత్తకోవ్, ఫిరంగిదళ కమాండరు కెప్టెన్ గురాన్ గుర్రాల మీద అలాగే పాతుకుపోయారు.

“మనం దీనిని మరిచేపోయాం. ఈసంగీతం విని నెల రోజులకు పైగా కావచ్చింది,” అని ముత్తకోవ్ అన్నాడు.

“ఈకాల్పులు ఎక్కడో సమీపంలోనే జరుగు తున్నాయి.” ఒక్కక్షణం ఆగి బటాలియన్ ముందుకు సాగింది. రోడ్డు మలుపులో గొర్రెచర్మపు కొలుతొడుకున్న ఒక కుర్రవాడు గుర్రాలను తోలుకున్నట్లు కన్పించాడు. అతడు తనగుర్రాన్ని కదుచుకుని కూర్చొనివున్నాడు. చెవులు కిక్కించి ఫిరంగికాల్పులు వింటున్నాడు. బటాలియన్ కమాండరు అతనికి దగ్గరగా వెళ్ళి, “నీవిక్కడేనిచేస్తున్నావా?” అని అడిగాడు.

“త్వరపడండి, జర్మనులు సదినద్ద చాలామందున్నారు. మనగూఢచారులు అంతా కలిసి మొత్తం పన్నెండుమంది మాత్రమే.....” అని అతను భయపడుతూ వెన్నుదిగా చెప్పాడు.

యూనిట్లన్నీ అటుఇటు కమ్ముకుంటూ ముందుకు సాగుతూ శత్రువుల రక్షణశ్రేణిని ఛేదించుటకు జరిగే ప్రయత్నమును సైనిక పరిభాషలో “రక్షాత్మక కార్యక్రమం” అంటారు. ఇక్కడమాత్రం రాత్రింబవళ్లు ఎడతెగని కార్యక్రమంతో సైనికులు అలసిపోయారు, మందుగండు, ఫిరంగులు కూడా తక్కువగావున్నాయి. ఆక్రమణను వెనక్కి గదిమివేశారు. భూసైన్యం శత్రువుల గుండ్లవల్ల ంక్రింద నదిప్రక్కనే తడిగాగావున్న ప్రదేశంలో నిలచివుంది. టెలిఫోన్ ఆపకేటగ్లు పై ఆఫీసర్లు ఆజ్ఞలు, క్రోధంగావున్న ఆదేశాలు, ప్రమాణాలు వింటున్నారు- “శత్రువులను చూపునూపి ముందుకుసాగండి! మానవుల్ని నిలబెట్టి ఛాసిష్టుల్ని తరిమి కొట్టండి!” భగ్నమైపోయిన రెండవ ఆక్రమణ తరువాత, “అక్కడే నిశ్చలంగా నిలబడండి!” అనే ఆదేశంవచ్చింది.

యుద్ధరంగమంతా ఒక భాగీత్రవ్య కార్యక్రమంగా మారిపోయింది. జర్మనులు గుప్పించిన అగ్ని బాణాలు, ఫిరంగి గుండ్లవలన చుట్టూ భయంకరమైన మంటలు వ్యాపించాయి. ఆ వెలుగులో త్రవ్వ కార్యక్రమం జరుగుతుంది. నేలంతా త్రవ్వకాలు, కందకాల పద్మప్రాయాలతో జ్వలదమాదిరైంది. ఆ ప్రదేశపు ఆకారమే పూర్తిగా మారిపోయింది. ఆ అడవిలోని నదియొడ్డునవున్న గరిక, మొక్కలు, నాచు నామరూపాలు లేకుండా పోయాయి. బాంబులు ఫిరంగులతో

అంతా ధ్వంసమైపోయింది. అది చూడటానికి దాంతే మహాకవి నర్తించిన భయంకర నరకంవలె కన్పిస్తుంది. పచ్చగా కళకళలాడుతున్న ఆ ప్రదేశమంతా కందకాల గాయాలతో భయంకరమైన ప్రేతభూమివలె కన్నట్ట సాగింది. అక్కడ వీస్తున్న గాలికూడా విచిత్రంగానేవుంది.

మొదట 'నదిబిడ్డ' అని వ్యవహరించిన ప్రదేశమంతా ప్రస్తుతం 'నిర్జన ప్రదేశ'మని చెప్పనచ్చు. తమ ముందున్న రక్షణ శ్రేణిని బలంగా చేసుకొవడానికి జర్మనులు మోల్లను సరికే గొడ్డళ్ల ధ్వని, కందకాలు త్రవ్వేవాళ్ల సంభాషణలు, గస్తీతిరుగుతున్న స్కాటులకు వినబడుతూనేవున్నాయి.

కాని నిరాశ ఆవరించివున్న చోట దాని వెనుకనే ఆశ కూడ దాగివుంటుంది. వెనుకబడిపోయిన డళాలు వచ్చి కలుసుకుంటాయి. మందుగండు, తుపాకులు, రొట్టెలు, ఆహారంతో నిండివున్న డబ్బాలతో కిరుకిరు మనుకుంటూ బయట కూడావచ్చి కలిశాయి. చివరకు డాక్టర్ల బటాలియను, టపా క్వార్టరు మాష్టరు భోజనసామాగ్రి, పశువైద్యదళం, అంతా వచ్చి ఆ అడవిలోనే సమీపంలో మకాం వేశారు.

ఫిరంగి రెజిమెంటు వచ్చినప్పుడు అందరూ నిరంకుశంగా యాలతో ఆహ్వానించారు. ఫిరంగుల్ని ముందు ఖాగాన నిలబెట్టారు. తరువాత పరీక్షించడానికి శత్రువుల కందకాలకు గురిచూసి ఫెళఫెళమంటూ పేల్చారు- దీనితో మన సైనికులకు అపరిమితానందం కలిగింది.

నెలరోజులుగా ఆగిపోయి పేరుకుపోయిన టపా వచ్చింది. చలికి కొంగుపోతున్న చేయిలో ఉత్తరాల కట్టలు వచ్చేసరికి ముకుళించుకు పోయిన జీవితాలు ఆనందంతో విప్పి నట్టెంది.

నదిబడ్డనే గడ్డిమబ్బులమధ్యవున్న ఒకనక్క బారి యలో కూర్చుని త్రెవకిన్ తన వుత్తరాలు చదువుకున్నాడు. ఓర్వతీరాన ఒక గ్రామంలో బడిపంతులుగావున్న అతని తల్లి నుంచి, మాస్కోలోవుంటున్న సోదరుంచి ఆ వుత్తరాలు వచ్చాయి. తల్లివ్రాసిన వుత్తరాలన్నిటి సారాంశం ఒకటే. “నాయనా! చనిపోనద్దు!” ఇదే ఆమె మనోవేదనతోని కరుణతో కూడిన మానవాంధ్ర. అతని సోదరులేనా మాస్కోలోని ఒక సంగీత కళాశాలలో వయొలిన్ తరగతిగా శిక్షణ పొందు తుంది. ఆమె తన ఉత్తరాల్లో తన అభివృద్ధిని గురించి వ్రాసింది. ప్రపంచ ఖ్యాతిబడసిన జర్మను సంగీతాడు బాచన్ ను గురించి, ప్రసిద్ధ గవ్యువ్ సంగీతాడు చెకోవ్ స్కీని గురించి కొంటెగావ్రాసింది- “ముసలి చెకోవ్ స్కీ అంత కష్టంకాదుగాని ...నేను ఆలోచించినంతవరకు...ఆ ముసలి బాచన్...” అంటూ ఏమేమో వ్రాసింది.

యాత్రనంలోని బడాయి, చెట్లకొమ్మల ఆకారంగా విద్యుత్ దీపాలతో నిర్మితమైన దీప స్తంభంలోని నెలుగు, మృదు వైన వయొలిన్ స్వరాలు-ఇవన్నీ ప్రస్తుతం వూహ కంచని దూరపు విషయాలు. నిజంచెప్పాలంటే ఇదిచూచి త్రెవకిన్ కు

చాలా కోపంవచ్చింది. ఇక్కడ తామఁతా మృత్యు
ముఖంలో, అపాయాలమధ్య, ఈనర్షంలో, బురదలో
నానాయాతన లనుభవిస్తుంటే అక్కడజనం సంగీతాలు,
సినిమాలు, ప్రేమకలాపాల్లోనూ, చదువుల్లోనూ మునక
లేస్తున్నారు.

“కామేడ్ లెఫ్టి నెంట్ ! ఏమివాశాశేమిటి ?” అని
దూరదర్శిని పట్టుకుని సమీపంలో కూర్చునివున్న మర్చెంకో
అడిగాడు.

“ఏదోవిధంగా బ్రతుకీడ్చుకుంటూ మనకొసం ఎదురు
చూస్తున్నారు, మనం త్వరలో గడచి గట్టెక్కలేమా అనేది
ఆలోచిస్తున్నాను.”

జర్మనులు రక్షణశ్రేణివలక కన్నార్పకుండా చూస్తూ
మర్చెంకో తలఆడించి నవ్వాడు. “జర్మను లేదో చేయ
బోతున్నారు.” అన్నాడు మర్చెంకో.

త్రెవకిన్ దూరదర్శిని నీసుకుని చూశాడు. జర్మను
సైనికులు ఒకఫిరంగిని అడవి వెలుపలికి దొర్లించుకపోతున్నాడు.
త్రెవకిన్ ముసలి బారవ్ ను గురించి తన చెల్లెలు వ్రాసింది
గుర్తొచ్చి నవ్వాడు.

ఆతడు గురోవిచ్ కు ఫోనుచేశాడు.

“గురోవిచ్! మెళకువగావుండండి- వాళ్లు దగ్గరలోనే
ఒకఫిరంగి నమర్చి కాల్చబోతున్నారు- ఆపాడుబడిన కొంప

లక్ష్మకుడిప్రక్కగా రెండడుగుల దూరంలోవుంది. దాన్ని చూస్తూవుండు.”

“ధన్యవాదాలు తెలివకిన్!” అని ఎప్పుడూ అతి మెళకువగా మెలిగే ఫిరంగీ కాల్చేవాని కంఠద్వని దూరంనుంచి వినిపించింది. “ఇదిగో, ఇప్పుడే వాళ్ళకొక ‘కానుక’ పంపిస్తాం.”

మమోచికిన్ గడ్డిలోనుంచి తలపైకెత్తి “కామ్రేడ్ లెఫ్టినెంట్! ఏమన్నా తింటావా?” అని అడిగాడు.

సగం పక్షిని కాగితంలో చుట్టి ప్లేటులో త్రెవకిన్ కు అందించాడు.

మర్చెంకోతో కలిసి అంతా తిన్న తరువాత, మమోచికిన్ కొద్దిరోజులనుంచి రేషనులో సైనికులకు లభించని ఇతర తిను బండారాలు తెస్తున్నాడనే విషయం స్ఫురణకొచ్చింది. ఆ విషయంలో ఆతడిని సంజాయిషీ అడగాలనుకుంటుండగానే మర్చెంకో త్రెవకిన్ దృష్టిని :జర్మనుల వైపుకు మళ్ళించాడు. తరువాత త్రెవకిన్ ఆవిషయాన్నే మర్చెంకోయాడు.

నిజంగానే మమోచికిన్ ధనాశ్వుడైయాడు. అతడు, ఈ గ్రుడ్లు, వెన్న, కోళ్లు, బూడిదగుమ్మడి మురబ్బా, క్యాబేజీ చట్నీ వగైరాలు ఎక్కడనుంచి సంపాదించుకొస్తున్నానో ఎవరికీ అంతుచిక్కటంలేదు.

స్కాటు లెప్పుడైతే ప్రశ్నిస్తే, “దేనికైనా యత్నము, ఉపాయము వుండాలి,” అంటూ వుండేవాడు.

విషయం సాధారణమైనదైనా నిజాని కది చాలా అసహ్యకరమైనది. మిగిలిన రెండుగుర్రాలను రైతులకు ఒప్పగించి రావలసిందిగా క్రైస్టిన్ మమోచికిన్ ను పంపాడు. ఆతడు వాటిని ఒప్పగించటానికి బదలకా దగ్గర గ్రామములో వున్న ఒకశత్రువుకు తాత్కాలిక ఒప్పందంమీద కొద్దికాలం పాటు బాడుగకు ఇచ్చినట్లుగా ఉన్నది. డబ్బుమాత్రం తీసుకోలేదు. బాడుగ ఆహారరూపంలో పంపే ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు. దుక్కులు, నాట్లు ముమ్మరంగా జరిగే కాలం గనుక ఆముసలివా డీషరతులకు చాలా ఉదారంగా అంగీకరించాడు.

యువక స్కాటులు మమోచికిన్ ను ప్రశంశించేవారు- ఆతడియుక్తులకు, అద్భుష్టానికి వారి కాశ్చర్యం గలిగేది. అంద గాడైన కివోకటిస్టోవ్ ఆతడి అనుచరులందరిలోనూ చాలా నిష్ఠగల వ్యక్తి, ఆతడు ప్రతిచిన్న విషయంలోనూ మమోచికిన్ కు అనుకరణ చేయటానికే యత్నించేవాడు. మీసాల విషయంలోకూడా ఆతడినే అనుకరించేవాడు. ప్రతిరోజూ క్రొత్త వచ్చేవాళ్ళకు, మమోచికిన్ తమదళ చరిత్రతా చెప్తూవుండే వాడు- అందులో చాలానరుకు తన ప్రయోజకత్వాన్ని గురించే చెప్పేవాడు. ఆనీకానోవ్ విషయంలోకూడా గొప్ప మాటల్లోనే పొగడేవాడు. కాని ఆనీకానోవ్ చరిత్ర విన్నందు వల్ల, తన గొప్పతనానికి లోటురాకుండా మాత్రం జాగ్రత్త పడేవాడు.

మమోచికిన్ మాటలు వినివిని, స్కాటులు తరచుగా ఆమాటల్లో చాలా అసంగమైన, అసంభవ విషయాలను పట్టు

కుంటూ వుండేవాడు. అటువంటివి ఆతడికి లెక్కలోనివిగావు; కాని త్రైవకిన్ ఎదుటమాత్రం నోటికి తాళంవేసినట్లే, త్రైవకిన్కు అబద్ధమంటే తగని అసహ్యం. ఆతడుకూడా తీరేకగావున్న సాయంస సమయాల్లో అప్పుడప్పుడు పోరాటవిషయా అనేకం చెబుతూ వుండేవాడు. అటువంటి సాయం సమయాలు నూతనంగా వచ్చినవాళ్ళకు చిరస్మరణీయాలు.

ఆతడి సత్ప్రవర్తన అందరికీ చాలా ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించేది. ఆనీకానోవ్ను గురించి, యుద్ధంలో మరణించిన మేజర్ బోలోవ్ విషయం, మచ్చెంకో, మమోచికన్, ఇలా అందరినీ గురించి చెప్పేవాడు; కాని తననుగురించి ఒక అక్షరంకూడా చెప్పుకునేవాడుగాదు. వీటన్నెటను స్వయంగా చూసిన సాక్షిని చెప్పకోవడమే ఆయన అభిప్రాయమనేది ఆమాటల్లో స్పష్టమయేది.

“మీరందరూ ఆనీకానోవ్ వలె పనిచేయడం నేర్చుకోవాలి” అని విషయప్రసంగం ముగిస్తూ అంటూ వుండేవాడు, మమోచికిన్ ఈర్ష్యతో కుచ్చిపోతూవుండేవాడు.

అటువంటి సాయంసమయాల్లో యురగోలున్ చెన్నక్స్ పాదాల చెంతకూర్చుని, భక్తిస్థైర్యాలతో, తడేకస్వభావంగా ఆయనవంక చూస్తుండేవాడు. మమోచికన్ నీరత్నాన్ని గూర్చి అతిగా చెప్పబడడం అతడికి ఆశ్చర్యం కలిగించేది కాని అతని ఏకైక ఆదర్శమార్గ దర్శకుడు మాత్రం ఈయనకే లెట్టినంపే.

మమోచికన్కు కూడా ఆసాయం సమయాలు ఆనందం

గానే వుండేవి. సర్వ సాధారణంగా ఎప్పుడూ మానంగా, గంభీరంగా వుండే తమ లెఫ్టినెంట్ ముఖం ఈ సుర్లభ సమ యాక్టో మాత్రమే సంతోషంతో వికసించేది. ఆయనకు లెక్కలేనన్ని గాథలు- ఘటనలు తెలుసు. ఆయన అప్పు డప్పుడు సైన్యాధిపతులనుగురించి, విజ్ఞానవేత్తల జీవిత విశేషాలను గూర్చి చెబుతుండేవాడు. ఇటువంటివి తెలుసుకోవడం మమోచికిన్ కు మహా యిష్టం.

త్రైవకిన్ యొక్క ఆదరాభిమానాలు చూరగొనాలనే కోర్కెలేకుండానే, తనకు రాహస్యంగా లభిస్తున్న ఆహారాన్ని కొంత మమోచికిన్ ఆయనకిస్తుండేవాడు. మనుషుల స్వభా వాల నర్థంచేసుకోడంలో మమోచికిన్ అందెవేసిన చెయ్యి. ఇల్లా చేయడంవల్ల లెఫ్టినెంట్ వల్ల తనకేవిధంగానూ లాభం వుండబోదనికూడా అతనికి బాగా తెలుసు. తనకు మమోచికిన్ ఇచ్చిందేమిటో చూచుకోకుండానే త్రైవకిన్ ఆ పక్షిమాంసాన్ని తినేశాడు, తనలోలేని సద్గుణాలన్నీ తమ లెఫ్టినెంట్ లో వుండడంవల్లే మమోచికిన్ ఆయన్ని గౌరవించేవాడు; తన ఆహారం యిచ్చేవాడు. తన కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చడంలో త్రైవకిన్ శక్తివంచనలేకుండా నిస్వార్థభావంతో పనిచేసేవాడు. ఆయన సైనికులకు వోడ్కా పంచడం మమోచికిన్ కు ఆశ్చర్యం కల్గించేది. సరిగ్గా కొలిచి అందరకీ సమానంగా పంచేవాడు. తనవంతుమాత్రం చాలా తక్కువ మిగుల్చుకునేవాడు. అందరి కంటే చాలా తక్కువ సమయమే విశ్రమించేవాడు. మమోచి

కనకు ఇది అర్థమయేదికాదు, కాని తమ లెఫ్టినెంట్ చేసేది మాత్రం సబబేనని, ఒకవేళ ఆస్థానంలో తానున్నా మరో రకంగా వ్యవహరించేవాడినని మాత్రం అనుకునేవాడు.

తనకు 'గుర్రాలబాగుగ' నిమిత్తం లభించిన ఆ 'గుర్రపు మాంసం'. (మమోచికన్ ఆపక్షిమాంసానికి పెట్టినపేరు), కొడి పిల్లను, రుచ్యమైన మరీకొన్ని పదార్థాలను లెఫ్టినెంటుకు అందించి స్కాటులు డేరాగా వుపయోగించుకుంటున్న గుర్రపు శాల వైపుకు బయలుదేరాడు.

అక్కడ దళాధిపతి సర్బీచెంకోకు కొట్టుకోబోయి కొద్దిలో బ్రతికిపోయాడు. ఆకుపచ్చని కజ్జాకోటోపీ, బూడిద రంగు బూటుల కారణంగా చాలాజాగ్రత్తగా తప్పుకు పోయాడు— నిర్ణయించిన యూనిఫారంకు విరుద్ధంగా, నడిస్తే కర్నల్ ఏమాత్రం సహించడు.

కర్నల్ సర్బీచెంకో ప్రక్కనే ఒకఅమ్మాయి నిలబడి వుంది. మొగవాళ్ళ క్రాపునలె కత్తిరించిన బంగారు రంగు జుట్టు, సామాన్యమైన యూనిఫారం, దానిమీద జూనియర్ సార్జెంట్లు బిళ్ళలువున్నాయి. డివిజన్ లోని అమ్మాయిల పేర్లన్నీ చెప్పగల మమోచికీచ్ ఇంతక ముందెన్నడూ యీ అమ్మాయిని చూడలేదు. సర్బీచెంకో ఆమెతో ఆదరంగా మాటాడుతూ చిరునవ్వు నవ్వుతున్నాడు.

“ఏం, నీకిక్కడ బాగుందా?”

“చాలాబాగుంది- ఇంశకంటె ఇంకెక్కడ బాగుంటుంది,” సిగ్గుపడుతూ ఆమె జవాబిచ్చింది.

“నిజంగానా? నాదళం ఇతర దళాల వంటిది గాదు. నాదళం చాలా పసిద్ధమైంది..... ‘అరుణపతాకం’ (రష్యాలో గొప్ప సన్మానానికి చిహ్నం) జయించిన దళంనాది..... నీకెవరూ బాధ కల్గించడంలేదుగా? ”

“లేదు కామ్రేడ్ కర్నల్ !”

“సరే, అటువంటిదేమన్నా జరిగితే నాకు తెలియ జెయ్యి. ఇక్కడ స్త్రీలు ఎక్కువమంది లేరు. స్త్రీలను బాధించే విషయాలేవీ జరుగనీయను... నీవుమాత్రం అబ్బాయిలతో కలిసి గంతులు వేయవుగదూ ?”

“అలా ఎందుకుచేస్తాను,” అని అమ్మాయి నవ్వింది.

“అంతే, అలామాత్రం చేయకు... నాకు అంతా విదితమే. కెప్టెన్ బరాల్కిన్‌తో వుండటం నేను చాలాసార్లు చూశాను.” అని “నీ నడవడికను జాగ్రత్తగా కాపాడుకో ! పురుషులు చాలా మోసగాళ్ళు; వాళ్ళు చెప్పేదెప్పుడూ చేయరు,” అని చెప్పాడు.

కర్నల్ తన డేరావైపుకు వెళ్ళిపోయాడు; అమ్మాయి అక్కడే చెట్టుకింద నిలబడివుంది.

మరుక్షణమే మమోచికిన్ ఆమెయెదుట ప్రత్యక్షించాడు.
“మిసెస్, నమస్కారం? ”

ఆమె అతనినంక ఆశ్చర్యంగా చూచింది.

“సార్జెంట్ మమోచికిన్, స్కాట్!” అని మడిమలు ఆనించి తననుస్వయంగా పరిచయం చేసుకున్నాడు.

అమ్మాయి నవ్వింది.

“ఇంతకు ముందెప్పుడూ మిమ్మల్ని చూడలేదు. మరో యూనిట్ నుంచి వచ్చారా లేక ఆకాశాన్నంచేమైనా వూడిపడ్డారా?” అని అడిగాడు.

ఆమెనవ్వి, తాను మరొక దశంనుంచిమారి ఇక్కడకు వచ్చినట్లు తెలియ జేసింది.

“అక్కడ స్కాటులెవరితో నైనా నీకు స్నేహముందా?”

“నేను మొదట హెడ్ క్వార్టర్సులో వుండేదాన్ని.”

వారిద్దరూ కలసి నడుస్తున్నారు.

అమ్మాయి నవ్వుతుంది, మమోచికిన్ తనలోవున్న వున్నతమైన రసికతను ప్రదర్శిస్తూ పరిశోసాలాడుతున్నాడు. మనుషులు వచ్చే పోయే ఆమార్గంతప్పించి ఆమెను ఒంటరిగా యెలా తీసుకపోవాలో యోచిస్తున్నాడు.

మాటలమధ్య ఆమె పేరుకూడా గ్రహించాడు.
“కాత్యూషా; ఇదిగో నామాట ఆలకించు. ఎప్పుడూ స్కాటులతో స్నేహించేయ్యి. ఆడవాళ్లకతి ప్రియమైన వాళ్లైనా? స్కాటులే; ఇంకెవరుంటారు? నిఖాదైన నోడ్డా,

మాంచి ఆహారం లభించేదెవరికి? స్కూలులకే. సర్వస్వతంత్రాలు గల్గి స్వేచ్ఛజీవులు, అత్యంత ధైర్యసాహసాలుగల్గివారుకూడా నిస్సందేహంగా స్కూలులే? తెలసిందా? నిజంగానీకే స్కూలుతో నూ పరిచయంలేదా? ” అన్నాడు. తరువాత వినోదంగా చిరునవ్వు లొలకబోస్తూ, “ప్రసిద్ధమైన మాకెప్పెన్ బారాశ్కిన్ కు నీకూపరిచయముందికదా? ఊ? ” అనిఅన్నాడు.

“ అది నీకెలా తెలుసు? ” అని ఆమె ఆశ్చర్యంగా అడిగింది.

“స్కూలులకు సర్వేసమస్తం తెలుస్తాయి.”

అతడివెంట అడవిలోకి పికారు వెళ్లడానికామె నిరాకరించింది, కాని మరొకసారి కలుసుకుంటానని మాట మాత్రం యిచ్చింది. ఆమె నిరాకరణ మొదట మమోచికిన్ కు భాదకలిగించి నాతరువాత తనమనస్సును దిట్టపర్చుకుని, ఆమె వద్ద శలవు తీసుకున్నాడు. తనమిత్రులున్న దిక్కుకు కాలు సాగించాడు.

గుర్రపు సాలలోకి వెళ్లేసరికి అక్కడంతా హడావిడిగా వుంది. పనులు చురుకుగా సాగిపోతున్నాయి. అంతా అతిప్రశాంతంగా వుంది. ప్రతి ‘కార్యక్రమ ప్రారంభంలో ఇలాగే జరుగుతుంది. ఈరోజు గనీ దళానికి నాయకుడు మర్చెంకో. ఆరుగురు ఆదళంలో వుంటారని అక్కడకు వెళ్లగానే అతని కర్థమయింది.

మర్చెంకో ఇంతకు ముందుగానే రక్షణ శ్రేణినుంచి తిరిగి వచ్చాడు. తుప్పుపట్టివున్న ఒకభాగ్యంమరవద్ద ఒకమూల కూర్చుని వుత్తరాలు వ్రాసుకుంటున్నాడు. మర్చెంకో వెంట వెళ్లేవారందరు గోపనపు దుస్తులు ధరించి, చేతి బాంబులతో సహాత్వర త్వరగా సిద్ధమవుతున్నారు. “వెళ్లేసమయమైందా?” అన్నట్టు మధ్య మధ్య ప్రశ్నార్థకంగా మర్చెంకోవంక చూస్తున్నారు.

మర్చెంకో తనభార్య కూ, ఖిర్ఖోవ్లో వుంటున్న తన తండ్రికీ ఉత్తరాలు వ్రాస్తున్నాడు. తాను సజీవంగా, సకుశలంగా వున్నానని వ్రాశాడు. నేనిక్కడ ఒకఅమ్మాయిని. సంపాదించు కున్నానని నీననుకోటం పూర్తిగా పొరపాట ” నిభార్యకు వ్రాశాడు. ఆ ఆలోచన సరిగాదని ఆతడు తరచు వ్రాసిన మాట నిజమే, కాని యుద్ధ ముమ్మరంవల్ల టపా ఆగిపోయింది. ఉత్తరమంతా మామూలు విషయాలతోటే నింపాడు. కాని యీసారి ప్రతి మాటలోనూ ఒక క్రొత్త అర్థాన్ని నింపాడు. ప్రతి పంక్తి ఎన్నో పంక్తుల ఆలోచనల్ని రేకెత్తించేంతయిదిగా వుంది. ఉత్తరాలు ముగించాడు. ఆయన చాలా వుత్సాహంగా వున్నాడు. “కామ్రేడ్స్, అందరూ సిద్ధంగా వున్నారా? వెళ్దాంపదండి; ” బంట్రోతుకు ఉత్తరాలందిస్తూ శాంతంగా అన్నాడు.

ఆతడు తన మనుషు లందరినీ వరుసగా నిలబెట్టి

జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తూ, “కందకాలు త్రవ్వే దళమింకా సిద్ధంగా లేదా?” అని అడిగాడు.

“సిద్ధంగా లేదంటానికి అర్థం?” అని దూరంగా మూలనున్న పొట్టు గుట్టలోంచి ‘పనిచేస్తాం’ అనే ధీమాగల కంఠస్వరం వినిపించింది- “కందకాలు త్రవ్వేదళం ఇక్కడేవుంది.”

పొట్టు కప్పబడిన యిద్దరులేచి నిలబడ్డారు, వాళ్లు బుగోర్కోవ్ ద్వారా గూఢచారదళం వెంట వెళ్ళగలందులకు పంపబడ్డవారే.

“నేను సీనియర్ ను,” మొదట వినిపించిన కంఠమే ఆ స్థాయిలో పలికింది. పొట్టిగా, బలంగావున్న 20 సంవత్సరాల నయస్సుగల్గి యువక సైనికుని కంఠమది.

“సీపేరు?” అంగీకార సూచకంగా చూస్తూ మర్రెచ్చో అడిగాడు.

“మైక్సీమైకో! మీలాగా యుక్రెన్ నివాసిని.”

“యుక్రెన్ లో యెక్కడ?” అని మర్రెచ్చో తిరిగి ప్రశ్నించాడు.

“క్రేమన్ చగ్!”

“అవును, అయితే మాకు దగ్గరలోవాడివే !.....నీకు ఒప్పగించిన పనేమిటో తెలుసుగా?”

“తెలుసు!” అని మైక్సీ మైకో చురుకుగా జవా

బిచ్చాడు. “జర్మనుల కందకాలను పాడుచేయడం, తంతి తీగెల్ని లోనికి పంపే వీలు కలిగించాలి. తరువాత రేపుజరిగే యువక కమ్యూనిష్టుల సమావేశానికి హాజరుకావాలి. నేను యువజనాంగాన్ని సమీకరిస్తూ వుంటాను. ఇదీ నాపని.”

మర్చెంకో నవ్వుతూ, “నీవు మంచి అబ్బాయివి. ఇప్పుడు రెండువిషయాల్లో మనిద్దరం సమానులం. నేనుకూడా యువకుల్లో పనిచేసేవాడినే. ఇక వెళ్దాంపదండి.” అన్నాడు.

దళం మొత్తం ఒకరివెనుక ఒకరు లైనుగా రోడ్డుప్రక్కగా నడుస్తూ అగ్రభాగంలోవున్న రక్షణశ్రేణి దిక్కుగాపోతున్నారు. అక్కడ త్రైవకిన్ వీళ్ళకై ఎదురుచూస్తున్నాడు.

మర్చెంకో వెళ్లిన అయిదురోజులతరువాత మమోచికిన్
కాత్యాను కలుసుకుని, తమడేరాకు రావలసిందిగా ఆహ్వా
నించాడు. ఆతడక్కడ స్వయంగా ఇళ్లవద్ద తయారు చేయబడిన
నోడ్కాసీసా నొకదాన్ని దాచాడు.

ఆడేరాలో ఒకమూల తెల్లని డ్రాయరు గుడ్డపరచి
దానిమీద అతిరుచికరమైన తినుపదార్థాలు వడ్డించాడు.
ఫిటకతిస్తోల్, ఇంకా మరికొంతమంది మిత్రుల్ని సహకరించ
వలసిందిగా ఆహ్వానించి తానువెళ్లి కాత్యాప్రక్క పొట్టుమీద
కూర్చున్నాడు.

విందు జోరుగా సాగుతోంది. తలనని తలంపుగా
త్రెనకిచ్ డేరాలోకి వచ్చాడు. అలా జరుగుతుండని ఎవరూ
అనుకోలేదు.

లెఫ్టినెంట్ రాకతో కొంత గడబిడ జరిగింది.
మమోచికిన్ మాత్రం చాలా చాకచక్యంగా నోడ్కాసీసాని
కప్పల్ని దాచివేశాడు. ఆసీసమెదుట తాను భయపడుతున్నా
నని ఆ అమ్మాయి అనుకుంటుండేమోననేది అతనికి ఆందో
ళనగా వుంది. కాని త్రెనకిచ్ చీవాట్లు అంతకంటే కఠినంగానే
వుంటాయి. ఒక అపరిచిత బాలిక దగ్గర చుట్టూచేరి మూల
కూర్చునివున్న దళంనంక త్రెనకిచ్ ఆశ్చర్యంగా చూచాడు.

అంతా లేచి నిటాకుగా నిలుచున్నారు. కాని ఆయన నెమ్మదిగా “ఇదా” అని మూలనున్న పక్కచుట్టమీద పడుకున్నాడు. వరుసగా మూడురోజులనుంచి రాత్రింబవళ్లు ఆయన కన్నుమూసి ఎరుగడు. మర్నెంకో రెండురోజుల క్రిందటే రావల్సింది కాని ఎందుకనో రాలేదు. త్రెవకిన్ వృధాగా నిద్రతో కుస్తీలు పడుతూ ఆ కందకాల్లో ఆతడికోసం నిరీక్షిస్తూ కూర్చున్నాడు. ఆ కందకాలు త్రవ్వే వాళ్లెద్దరూ కూడా ఇంతవరకూ తిరిగి రాలేదు. చాలా విచిత్రమైనది, భయపడాల్సిన విషయంకూడా. గూఢచారదళం కందకాలు దాటి వెళ్ళిపోగానే వీళ్లుమాత్రం తిరిగి వచ్చేయూల్సింది. దళమంతా అంధకారమైన శూన్యంలో కనుమరుగైంది. జోడ తెలియడంలేదు. వర్షం వాళ్ళ గుర్తుల్ని తుడిచేసింది.

త్రెవకిన్ కంబళిమీద పడుకుని కలత నిద్రలో మునిగి పోయాడు.

కొంచెంగా చల్లబడిన స్కాలులు ఒక్కొక్క కప్పే త్రాగసాగారు.

“మీ కమాండరు ఈయనేనా?” అని కాత్యాయ ప్రశ్నించింది. “ఎంత ప్రశాంతంగా, గంభీరంగా వున్నాడు? యువకుడే!” అంది.

త్రెవకిన్ ఒకసరక్కకు వత్తిలి బిగ్గరగానే కలవరించాడు. “చాలా వింతైన మనిషివే. తిరిగి రావడానికి యింత ఆలస్యం

చేశావే? ముసలి ఖడ్గాసా? కందకాలు త్రవ్వేవాళ్ళిద్దరూ కూడా తిరిగి రాలేదే? మేము చెకోవస్కీ మాటలు వింటూ వుండగా నే మీరు మాయమైపోయాను. విచిత్రమైనవంతులు.”

ఆయన కలవరించినట్లుగా గాక మామూలుగానే మాట్లాడాడు. చాలా విచిత్రమైన విషయం. స్కాయిలకు కొంచెం భయం కల్గినట్లుంది. వ్యాకులతతో మమోచికిన్ మినహా మిగతావాళ్ళందరూ విడివిడిగా తలొక వోటికి వెళ్ళి పోయారు.

కాత్య నెమ్మదిగా అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ చప్పుడుగాకుండా త్రెవకిన్ దగ్గరకు వెళ్ళి నిలబడింది. నిద్ర పోతున్న పసిపిల్లవాని కళ్ళనలె అతనికన్న సగం కైచుచుకుని వున్నాయి. కొటు బొత్తాములు వూడిపోయివున్నాయి. ఆతనిముఖంలో విచారంతో కూడిన శాధ తొంగిచూస్తుంది.

“ఎంత అందంగావున్నాడు?” అంది ఆమె.

“ఆయన్ని లేపకు.” అని మమోచికిన్ కఠినంగానే అన్నాడు. ఆమెకు కూడా నిద్రపోయే వ్యక్తిని గురించి మనస్సులో అదే అభిప్రాయం వుండి గనుక అతడిన్న చూపుచు ఆమె చెడుగా తలచలేదు. “మా లెఫ్టి నెంట్ చాలా విచారంగా వున్నాడు.” అని మమోచికిన్ సూక్ష్మంగా తెలియ జెప్పాడు.

విందు పూర్తిగా చెడిపోయిందని అందరూ అను

కున్నాడు. కాత్యాయని విచిత్ర వున్నతభావంతో, గంభీరమైన విచారంతో గోడౌన్ నుంచి బయటకువచ్చింది. వసంత ఋతువును పెనవేసుకునివున్న ఆ అడవి మధ్యగా నడిచేటప్పుడు ఆమెకు అకస్మాత్తుగా ఆశ్చర్యము, ఉత్సాహంతో తనభావం అర్థమయింది. ఆమె హృదయాన్ని బేధించిందేమిటి? లెఫ్టి నెంట్ యొక్క శైశవం వుట్టిపడే ముఖాన్ని చూసింతరువాత బహుశా ఆముఖంలో తన అంశాన్నేమైనా చూసివుంటుంది- ఆమె హృదయంలో నిండివున్న బాధకు, యుద్ధరంగంలో అత్యంత కఠినమైన బాధలు సహించాల్సి వచ్చిన ఒక యువకుని ఆనరించుకున్న ఈ ప్రస్తుత బాధకు కొంచెం సామ్యం కుదురు తుంది.

కాత్యాయని తరచుగా గూఢచారదళం మకాంకు వెళ్తు వుండేది. మమోచికిన్, మిగతావాళ్లు త్వరలోనే ఆమె భావాన్ని గ్రహించారు. మమోచికిన్కు సంబోధించకూడా కల్గింది. నిత్య కృత్యము లన్నింటిలో తన లెఫ్టి నెంట్కు తానే రక్షకుడనని నిర్ణయించుకున్నాడు. కాత్యాయనీ కలిసి తిరుగుతూ వుంటే ఆయన వ్యాకులత కొంచెమైనా తగ్గుతుందని ఆశించాడు. మర్చెంకోదళము, మర్చెంకో చనిపోయింది భాయ మని తెలిసినతరువాత త్రెవకిన్ ఇంకెక్కువ విచారంగా వుంటున్నాడు.

కాత్యాయని 'సరుకులగదికి' అహ్వనించుటకు స్కాటులు ఒకరికొకరు పడుతున్నారు. లెఫ్టి నెంట్కు సంబంధించినపోటీ

విషయాలన్నీ వాళ్ళు ఆమెకు చెప్పువుండేవారు. “మా లెఫ్టినెంట్ గ స్తీనుంచి తిరిగినట్టావు.” అని చెప్పటానికి కూడా అప్పుడప్పుడు వార్తాపాఠాలు పంపబడతూ వుండేవారు. త్రెవకిన్ కు, కాత్యకు సాన్నిహిత్యం కల్గించటమే వారిషనుల్లోని అంతరార్థం, అందుకు వారు చేయగలిగినవన్నీ చేస్తున్నారు. ఈ కుట్రలోని ఒక్క అక్షరంకూడా త్రెవకిన్ కు తెలియదు.

ఒకనాడు త్రెవకిన్ లోనికివచ్చి చూచి చాలా ఆశ్చర్య పడ్డాడు. తానుండేచోటుకు ప్రత్యేకంగా ఒక మైనపుగుడ్డ అడ్డంగా కట్టబడివుంది. లోపల మామూలుగా పొట్టుపైన వుండే కంబళికి బదులుగా ఒకమంచంవుంది. దానిదగ్గర ఒక డ్రాయిరు, దానిపైన తెల్లని పూలతో అలంకరించబడిని ఒక పూలకుండు వున్నాయి.

“ఇదంతా యేమిటి?” అని త్రెవకిన్ ప్రశ్నించాడు. :

“ఏమిటి?” అని బ్రెజిలీరోవ్ చాలా అమాయకంగా, “అదే, ఆ రేడియో ఆపరేటరు, మీ సంచరక్షణ బాధ్యతలు వహిస్తున్న ఆకాత్యా చేసింది కాన్వేజ్!” అన్నాడు.

త్రెవకిన్ ముఖం కోపంతో ఎర్రనైంది. “మీరు యితరులను దళనివాసంలోకి ఎందుకు రానిస్తున్నారు?”

బ్రెజిలీరోవ్ చాలా సిగ్గుపడి ఏమీ మారుపలుకలేదు. మమోచికిన్ యిమాటవిని చేతులులిప్పుతూ తనలో తానే నెన్నుదిగా గొణుక్కున్నాడు- “ఏం మనిషిరా బాబూ ?

జర్మనులు.....జర్మనులు ! ఇంతకుమినహా వేరొకటి ఆలోచించనేలేదు. ఇరవై నాలుగంటలు వాళ్ళ రక్షణశ్రేణులు గుర్తించటం, ప్లానులుగీయటం, ఆమాపుల్లో మునిగివుండటం, రోజంతా అగ్రభాగమందున్న రక్షణశ్రేణిలో గడపటం.....”

ఇక కాత్యాయవిషయం. ఏదైనా విషయం తనను తాను మరచిపోయి నిమగ్నమై వుండే లెఫ్టినెంట్ భావాన్ని, అతడిలో యశావ్వనంతో నిండివున్న సిగ్గును చూసి ఆమె మొట్టమొదట చాలా నిరుత్సాహపడింది. ఆమెకు ఇటువంటివిషయాల్లో అలవాటూలేదు, అనుభవమూలేదు. ప్రతి-చోటుకు తనను ఆహ్వానించి గౌరవించాలనే కోర్కెమాత్రం ఆమెలోవుంది. ఆమెలోవున్న ఈకోర్కె యిక్కడ సఫలంకావడానికి ఆమెలోవున్న ఏ యితర ఆకర్షణలుమాత్రం కారణంకాదు. దీనికి ఒకే ఒక కారణం ఇక్కడ స్త్రీలు తక్కువ పురుషు లెక్కువ అనే దేనని కూడా ఆమెకు బాగా తెలుసు.

ఆమెకు చాల సంతోషంకల్గింది. తనప్రియుడు సాధారణ స్వక్తికాడు; ఆత్మాభిమాని; కడు దిట్ట; పనితీరు నిజంగా ఆయన అలాగేవుండాలికూడా. ఆయనఎదుట ఆమెకు విచిత్రమైన సిగ్గువేసేది, తాను సిగ్గుపడడం చూసి ఆమెకే ఆశ్చర్యం కలిగేది. తాను పూర్తిగా స్వేచ్ఛాజీవిననీ, యిష్టం నచ్చినట్లు తిరగవచ్చునని భావించిన కాత్యాయ ఈమెయేనా? యుద్ధరంగంలోని జీవితంలో తొమ్మిదేళ్ళలో దొంగతనంగా జరిగిన ముద్దులు, కాగులింతలు, అవి ఏదైనా ప్రత్యేక పుద్దే

శంతో జరగనీ లేక వుదేకానికి లోనై, విసుగువలన జరుగనీ, అదే జీవితమని అనుకుంటూ వుండేది.

అతియేహ్యంగా ఎక్కడో ఏనాడో జరిగిపోయిన భూత కాలపు పాతస్మృతులవలె యివన్నీ ఆమెకు గుర్తుకొస్తున్నాయి.

ఆమె ప్రతిరోజు సరుకులగనికి (గోడౌన్) అందమైన పుష్పాలను, పూలకుండులను తెస్తూవుండేది. కాని అంత కంటే మహత్తరమైన నారీత్వమనే సువాసనలుకూడా ఆమె తనతోబాటు తెస్తూవుండేది. ఏకాకీ జీవితాన్ని గడుపుతున్న సైనికుల ఊద్బాధ దీనినిమిత్తమే. కాత్యానిడ తమ ఆశీసకు కనబరిచే నిర్లక్ష్యాన్ని వాళ్ళందరూ నిరసించేవారు. కాని ఆయన నిజంగానే అలభ్యమైనవాడని మరల గర్వపడేవారు.

ఒకరోజున కాత్యా నీలవర్ణపు పూలకుండలలో తాజా పుష్పాలను అలంకరిస్తుంది. సరిగ్గా అదేసమయానికి డివిజను తనిఖీ నిమిత్తం వచ్చిన సైనిక సమాచార శాఖాధ్యక్షుడు కర్మల్ సమియోర్కిన్ లోనికి రావడం జరిగింది. గూఢచార దళపరిస్థితి ఎలావుందో చూడలని ఆయన వచ్చాడు. కాని అక్కడ ఆసమయానికి ఒకనంట మనిషి, కాపలా సైనికుడు, ఒక అమ్మాయి మినహా మరెవ్వరూ కనిపించలేదు.

“ నీ వెవరవు? ”

“ జూనియరు సార్జెంట్ సిమోన్ వా, రేడియో ఆపలేటర్ని. ”

“ అదా! ఎవరో పువ్వులమ్మే అమ్మాయనుకున్నానులే.” అని కోపంగా వున్న కర్నల్ సరకుల గదినుంచి వెళ్లిపోయాడు.

తరువాత డివిజను కమాండరుతో దీర్ఘ సంభాషణ జరిగింది. ఆయనచాలా నమ్ర భావంతోను, స్పష్టంగానూ, నిర్మోహమాటంగానూ చర్చించాడు.

“ ఈ ప్రాంతంలో శతృవును గురించిన పరిజ్ఞానం మీకు గట్టి పోచంతకూడాలేదు, ” అని కర్నల్ సేసు యోర్కిచ్ డివిజను కమాండరు పైనేరరోపణ చేశాడు. “ వాళ్ల బలాన్ని గురించి, వాళ్ల కార్య కలాపాల గురించి వాస్తవ విషయాలు తెలుసునని గట్టిగా చెప్పగలవా?”

చాలానిగ్రహంతో కర్నల్ సర్వీచెంకోనవ్వి అదికూడా ఒక పెద్దసమస్యనా అన్నట్లు తేల్చివేయాలని ప్రయత్నించాడు.

“ నేను తెలుసు కోవాలన్నా ఎలా? అప్పుడప్పుడు డివిజను కమాండరుకు కూడా తన సైన్యంతో జరిగే విషయాలు తెలియవు. శతృవేమి చేస్తున్నాడో అతనెలా తెలుసుకోవాలి? నేను గూఢచారుల్ని రహస్యాస్వేషణకు పంపాను, ఇంతనరకు తిరిగిరాలేదు. తొమ్మిదిమంది మనుషులంటే మీకేమీ లెక్కలేదు. అన్ని సైన్యాలతోనూ మీకు సంబంధం వుంది. కాని నేను చాలా చిన్నవాడిని. పైగా యీ తొమ్మిదిమంది చావు చాలా నష్టంకలిగించింది. చాలా పెద్దనష్టం! యుద్ధంలో యిప్పటికే చాలామంది గూఢచారుల్ని కోల్పోయాను.”

“అదినిజమే ! నీ గూఢచారదళంలో ఏమి జరుగుతుందో ఒకసారి పరికించిచూడు. నేను వాళ్ళ మకాంకు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడెవరూలేరు. గస్తీ పైనికులకుకూడా వాళ్ళెక్కడికి వెళ్లారో తెలియదు. అక్కడ ఒక అమ్మాయిమాత్రం పుచ్చా లను అలంకరిస్తూ వుంది. ఎంత కవితామయం? “అని సేమి యోర్కిన్ ఎత్తిపొడిచాడు.” మీ పర్యవేక్షణాధికారి మీ గూఢచారుల విషయంలో ఒక పెద్ద నేరారోపణ రిపోర్టు అందిందని అంతకుముందు నాతో అన్నాడు. కాని, కాన్సేడ్ కర్నల్! ఈ విషయంలో నీకేమీ తెలియకపోవచ్చుగాని నాకంతా తెలుసు. ఆరిపోర్టు ఏదోగ్రామంనుంచి వచ్చింది. గూఢచారులలోని చెడుపనులకు కారణమిది.

కర్నల్ సర్బీచెంకో పర్యవేక్షణాధికారిని హాజరుపర్చ వలసిందగా ఆదేశం పంపాడు.

కెప్టెన్ యాస్కిన్ త్వరగానే హాజరయ్యాడు. ఆతడు చిన్న పిట్టలాంటి శాంతంగల మనిషి. ఆతడిముఖంమీద చెదురుగా మసూచికపు మచ్చలున్నాయి. ఉబ్బెత్తుగా నిశాల మైన బట్టతల. వచ్చీరాగానే ఆగ్రామంనుంచి వచ్చిన రిపోర్టును చదివి వినిపించాడు. గూఢచారులు తమ యిష్టానుసారం పన్నెండు గుర్రాలను స్వాధీన పర్చుకుని పదింటిని మాత్రమే తిరిగి పంపారు. అస్పష్టం గావున్న సంతకం కలిగిన ఒక రసీదు కూడా ఆరిపోర్టుకు జతపరచ బడివుంది.

“వీళ్లు మనగూఢచార దళమని నీకెలా తెలుసు?”

పర్యవేక్షణాధికారి డివిజను కమాండరు గద్దెంపున కేమాత్రం భయపడలేదు.

“ఇందులో ఏమాత్రం సందేహం లేదనే విషయమింకా నిర్ధారణ చేయబడలేదు,” అని జవాబిచ్చాడు.

“సరే, అయితే నిర్ణయించి రిపోర్టుచెయ్యి. ఇకనీవు వెళ్లవచ్చు. ” పర్యవేక్షణాధికారి వెళ్లిపోయిన తరువాత డివిజను కమాండరు కర్నల్ సెమి యార్కిన్ తో చాలా నెమ్మదిగా అన్నాడు.

“సరే, మేముశత్రువుల మధ్యకు ఒక గూఢచార దళాన్ని పంపిస్తాం. కాని మీరు ప్రయత్నంచేసి ఏర్పడ్డ కాళీలను భర్తీ చేసుకునెందుకు కొంతమంది గూఢచారుల్ని పంపండి.” అని కూడా అడిగాడు.

సంభాషణ ముగిసిన తరువాత అందరివలె కర్నల్ సర్వీ చెంగో కూడా డేరాబయటకు వచ్చాడు.

ద్వారంచెంత త్వరగాలేచి నిటారుగా నిలబడ్డ సైనికుడిను ద్వేషించి, “త్వరగానే తిరిగివస్తాను.” అన్నాడు.

అక్కడొకటి అక్కడొకటి వేయబడివున్న ఆడేరాల్లో ఒకదానిదగ్గరకు వెళ్ళి కాపలా సైనికుడి నుద్దేశించి, “గూఢచారివా ?” అని ప్రశ్నించాడు.

“అవునండీ ! కామ్రేడ్ కర్నల్ !” అని సమాధానం చెప్పి చీకటిగావున్న డేరావైపుకు తిరిగి “ఆటెన్షన్” అని బిగ్గరగా ఆరచాడు.

లోపల కొంచెం గడబిడ జరిగింది. కమాండరు తదేక ధ్యానంలో అటేచాశాడు. ఆ మసకవెలుతురులో ఎనిమిది మంది గూఢచారులు నిటారుగా నిలబడివుండటం కన్పించింది. ఒకమూల మైనపుగుడ్డ ఒకటి అడ్డం కట్టబడి వుంది. కర్నల్ నిశ్శబ్దంగా అక్కడికే వెళ్ళి తెర తొలగించి చూశాడు. కాత్యాయకూడా అటెన్షన్ లో నిలబడి కన్పించింది. ఒక చిన్ని డ్రాయిరుమీద నీలివర్ణపు పూలకుండు అమర్చివుంది. దాని కిరువైపుల పుస్తకాలు, నోటుబుక్కులు సర్దివున్నాయి.

క్రోధంగావున్న కమాండరుదృష్టి కొంచెం చల్లబడింది. ఆయన కాత్యాయనక దహించివేసేటట్లు చూశాడు.

“ఇక్కడ నీ వేమిచేస్తున్నావ్?” అని ప్రశ్నించి, అక్కడ డ్యూటీలోవున్న సాజ్జెంటువైపుకు తిరిగాడు తరువాత. ఆతడేదో రిపోర్టుచేయడానికి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు.

“మీ కమాండరు ఎక్కడ ?”

“లెఫ్టినెంట్ అగ్రభాగ రక్షణశ్రేణివద్ద వున్నారు.”

“తిరిగి రాగానే ఆతణ్ణి నావద్దకు పంపించండి.”

ఆయన వెళ్తు వెనుదిరిగి చూసి “నీవిక్కడే వుంటున్నావా, నావెంట వస్తావా కాత్యాయ?” అని అడిగాడు.

“మీ వెంట వస్తున్నాను.”

ఇద్దరు బయలుదేరారు.

“నీకింత ఇబ్బంది ఎందుకు ? దీనిలో చెడేమీలేదు. ట్రెపకిన్ మంచికుర్రవాడు. ప్రసిద్ధిచెందిన గూఢచారి.” అన్నాడు కర్నల్.

ఆమె ఏమీ సమాధానం చెప్పలేదు.

“అసలు విషయమేమిటి ? ప్రేమ కలిగిందా ? బాగుంది, అందంగానేవుంది. మరి, క్లెఫెన్ బరాక్కిన్ గతేమైంది ? దూరంగా తుడిచి పారేశావా ?”

“అదేమీకాదండి..... అతడిలో గంభీరమేలేదు... అర్థంలేకుండా ఏదో...”

కర్నల్‌తో గొణుగుతూ బాలికయొక్క అర్థనిమిలిత సేత్రాలవంక కోపంగా చూశాడు.

“మరి, ట్రెపకిన్. అతడికి చాలా సంతోషం కల్గి వుంటుందనిమాత్రం గట్టిగా చెప్పగలను, అందమైన అమ్మాయి. పూల.....”

ఆమె జవాబు చెప్పలేదు. ఆయనకు అర్థమయింది.

“అతడునిన్ను ప్రేమించడం లేదని నీ అభిప్రాయమా ?”

అవమానింప బడిన యుగయుగాల ప్రాచీన ప్రేమదుఃఖ

గాధ జూనియర్ సాజ్జెంటు బిల్లధరించిన ఈ యువతి రూపంలో వచ్చి ఆయన ఎదుట నిలబడింది. ఆతని హృదయాన్ని కదలించి వేసింది. ఇక్కడ ఈ యుద్ధాన్ని జ్వాలలమధ్య యశావ్వనంనిండిన ప్రేమ, మొసలి నోటిలోపడ్డ పక్షివలె విలవిల లాడుతుంది. కర్నల్ చిరునవ్వు నవ్వాడు.

త్రోవలో పైని దశంలోని డాక్టరు ఉలీవిశేవా కలిశాడు. కర్నల్ డాక్టర్ని, కాత్యాను టీ త్రాగడానికి ఆహ్వానించాడు.

డాక్టరు, కర్నల్ యిద్దరు బల్లమీద కూర్చుని ప్రవచన విషయాలన్నింటిగురించి సంతోషంగాకబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు.

కాత్యాలోపల బంట్రోతు సహాయంతో టీ తయారు చేయటంలో నిమగ్నమై పోయింది.

త్రైవకిన్ త్వరగానే వచ్చాడు.

“కూర్చో” అన్నాడు కర్నల్.

బహుశా కర్నల్ తనను త్రైవకిన్ నుగురించి అపహాస్యం చేస్తాడేమోనని కాత్యాభయపడింది, కానిఆయన ఆవిషయాన్నే ప్రస్తావించలేదు. ఆయనేదో గుర్రాలను గురించి మాట్లాడు తున్నాడు. ఆమె సిగ్గుగా యువక లెఫ్టినెంట్ యొక్క గంభీర మైన ముఖం వంకచూసింది. కార్య శూరుడైన లెఫ్టినెంట్ యొక్కస్పష్టమైన సమాధానాలు ఆమె విన్నదిగాని వాటిఅర్థం మాత్రం ఆమెకు తెలియలేదు.

చెప్పలేనంత విచారం ముంచుకొచ్చింది.

“ ఆయనకు నేనెందుకు వుపయోగ పడతాను? ఆయన చాలా నేర్పరి, గంభీరమైన మనిషి. ఆయనసోదరి వయొలీస్ వాయిస్తుంది. ఆయనొక విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్త. మరినేనో? ఒకసాధారణ స్త్రీని—ప్రపంచలో సామాన్య యువతులందరిలో నేనొకతెను.” అని ఆమె ఆలోచించుకుంది.

తనకు సంబంధించినంత నరకు కార్యా అభిప్రాయాలను గురించి త్రెనకిన్ కు ఏమీ అనుమానం రాలేదు. ఆతడామెను చూస్తేసరి చాలాచిక్కున బడేవాడు. చాలా వ్యాకులపడేవాడు. ఆమె యిష్టంనచ్చినట్లు తమడేరాకు వచ్చిపోవడం, తనవిశ్రాంతి విషయంలో పిలవని పేరంటగా వచ్చి ప్రదర్శించే ఆరాటము, మొదలైన విషయాలన్నీ తెలివితక్కునవిగాను, అసభ్యంగానూ పెత్తనం చలాయించే పద్ధతిగానూవుండి ఆయనకురోతకలిగించేవి. తన గూఢచారుల ఎదుట యినన్నీ ఆయనకు అర్థరహితంగా కన్పించేవి. ఆమె డేరాలోకి రాగానే అందరూ అర్థంలేకుండా ఒకరి ముఖాలోకరు చూసుకుని ఆయిద్దర్ని ఒంటరిగా వదిలి వెళ్లటానికి ప్రత్యక్షంగానే ప్రయత్నించేవారు.

ఆమె తమ డివిజను కమాండరుగదిలో కూర్చుని వుండటం చూసి త్రెనకిన్ కు చాలా ఆశ్చర్యంకల్గింది. కర్నల్ గుర్రాల విషయం ప్రస్తావించేనప్పుడు, “ఈ కార్యాయే గూఢచారుల నుంచి విషయాలు తెలుసుకుని తనికీ బెడద తెచ్చి పెట్టింది,” అని అనుకున్నాడు.

అసలు జరిగిన విషయాన్నంతా తెలిపి సంతోషంగా చెప్పాడు. అకస్మాత్తుగా కర్నల్ కు ఆప్రయాణంలోని ఆరోజు లన్ని జ్ఞాపకావచ్చాయి. అంతుపోతులేని అనంతమైన మార్గం, తీవ్ర సంఘర్షణ, ఆ బురదరోడ్డుమీద నిలబడి మార్చి నెలలో ఆ మూడవ యామువేళ తాను గూఢచారదళాన్ని వ్యంగంగా చీవాట్లు వేస్తున్నాడు. మొదటి ప్రపంచయుద్ధం లోని ఆ పాతగూఢచారి కార్పొరల్ సర్బీచెంకో, ఒక ఊణం కాలం కర్నల్ సర్బీచెంకో యొక్క ముడుచుకున్న అకుపచ్ఛని బూడిదరంగు కళ్లలో సమర్థ నీయంగా తొంగి చూశాడు.

“సరే, తెలిపి!” అని తరువాత, “నీవాగుర్రాలన్నిటను తిరిగిపంపి వేశావా?” అని కర్నల్ ప్రశ్నించాడు.

“నిజంగా పంపేశాను కామ్రేడ్ కర్నల్.”

ఇంతలో ద్వారంచెంత అడుగుల చప్పుడు వినిపించింది కెప్టెన్ బరాస్కిన్ లోనికివచ్చాడు.

“ఏమికావాలి?” అని సర్బీచెంకో అయిష్టంగా అడిగాడు.

“కామ్రేడ్ కర్నల్, మీరు నన్ను పిలిపించారుగదూ?”

నేను నీకొరకు మనిషిని పంపింది మూడు గంటల క్రితం సెమియోర్కిన్ నీతో చెప్పాడా?”

“అవునండి, కామ్రేడ్ కర్నల్!”

“మరే తే?”

“ మనం ఒక గూఢచార దళాన్ని శతృవుల మధ్యకు పంపుదాం. ”

“ దానికి నాయకత్వమెవరు వహిస్తారు? ”

తనలో వున్నదురుద్దేశమును కప్పి పుచ్చుతూ, “ ఇరుగో త్రెవకిన్ గారే! ” అన్నాడు.

కాని తన ప్రతివాదిని గుర్తించటంలో ఆతడు చాలా పొరపాటు చేశాడు. త్రెవకిన్ రెప్పవేయలేదు. ఉలీబిసేవా మానంగా గ్లాసులు నింపాడు. ఈ జరిగేదంతా ఏమిటో అతడికేమిటో బోధ పడలేదు. ఈ మాటలు తన ప్రేమయొక్క అదృష్టంతో ప్రత్యక్ష సంబంధం కలిగి వుంటాయని ఆమె స్వప్నంలో కూడ వ్రాహించలేదు.

కెప్టెన్ కళ్లలోవున్న భావాన్ని గ్రహించగల్గింది ఒకే ఒక వ్యక్తి - డివిజను కమాండర్. కాని దానిని త్రోసి పుచ్చుటకు తగిన కారణం లభించలేదు. అసమాన ధైర్య సాహసంతో ఈ పనిని సాధించగల వ్యక్తి ఒక్కత్రెవకిన్ కు మినహా మరెవరూ లేరనేది మాత్రం నిర్వవాదాశం.

“ సరే, బాగానేవుంది. ” అని బరాశ్కిన్ ను బయటకు పంపిచి వేశారు.

త్రెవకిన్ కూడా యెక్కువసేపు ఆగలేదు. త్రెవకిన్ లేచి నిలబడ్డాడు. “ సరే, వెళ్లు. ” అన్నాడు కర్నల్.

“ పని చాలా కఠినమైనది. తగిన ఒందోబ్బి చెయ్యి. ”

“అలాగే కామ్రేడ్ కర్నల్!” అని త్రైవకిన్ జేరానుండి బయటకు వచ్చాడు.

త్రైవకిన్ అడుగుల చప్పుడు వినిపించినంత సేపు కర్నల్ వింటూనే వున్నాడు. తరువాత నిరుత్సాహంగా, “గొప్ప మనిషి,” అన్నాడు.

త్రైవకిన్ వెళ్లిన తరువాత కాత్యాయా వ్యాకుల పడింది. ఆమెకూడా నమస్కరించి శలవు తీసుకుంది. వెచ్చని వెన్నెల రాత్రి ఎక్కడో దూరాన వినిపించే ప్రేలుడు, లేక ఏటక్కుల ధ్వనో మినహా అడవంతా మైమరచి నిద్రించినట్లు ప్రశాంతంగా వుంది.

కాత్యాయ చాలా సంతోషంగా వుంది. రోజూకంటే త్రైవకిన్ ఈరోజు తనవంక చాలా అనురాగంతో చూచినట్లుని పించింది. సర్వాధి కార్యయైన డివిజను కమాండరు ఎల్లప్పుడు తనమీద దయచూపినట్లే ఈ విషయంలో కూడా కాత్యాయ చెడ్డమ్మాయి కాదని, ఆమెతో గౌరవించ దగిన గుణాలున్నాయనీ త్రైవకిన్ కు నమ్మకం కలిగించగలరని ఆమె ఆలోచించింది. తన ప్రియాన్వేషణలో ఇంతకుముందు తాను వినీ చదివీకూడా వుండని పాటలలోని పాటతో సమానమైన పాతపాటల్ని కూని రాగాలు తీస్తూ వెన్నెల్లో తడసిన ఆరాత్రి విహరించ సాగింది.

కామ్రేడ్ లెఫ్టినెంట్! అభివందనాలు. మీ గూఢచారి సార్జెంట్లు, ప్రథమదశ నాయకుడు అయిన వసిలీవిచ్ ఆనీ. కానోవ్ వ్రాయు సంగతులు— నేను చాలాహాయిగా వున్నాను. మీరుకూడా అలాగే వుండాలని హృదయ పూర్వకంగా కోరు కుంటున్నాను. నాకాలి కండక్టో చిక్కు కున్న తుపాకి గుండును హాస్పిటల్లో తీసి వేశారు. తరువాత హాస్పిటల్ నుంచి నేను ఒక రిజర్వు రెజిమెంటుకు పంపబడ్డాను. మొట్ట మొదట నా కక్కడ ఏమీ నచ్చలేదు. ఇక్కడ యుద్ధరంగంలో లభించేకంటే చాలా అసహ్య కరమైన ఆహారమిచ్చేవారు. పైగానేను బాగా తినగల వాడనాయె! యుద్ధరంగంలో లభించే కొటాకు అలవాటు పడ్డ మనిషిని. రోజంతా డ్రిల్లు చేయడ మొకటి. మరలమొదటి నుంచి క్రమ శిక్షణ నేర్చు కొవాల్సి వచ్చింది. 'ఆక్రమణ చేయండి' 'ముందుకు సాగండి' అనే నియమాలు అరవాల్సి వచ్చేది—కాని చూడండి! ఇక్కడ ఆక్రమణ చేయ టాన్ని జర్మనులు వుండరు, కాల్చటానికి తుపాకుల్లో గుల్లూ వుండవు! ఇంకొక విషయమేమంటే నావాల్టర్ రివాల్వర్ వాళ్లు తీసేసు కున్నారు—బహుశా మీకు గుర్తు వుండే వుంటుంది, కళ్లకు నల్లనిగుడ్డ పట్టీలు కట్టుకున్న 'ఆ' జర్మనీ కెప్టెన్ గాడి దగ్గర నుంచి నేనా రివాల్వరు తీసుకున్నాను. నేను బటాలియన్ కమాండరు దగ్గరకు వెళ్లి ఫిర్యాదు చేసుకున్నాను. రూల్సు ప్రకారం ఒక సార్జెంట్లు వద్ద రివాల్వరు వుండకూడదని ఆయనన్నాడు.

నేను మామూలు సాజ్జెంటును కాదు, నేను గూఢచారి ననీ, ఇప్పటి వరకు ఇటు వంటివి రెండు వందల రిచార్వర్ల నైనా వ్రపయోగించి వుంటానని చెప్పినా ఆయన వినలేదు. తరువాత అక్కడనుంచి ఒక సమిష్టి వ్యవసాయ డ్రిట్రానికి మార్చబడ్డాను. ప్రస్తుతం యిక్కడ ఒక సంపన్న సమిష్టి రైతు జీవితాన్ని అనుభవిస్తున్నాను. రక రకాల కూర గాయలు, వెన్న, మీగడ మొదలైన వస్తువులన్నీ లభిస్తున్నాయి. ప్రారంభంలో ఈ సమిష్టి వ్యవసాయ డ్రిట్రమునకు అధ్యక్షుడను నేనే, ప్రస్తుతం నడిపేది కూడా నేనే గనుక నాకివన్నీ దొరుకు తున్నాయి. ఇక్కడ దుక్కులు, నాట్లు వగైరా పనుల్లో సమయమంతా గడుస్తుంది. సాయంత్రం రాత్రి భోజనం ముగించి పాలుత్రాగి మెత్తని పరుపుమీద పడుకుంటాను. నేనువుండే ఇంట్లో ఒక స్త్రీ కూడావుంది. ఆమె నాకు అన్నివిధాలా తోడ్పడుతూవుంటుంది. యుద్ధం ప్రారంభమైన మొదటి సంవత్సరంలోనే ఆమె భర్త చనిపోయాడు. కామ్రేడ్ లెఫ్టినెంట్! నే నెప్పుడూ మిమ్మల్ని, మన దళాన్నీ గురించి ఆలోచిస్తూ వుంటాను. మనం చేసిన పనులను స్మరించుకుంటూ వుంటాను, మహాత్తర మైన మన మాతృ భూమికై మీరు చేసే త్యాగాన్ని, అనుభవించే కష్టాల్ని గురించి ఆలోచించినప్పుడు నిజంగా నా హృదయం ఆవేశంతో నిండిపోతుంది. అది మీకు మాట్లాడే వ్యక్త పరచలేను. కామ్రేడ్! లెఫ్టినెంట్! నా విషయంలో మీరు దయచేసి కర్నల్ సర్బ్ చెంకోవో మాట్లాడండి. అజ్ఞీ దాఖలు చేసుకుంటే బహుశా వారంగీకరించిన నేను మరల మీదగ్గరకు

వస్తాను. మిమ్మల్నందర్ని విడచి నాకిక్కడ వుండటం కష్టంగా వుంది. యుద్ధం ముగిసేవరకు నేను మీతో గడపలేకపోయి నందుకు ఎంతో సిగ్గుపడుతున్నాను. ఇక్కడ నేననుభవించేది ఒక సంవత్సరం సమిష్టి జీవితాన్ని, మీరందరు నన్నిక్కడ. కూర్చోబెట్టి ఫాసిష్టులనుంచి కాపాడుతున్నట్లుంది. మీకు, ఆదరణీయమైన దళమునకు నా నమస్కారములు.

శలవు,

ఈ వాన్ న సీ లి వి చ్ ఆ సీ కా నో వ్.

తైవకిన్ వుత్తరాన్ని ఎన్నోసార్లు చదివాడు. అతని మనస్సు కలతచెందింది. తరువాత కొంచెంగా చిరునవ్వు నవ్వాడు. ఆసీకానోవ్ తనవద్ద నిలబడివున్నట్లే అనిపించింది. కళ్ళముందు అతనిరూపం స్పష్టంగా మెదులుతూవుంది. నిజంగా ఆసీకానోవ్ తనవద్దవుంటే ఎంతో బాగుంటుంది. అక్కడ తన చుట్టూ నిద్రపోతున్న దళసభ్యుల వంక తిరస్కారంగా చూచి ఎక్కడో వున్న ఆసీకానోవ్ తో వారిని పోల్చుకున్నాడు.

“ఏమాత్రం పొసగదు ! అతనికి వీళ్ళకు పోలికేలేదు. అతనిలోవున్న నిశ్చలమైన సాహసం, ధైర్యం, నిర్మలమైన మనస్సు వీళ్ళలో ఎక్కడెక్కడా ఉంది? నే నతడిపై మాత్రమే ఆధార పడి వుండగలిగేవాడిని. గాబరా అనేదే ఎరుగని ధీరుడు. మమోచికనెకూడా వీరుడేకాని సమయస్ఫూర్తిగల సహజమైన తెలివితేటలు లేవు; వట్టి స్వార్థపరుడు. బాయ్కోవ్ తెలివి గలవాడేగాని అతితెలివిని ప్రదర్శిస్తాడు. మానంగా పుండే

తెలివితేటలవల్ల అప్పుడప్పుడు పిరికితనంవల్ల కలిగేదానికంటే ఎక్కువే నష్టం కలుగుతుంది. బ్రెజిల్ కోకోలో కొన్ని మంచి గుణాలున్నప్పటికీ తన స్వశక్తిమీద ఆధారపడలేదు. గోలూవ్, సెమియోనోవ్ లున్నారంటే స్వచ్ఛమైన గూఢచారుల్లో లెక్కించ బడటానికే అనర్హులు. మర్సెంకో అమూల్యమైన రత్నంలాంటివాడే; ఒకవేళ చంపివేయబడ్డాడేమో! మమ్మల్ని వదిలి శాశ్వతంగా వెళ్ళిపోయాడు.”

ఈ చేదు ఆలోచనతో విసుగెత్తింది— ఆనీకానోవ్ పుత్రరం చదివినతరువాత కలిగిన భావ ప్రభావంవల్ల మిగతా గూఢచారులవిషయంలో వాస్తవం చెప్పేస్థితిలో లేడు. ఆయన వెంటనే డేరానుంచి బయటకువచ్చి ప్రాతఃకాలపు చల్లదనానికై బయలుదేరాడు.

తనసైనికులు ట్రైనింగ్ నిమిత్తం ఎన్నుకున్న ఎత్తైన ఆ నదీ తీరపు మిట్టవైపుకు నడిచాడు.

ఆ ప్రదేశమంతా యుద్ధరంగానికి గొప్ప ప్రతి రూపం. తీవ్రమైన నదీ ప్రవాహం వెడల్పాటి గట్టును చాలావరకు కోనేసింది. పచ్చదనంతో మార్పు చెందుతూన్న చెట్లు నదిలోనికి వంగి వున్నాయి. శత్రుగమనాన్ని కనిపెట్టటానికి స్కాటులకు వుపయోగ పడేటట్లు తక్కువ లోతు కందకాలున్నాయి. వాటికి ముందుభాగాన రెండు వరుసలు ముళ్లతీగ వేయబడివుంది. ఇవన్నీ శత్రువుల రక్షణ శ్రేణి యొక్క నకిలీ రూపాలు.

ప్రతిరోజు రాత్రుల్లు త్రెవకిన్ తన గూఢచార దళాన్ని ఈనకిలీ 'యుద్ధరంగానికి' తీసుకు వచ్చేవాడు. ఆతడిలో వున్న నహజమైన పట్టుదలతో, తన దళంచేత మంచుతో నిండివున్న నదిని దాటించే వాడు. ఆ ముళతీగెను నరికించే వాడు; సారంగాలు త్రవ్వే యంత్రాలతో ఎడతెరపి లేకుండా సారంగాలు త్రవ్వినట్లు ప్రాకీసు చేయించేవాడు. తరువాత అక్కడ కందకాలు వున్నట్లే భావించి వాటిని దూకించేవాడు. నిన్న అతనికి తట్టిన కొత్త వూహతో కొంత మంది గూఢచారుల్ని కందకాల్లో కూర్చోబెట్టి మిగిలిన వాళ్లను నిశ్శబ్దంగా పాకుతూ వాళ్ల దగ్గరకు చేరుకోమన్నాడు. దానివల్ల చప్పుడు గాకుండా ముందుకు సాగే అలవాటవుతుంది. తానే స్వయంగా కందకంలో కూర్చుని ధ్వనుల్ని వింటున్నాడు. కాని ఆయన ఆలోచనలు ఆ నకిలీ యుద్ధరంగంలో కంటే శత్రువుల వాస్తవ మైన యుద్ధరంగంలో విహరిస్తున్నాయి. శత్రురక్షణ దుర్గం చుట్టూ కట్టు దిట్ట మైన ఏర్పాట్లతో బలమైన ఆవరణ ఏర్పరచాడు. తమదళం త్వరలో నే అక్కడికి చేరుకోవాలి. వాళ్లకు ప్రాకీసు యివ్వడానికి తను కందకంలో కూర్చుని శత్రు దుర్గాన్ని గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు.

త్రెవకిన్ దళానికి మరికొంతమంది క్రొత్తవాళ్లు అద నంగా పంపబడ్డారు. భవిష్యత్తులో తమతోపాటు కార్య రంగంలోకి రావాలంటే పాతదళంతోపాటు పదిమంది క్రొత్త వాళ్ళకు కూడా అదంతా నేర్పాలి. పైగా శత్రువుయొక్క

అగ్ర రక్షణశ్రేణినిగురించి రోజూ చాలా మెళకువగా వుండాలి వచ్చేది. తనిఖీచేస్తూ, వాళ్ళ కార్యక్రమాలను, పద్ధతులను, విషయాలన్నింటిని ప్రతినిమిషం కనిపెట్టూ వుండాలి.

అంతుపంతులేని యీ ఎడతెగని కార్యక్రమంవల్ల ఊణం కూడా తీరికలేక క్రెవకిచ్ చిరచిరలాడుతూ వుండేవాడు. ఇంతకు ముందు ఏ గూఢచారినల్లనైనా చిన్నచిన్న పొరబాట్లు జరిగితే చూసీచూడనట్లు వూరుకునేవాడు. కాని ప్రస్తుతం స్వల్ప దోషాలకుకూడా కఠినంగా చీవాట్లు వేస్తున్నాడు. ఈ చీవాట్ల జాబితాలోకి మొట్టమొదట ఎక్కింది మమోచికన్. అతడి భోజన సామగ్రిని ఎక్కడనుంచి తెస్తున్నాడో సంజాయిషీ చెప్ప వలసిందిగా తీవ్రంగానే అడిగాడు. మమోచి కన్ అసలువిషయాన్ని కప్పిపుచ్చి మాటలు మింగుతూ రైతులు కానుకలిస్తున్నారని చెప్పాడు. కాని క్రెవకిచ్ ఆతణ్ణి మూడు రోజులు వరుసగా సెంట్రీడ్యూటీకి వేశాడు. “ఈమూడు రోజులైనా ఆరైతులు నీకానుకల పీడావదలి సుఖపడతారు.” అని కూడా అన్నాడు.

ఇక కార్యా విషయంలో కూడా శాంతంగా, గట్టిగానొక్కి చెప్పాడు— ప్రస్తుతం యీ డేరాకు రావద్దని ప్రార్థించాడు. అతడి భయంగోల్పే కళ్ళుచూసి ఆమె నిజంగానే భయపడింది. మరల తనమాటల్ని వుపసంహరించు కొవాలను కున్నాడు. కాని ఆమాటలు నాలుక చివరవరకు వచ్చి ఆగి పోయాయి.

కజాన్ ప్రాంతనివాసి, పొడగరి అందగాడు అయిన ఫిడకతిస్తోవ్ యొక్క అతి వింతవ్యవహార మొకటి త్రైవకిచకు అన్నిటి కంటే ఎక్కువ కోపాన్ని కల్గించింది.

ఆరోజు ఉదయం వర్షం కురుస్తుంది. దళానికి విశ్రాంతి నివ్వాలని త్రైవకిన్ నిర్ణయించుకున్నాడు. దేరానుంచి బయలు దేరి తాను జర్మనీభాష నేర్చుకుంటున్న దుబాసీ బరాస్కిన్ కందకంవద్దకు నడచాడు. అక్కడ పొదల్లో ఆ పొడగరి, అందగాడు, ఆ వర్షంలోనే నడుంవరకు నగ్నంగా పడుకుని వుండటం కన్పించింది. త్రైవకిన్ ఆతడినిపిలిచి ఏమిచేస్తున్నా వని ప్రశ్నించాడు. ఫిడకతిస్తోవ్ చంగునలేచి నిలబడి సంకో చంగా- “నాకు చన్నీళ్ళ స్నానంచేసే అలవాటుంది కామ్రేడ్ లెఫ్టినెంట్! నేను యింటిదగ్గరకూడా యిలాగే చేస్తూవుంటాను.” అని జవాబుచెప్పాడు.

కాని ఆరాత్రి గూఢచారులు నిశ్శబ్దంగా ప్రాకటం ప్రాక్టీసు చేస్తున్నప్పుడు ఫిడకతిస్తోవ్ గట్టిగా దగ్గాడు. మొదటి సారి ఆతడు దగ్గినప్పుడు త్రైవకిన్ అంతగా పట్టించుకోలేదుగాని రెండవసారి ఆయనకు అర్థమయింది. ఫిడకతిస్తోవ్ తెలిసే చేతులారా జలుబు తెచ్చుకున్నాడు. దగ్గేవాళ్ళను గూఢ చార దళంతో తీసుక వెళ్ళగూడదని వెనుకటి గూఢచార అనుభవాలను బట్టి ఆయనకు తెలుసు. ఆతడి దగ్గువల్ల దళం మొత్తానికే ముప్పురావచ్చు.

త్రైవకిన్కు అంతకు ముందెన్నడూ జీవితంలో రానంత

కోపం వచ్చింది. వెన్నెల్లో ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్న మిగతా గూఢచారుల ముందు వెంటనే ఆ పొడుగాటి అందగాడైన పిరికిపందను కాల్చి వేయాలన్నంత కోపంవచ్చింది. కాని అతి ప్రయత్నంతో కోపాన్ని అణచుకోగలిగాడు.

“ఉః! అయితే నీవు చన్నీళ్లలో స్నానం చేస్తుంది ఇందుకన్నమాట? నీచుడా! పిరికిపందా!”

మరుసటి రోజునే ఫిన్‌కత్తిస్తోవును దళం నుంచి తొలగించారు. త్రెవకిన్‌కు ఈవిషయం స్ఫురణకు వచ్చినప్పుడల్లా ఎంత తమాయించుకున్నా పట్టరానంత ద్వేషం కలిగేది.

సూర్యోదయమైంది. తనతో కూడా మరి ద్వుగుఢచారుల్ని వెంటపెట్టుకుని అగ్రభాగపు రక్షణ శ్రేణి దగ్గరకు వెళ్లేందుకు మామూలు మార్గంవెంట నది నంకకు బయలు దేరాడు.

దగ్గరకు చేరిన కొద్ది అగ్ర రక్షణశ్రేణి వాతా వరణపు ఆకర్షణతో భారము, గంభీరమూ కాజొచ్చింది. అది భూమి మీద వుండేవస్తువుగా గాక ఏదో అర్ధంకాని సామ్యం లేని రూపంతో, ఒకవిశాలమైన గ్రహంలాని ఒకభాగమా అన్నట్లు తోస్తుంది. మిషన్ గన్లు కాల్పులవల్ల కలిగే మిరుమిట్లు గొలిపే వెలుగు.....చెవులు బ్రద్దలయ్యే పేలేబాంబులుమరల ఆ మరుక్షణమే మృత్యువుతో కూడుకున్న

భయంకర మానము..... బాంబులవల్ల ధ్వంసమైన చెట్లను దాటుకుంటూ, ఫిరంగులు అమర్చబడివున్న శ్రేణిని అధిగమించి, ఆకుపచ్చని యూనిఫారం ధరించివున్న గూఢచారదళం ఒకరి వెనుక ఒకరు లైనుగా రణరంగ సమీపానికి పురోగమిస్తున్నారు.

ద్వితీయ సైన్యపు కందకాల్లో త్రైవకిన్ కు మమోచికన్ కనిపించాడు. మూడురోజుల శిక్ష ముగిసిన అనంతరం శత్రుగమనాన్ని కనిపెట్టుటకు ఆతణ్ణి పర్మినెంటుగా నియమించారు. దీనివల్ల శత్రువులకు దగ్గరగానూ, కొడిపిల్లలకు దూరంగానూ వుంటాడు. పాదాల్ని దగ్గరకుచేర్చి నిటారుగా నిలబడి శత్రుస్థావరానికి సంబంధించిన మ్యాపును, గత 24 గంటల్లో శత్రుగమనానికి సంబంధించిన వివరాలను త్రైవకిన్ కు వప్పగించాడు. ఒక మెషిన్ గన్ల జేరలోనుంచి త్రైవకిన్ దూరదర్శినిద్వారా శత్రు భూభాగంవంక పరీక్షగా చూశాడు. బటాలియన్ కమాండర్ కెప్టెన్ ముస్తఫోవ్, ఫిరంగిదళ కెప్టెన్ గురేవిచ్ లిద్దరూ తరచు ఇక్కడే కలుసుకునేవారు. గస్తీదళం ముందుకు సాగుతుందనే విషయం వాళ్ళకు తెలుసు. “పాపం! మే మిక్కడ రక్షణగల కందకాల్లో వుండి మీరు ముందుకు వెళ్లాల్సి వస్తుంది.” అని వాళ్ళకళ్లు ఊమార్పణ కొడుతూ అన్నట్లుంది. వాళ్ళముఖాలుచూస్తే అందుకే త్రైవకిన్ కు చాలా కోపం వస్తుంది.

వారి వున్న సమ్రత, ఎల్లప్పుడు ఆయనకు సహాయ

పడాలని వారిలోవున్న పుత్సాహము, ఆయన ధైర్యాన్ని చలించజేస్తున్నాయి. వారి భావాలు ఇప్పటినుంచే ఆయన్ని పురితీసేస్తున్నట్లు నిపించింది. ఆయన హృదయం వీటన్నిటకు విరుద్ధంగా నిశ్చలంగా వుండేది, తరువాత త్రైవకిన్ ఒక కన్ను మూసి దూరదర్శినితో చూసినవ్వి మనస్సులోనే అనుకున్నాడు.

“చూస్తూవుండడంకోయ్ మితృల్లారా ! మీకంటే ఎక్కువగానే నేబ్రతుకుతాను.”

అంతమాత్రంచేత ఆయన వాళ్ళవిషయంలో అశుభాన్ని కోరుతున్నాడని అర్థంకాదు. వాళ్ళిద్దరిఎడ ఆయనకు చాలా ప్రేమ. వాళ్ళను చాలా మెచ్చుకుంటూ కూడా వుంటాడు. అందగాడైన యువక ముత్త కోవ్ డివిజనులోని అందరికంటే మిన్నయైన బటాలియన్ కమాండరు. ఇక గురోవిచ్ విషయంలో చూస్తే, అతడిలోవున్న వినమ్రత, నియమపాలన, గణితంలో అతడికున్న ప్రతిభ త్రైవకిన్ ను ఎక్కువగా ఆకర్షించేవి. అతడి ఫిరంగిదళం ఎంతో నేర్పుతో ఆశ్చర్యం కలిగించేంతగా పేల్చేది. అదిచూచి నిజంగానే జర్మనులగుండె లవిసిపోయేవి; భయంతో కంపించేవారు. గురోవిచ్ ఉదయం నుంచి సాయంత్రంవరకు కందకంలోకూర్చుని విపరీతమైన ద్వేషంతో తెంపులేకుండా జర్మనుల కూపీలు తీస్తూవుండేవాడు. ముఖ్యమైనన్ని ఎక్కువ విషయాలు అతడిద్వారానే త్రైవకిన్ కు తెలిసేవి. కర్తవ్య నిర్వహణలో ప్రమాదకరమైన నిష్ఠబూన టం తనలోవలెనే గురోవిచ్ లో వుండటం ఆయన గమనిం

చాడు. తన స్వార్థాన్ని గురించి గాక తాను నిర్వహించవలసిన కర్తవ్యమును గురించి మాత్రమే ఆలోచించటం అనేదే త్రైవకిన్ మొదటినుంచి నేర్చుకుంది. గురోవిచ్ కూడా యీ త్రైవకిన్ కే వస్తాడు. వారిద్దరూ ఆత్మీయులవలె సంభాషించుకుంటారు. నిజానికి వారు ఒకే వంశములోనివారు— తమ ఆదర్శాలను హృదయపూర్తిగా నమ్మి, ఆ ఆదర్శాలకోసం ప్రాణా లర్పించే మాదేశపు మానవవంశంలోనివారే వారుకూడా.

త్రైవకిన్ తదేక దృష్టితో జర్మనుల కందకాలను, వాటి ముందు వేయబడివున్న ముశ్యతీగవరసలను గమనిస్తున్నాడు. వాటికి తమకు మధ్యవున్న ప్రదేశంలోని మిట్ట పల్లాలను, శత్రువుల మిషన్ గల్లను, గుల్లదూసుకు వస్తున్న దిక్కును, రాకపోకల కొరకు నిర్మించ బడ్డ కందకాల్లో అక్క డక్కడా జరుగుతూన్న పనుల్ని, వీటన్నింటి యొక్క వూహా చిత్రాన్ని మనస్సులో ఒక్కటి కూడా బీకుపోకుండా చిత్రించు కున్నాడు.

శత్రువులకు, తమకు మధ్య ఎగురుతూన్న కాకులువంక త్రైవకిన్ ఈర్ష్యాభావంతో చూశాడు. వాటిని యీర్షయంకర ఆటంకాలేవి ఏమీచేయలేవు. అవి అసలు వీటిని లెక్కేచేయవు. ఒకవేళ కావాలంటే అవి శత్రుశ్రేణిలోని ప్రతి విషయాన్ని తమకు ఆందజేయలేవా? ఆయన వెంటనే మనస్సులో మాటలు చెప్పగలిగిన ఒక కాకిని వ్రాపించుకున్నాడు— ఒక కాకి అది గూఢచారైతే! నిజంగా తాను మాట్లాడగలిగిన కాకిగా

మారగలిగిజే ఒక క్షణంలో ఈమానవ శరీరాన్ని విస్మరించి
వేయవచ్చుగదా అనుకున్నాడు.

విషయ సేకరణచేస్తూ, వాటన్నిటిని రాసుకుంటూ,
మనస్సులోకూడా గుర్తుంచు కుంటూన్నాడు. ఈకార్య
భారంవల్ల తలతిరిగి పోతుంది. వెంటనే ఆ చూకీ తీయటానికి
అక్కడ కొంతమంది గూఢచారుల్ని నియమించి తాను
ముశ్కోవ్ కందకంలోకి వెళ్లాడు.

నవయువకుడైన పల్టన్ కమాండరు, క్రొత్త యూనిఫారాలు,
ఎర్రగా వెడల్పై శ్రేష్ఠమైన చెప్పులు ధరించి, ట్రైనింగ్
సెంటర్లనుంచి క్రొత్తగా వచ్చిన జూనియర్ లెఫ్టినెంట్లు
అంతా ఒకేచోట చేరివున్నారు. గందరగోళంగా వున్న తమ
మాటల్ని ఆపివేసి ప్రశాంతగా, గౌరవంతో ఆయనకు
సమస్కారం చేశారు. బల్లమీద కూర్చున్నాడు. యువక
ఆఫీసర్లు తనవంక వుత్సాహంగా చూస్తుండటం గమనించాడు.
వాళ్లను గురించిన ఆలోచనల్లో మునిగిపోయాడు.

ఈయువకులు జీవిత యంత్రం తరచు చాలా చిన్నదిగా
వుంటుంది. వాళ్లు పెద్దవాళ్లవుతారు, స్కూలుకు వెళ్తారు,
వాళ్ల కేవేవో ఆశలు, ఆనందాలు, విషాదాలు వుంటాయి.
తరువాత ఒకనాడు మసక మసకగావున్న వుదయాన్నే ఒకళ్లు
తమవాళ్లను దండయాత్రకు సిద్ధపరుస్తారు. ఆతరువాత
మరెప్పుడూ లేవకుండా వుండేందుకు ఆతడి నేలమీద
పడుకుంటారు. ఒక్కొక్కసారి వాళ్లను గురించి రెండుమంచి

మాటలేవైనా ప్రజలకు చెప్పడానికి అవకాశంకూడా చిక్కదు — వాళ్లతో ఎక్కువ పరిచయం లేకపోవడమే. అందుకొక కారణం. ఒకరికొకరు అపరిచితుల్లాగానే వుండిపోతారు. ఈదుస్తులు చాటున హృదయాలెలా పనిచేస్తున్నాయో? సున్నితమైన ఆ యువక హృదయాల్లో ఏభావాలు నిండి వున్నాయో?

వయస్సులో వాళ్లతో సరిసమానుడైన త్రెవకిన్ అనుభవంలో తనను వాళ్లకంటే చాలా పెద్దగా భావిస్తాడు; తానింతవరకు కొద్దిపనైనా చేశానుగదాయని ఆలోచించి సంతృప్తి చెందేవాడు, ఒకవేళ తాను చనిపోతే మిత్రులందరు చింతిస్తారు. డివజను కమాండరు కూడా రెండు సానుభూతి మాటలంటాడు. మరి ఆ అమ్మాయి — ఆకాత్యాయో? అకస్మాత్తుగా ఆయనకు కాత్యాగుత్తుకొచ్చింది.

తనకల్పిత మృత్యువుకుముందు ఆయన ఒకవిధమైన దయా భావంతో, ఆత్మీయతతో ఈయువక లెఫ్టినెంటుల వంక చూశాడు.

తనకేసి చూస్తున్న అందమైన పెద్దపెద్ద నేత్రాలుగల ఒకయువకుడు ఆయన్ని ఆకర్షించాడు. ఇద్దరుకళ్లూ కలుసు కున్నాయి. యువకుడు సిగ్గుపడుతూ — “నన్ను మీవెంట తీసుకువెళ్లండి. నేను చాలసంతోషంగా గూఢచార దళంలో చేరతాను.” అన్నాడు. అతడు వుపయోగించివ ఫదం — “చాలా సంతోషంగా ” అన్నదానికి త్రెవకిన్ నవ్వాడు.

“నీవు, నేను డివిజను చీఫ్ ఆఫ్ స్టాఫ్ తో చెప్తాను. నిన్ను పంపిస్తారు. నాదగ్గరకూడా అంత మరీ ఎక్కువమంది మనుషులూలేరు.”

హెడ్ క్వార్టర్లకు చేరినతరువాత ఈవిషయాన్ని కర్నల్ గాలీవ్ తెలియజేశారు. గాలీవ్ అంగీకరించి సరియైన అనుమతి పంపవలసిందిగా ఫోనుద్వారా రెజిమెంటును ఆదేశించాడు.

ఇదంతా జరిగి మస్చరస్కి గోడౌన్ కు రాగలిగాడు. నవయువకుడు, వయస్సు ఇరువదియేండ్లు; దృఢమైన శరీరము; నీలిరంగు నేత్రాలు; వెడల్పైన ఎర్రని చెప్పలు ధరిస్తాడు. అతడి సూట్ కేస్ లో చాలా పుస్తకాలున్నాయి. తీరికి సమయాల్లో దమదళానికి గేయాలు చదివి విన్పించేవాడు. ఆ సమయాల్లో అందరూ డేరామధ్య దీపంముందుకు చేరి వుత్సాహంగా, ఆగేయాల పదాల్లోవున్న మధురమైన లయను, కవియొక్క చాతుర్యాన్ని, వాటిని గానంచేయటంలో మస్చరస్కిలో వ్యక్తమయ్యే పుద్రేకాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపడేవారు.

త్రెవకిన్ లేనప్పుడు మాత్రమే కాత్య డేరాకుపస్తుంది. మస్చరస్కి సద్దుదేశంతో కూడిన కర్తవ్యదృష్టితో ఆమెను ఆహ్వానిస్తూ వుండేవాడు. కరస్పర్శచేసి కూర్చోమని కోరేడు. గూఢచారులకు ఇది నచ్చడంవల్ల దీనిద్వారా వాళ్లకు కొద్ది వినోదమూ కలిగేది. వాళ్లు ఇటువంటి ధర్మ శీలమునకు అలవాటు పడవారు కాదు.

ఒకసారి మస్చరస్కీ ఆమెనుగురించి తెలివకిన్ వద్ద ప్రశంశించడం జరిగింది.

“ ఆ అమ్మాయి, రేడియో ఆవరేటరు చాలా విచిత్రమైన వ్యక్తి. ”

“ నీవు చెప్పేది ఎవర్ని గురించి? ”

“ కాత్యాయ సిమాకోవాను గురించి. ఆమెతరచు ఇక్కడకు వస్తూవుంటుంది. ”

తెలివకిన్ ఏమీ మాట్లాడలేదు.

“ ఏమంటారు? మీరామెను ఎరుగురా? ” అని మస్చరస్కీ ప్రశ్నించాడు.

“ఎరుగును. కాని నీవామెను ఎందుకంత విచిత్రమైందిగా భావిస్తున్నావ్?”

“ చాలా దయా స్వభావంగలది. గూఢచారుల దుస్తులు వుతికిపెడుతుంది. వాళ్లు తమ ఇళ్లనుంచి వచ్చిన వుత్తరాలు ఆమెకు చదివి వినిపిస్తూ వుంటారు. ఆమెకు తమ విషయాలన్నీ చెప్తారు. ఆమె వచ్చిందటే అందరూ సంతోషంగా వుంటారు. ఆమె చాలా బాగా పాడుతుంది కూడా. ”

ఇదేమాదిరిగా ఇంకొకసారికూడా తనలోవున్న విశిష్టమైన ప్రదేకంతో అన్నాడు. “కాని, ఆమె మిమ్మల్ని

ప్రేమిస్తుంది - ఇది నేనుగట్టించమ్మకంకో చెప్తున్నాను. ఆమె నిన్ను ప్రేమిస్తుంది. నీకు అమ్మవైపు దృష్టిలేదనే నీ అభిప్రాయమా? ఎన్నైనా తెలుసుకుంటాను—చాలా నింత విషయం! ఎంతో సంతోషకరమైన విషయం. ”

త్రెనకిన్ లోలోపలే చిరునవ్వు అణచుకున్నాడు.

“ ఇది నీకెలా తెలుసు? ఆమె నీతో చెప్పిందా? ”

“ లేదు. అయినా ఆమెఎందుకు చెప్తుంది. నేనది చూసి తెలుసుకో గలను. ఆమె చాలా విచిత్రమైనదని మరొకసారి మీకు చెప్తున్నాను. ”

“ పాపం! ఆమె మరింకెవరినైనా ప్రేమించ వచ్చునే? ” అన్నాడు త్రెనకిన్ చాలా జాలిగా.

మస్చరస్కీ బాధగా ముఖం ముడుచుకున్నాడు.

“ నీవు ఆవింధగా అనగూడదు. నీవు అట్లాగని ఏవిధంగా ప్రాప్తించుకో గలవు? ఇదేమంత సమంజసమైన మాటగాదు, ” అని త్రెనకిన్ చేతులుపుకూ చెప్పాడు.

“ రాత్రి తర్ఫీదు సమయమైంది, ” అని త్రెనకిన్ ఆవిషయాన్ని అంతటితో ఆపడానికి అన్నాడు.

మస్చరస్కీ తన తర్ఫీదు విషయంలో పూర్తిగా నిమగ్నమై పోయేవాడు. పసిపిల్లలు ఆటల్లో పోయి సంతగా

మర్చరస్కీ తర్ఫీదులో రహస్యాదన సొందేవాడు. వల్లంతా
హూనంహూనం అయేంత వరకూ ఆతడు పాకు పొందేవాడు.
ఆచల్లని మంచు నీటిలో ధీరతలో దుమికేవాడు. పల్లన్
పొందిన విజయ పరంపరల గాథలు వింటానికి రాత్రంతా
జాగారం చేయడానికికూడా సిద్ధపడేవాడు.

మర్చరస్కీ రోజురోజుకు ఎక్కువగా తైషకిన్
ఆకర్షిస్తున్నాడు. ఆనీలినేత్రాల యువకునినంక తదేకంగా
చూస్తూ ఆయన అనురాగంతో ఆలోచించేవాడు— “గూఢ
చారులు పోతపోయబడే లోహమే యీ యువకుడు.....”

౬

“అయితే, రేపురాత్రికి మనం బయలుదేరతాం. రాత్రి
బాగా గాఢాంధకారంగా వుంటుందనే ఆశిద్దాం—రహస్యా
స్వేషణ కార్యక్రమానికి ఇదొక ప్రత్యేక సదుపాయం.”
క్రొత్తగా చేరిన గూఢచారులకు తన ఆడంబరాన్ని ప్రదర్శిస్తూ
మమోచికన్ అన్నాడు.

ముగ్ధుని అన్వేషణ కార్యక్రమాన్ని దృష్టిలో
వుంచుకుని అతనికి గస్తీ పనినుంచి త్రెవకిన్ శలవిచ్చాడు. అతడు
వాత మమోచికన్ వెంటనే 'తన' ముసలిరైతువద్దకు వెళ్లాడు.
నిండుగావున్న ఒక తేనెకుండ, కెటిల్ నిండా నోడ్కా, ఒకడబ్బా
వెన్న, కొడిగుడ్లు శేరు మాంసంకూర, తీసుకుని దేశాకు
తిరిగివచ్చాడు. ఇంతపెద్ద మొత్తాన్ని యివ్వటానికి వృద్ధుడు
భయంగానే వ్యతిరేకించాడు. దానికి కొంచెం విచారపడుతూ
మమోచికన్ చెప్పిన జవాబిది. "ఏయ్, ముసలితాతా!
మరేం విచారించకు. ఇంకొకసారి ఇకనీవు మమ్మల్ని చూడక
పోవచ్చు. నేను తిన్నగా స్వర్గానికే వెళతాననేది ఖాయం.
అక్కడ మీ ముసలిది కన్నిస్తే నీవెంత మంచివాడనో చెప్తాను.
అనవసరంగా ఇక చర్చించకు. ఇకనీవు మాకివ్వడం ఇదే ఆఖరు
సారనుకో....."

ప్రతికూల పరిస్థితులను గ్రహించి తనకు సమృద్ధిగా
లభిస్తున్న ఈ ఆహార పదార్థాల వెనకవున్న రహస్యాన్ని
మమోచికన్ ఇక చెప్పేయాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. బాయ్
కోవ్ ను, సెమియోనోవ్ ను కూడా తీసుకవెళ్లి ఈ భారమంతా
వాళ్ల నెత్తి నపెట్టి ఆత్మ సంతృప్తితో మాటిమాటికి, "ఎలా
వుందంటారు? ఏమోయ్?" అని అడుగుతూ వుండేవాడు.

మమోచికన్ చేసిన దుర్బోధవల్ల, ఇంద్రజాలంగా
కనిపిస్తున్న ఈ అదృష్టాన్ని చూచి సెమియోనోవ్ ఆతడిని
ప్రశంశించకుండా వుండలేక పోయాడు.

“చాలాగొప్పవి, ఇదంతా నీవెలా చేస్తున్నావోయ్?”

ఇదిన్యాయమైంది కాదనిమాత్రం ఓ ఓయ్ కోవ్ కు సందేహం కల్గింది. “మమోచికన్, జాగ్రత్త గావుండు! తెల్లి నెంటుకు విషయమంతా తెలుస్తుంది.” అని హెచ్చరించాడు.

ఆముసలివాని పొలంగుండా వస్తున్నప్పుడు మమోచికన్ దుక్కిమన్నుతూన్న ‘తన’ గుర్రాలవంక సైగచేశాడు. నడుంవంగి మానంగావున్న ముసలివాడికొడుకు, పొడవుగా అందంగావున్న ఆతడి కోడలు, గుర్రాలను అదలిస్తూ వున్నారు.

తెల్లని నక్షత్రం గుర్తుగల ఆ పెద్దబాదంరంగు గుర్రాన్ని చూసినప్పుడు, తమపటాలం విశ్రాంతి తీసుకున్న ఆ ప్రదేశం, ఈగుర్రం తాము విశ్రాంతి తీసుకున్న యింటి యజమానురాలైన ఆ వింతముసలి దానిదనే విషయాలు గుర్తొచ్చాయి.

“ఆముసలిది మమ్మల్ని తప్పక తిడుతూవుంటుంది!” అనేమాట ఆతడిమనస్సులో తగుక్కున మెరిసింది. ఒకక్షణ కాలం హృదయంలో ఏదో కరుక్కుప గుచ్చుకున్నట్లుంది. కాని ఇప్పుడతంతా వట్టి చచ్చుతిలోచనే. ముందువుంది అన్వేషణ కార్యక్రమం. అది ఎలా ముగుస్తుందో ఏమో?

డేరాకుచేరారు. ట్రెనకిన్ ధాన్యం బాగుచేసే ఒక యంత్రంవద్ద కూర్చుని, పెన్నిలుతీసుకుని తల్లికి, చెల్లికి పుత్తరాలు వ్రాయ నారంభించాడు. అదిచూసి మమోచికన్ ముఖం కళావిహీనమైంది. నెమ్మదిగా, నిశ్శబ్దంగా ట్రెనకిన్

వద్దకు వెళ్ళాడు. ఆతడిశత్రుత్వం భయం లోతుగా స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. తైవకిన్ ఆశ్చర్యంతో ఆతడినైపు చూశాడు.

“కామ్రేడ్ లెఫ్టి నెంట్! రేడియో సామానుకూడా మనవెంటే తీసుకువెళ్తామా?” అని మమోచికిన్ ప్రశ్నించాడు.

“అవును, దానికోసం బ్రెజనీకోవ్ వెళ్ళాడు.”

“మరి ఆపరేటరువిషయమో?”

“నేనే స్వయంగా వారలు పంపుతాను. ఆపరేటర్ని వెంటతీసుకువెళ్లాల్సిన అవసరంలేదు. ఏ పిరిగిపందో, చచ్చి దద్దమ్మో దాపురిస్తాడు. అదంతానద్దు. మనమేచూసుకుందాం. నాకు వైర్ లెస్ విషయంకోకూడా కొద్దిగా తెలుసు.”

“సరే. అయితే!”

చెప్పవలసింది ఏమీ లేకపోయినా మమోచికిన్ అక్కడే నిలబడ్డాడు.

“కామ్రేడ్ లెఫ్టి నెంట్! కొంచెం పందికూర తింటారా?”

తైవకిన్ తనను నిలుపునా పగలకోసి తినేస్తాడేమో నన్నంత భయపడ్డాడు మమోచికిన్. “మరల పైతుల్ని పీల్చుకుతింటం ప్రారంభించావన్నమాట...” అది తనకు వద్దన్నంత తీవ్రంగా తైవకిన్ అన్నాడు. తిరిగి తన పుత్రురాల

ప్రాతలో మునిగిపోయాడు. ఇక మమో... ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి, భయపడుతూ “కామ్రేడ్, వుత్తరాలు వ్రాయవద్దు.” అన్నాడు.

“ఏం? ఎందుకని? నీకేమైనా యిర్వ్యాగావుందా?”

“కాదుకామ్రేడ్! మరెచ్చోక్కూడా వెళ్లేముందు ఇక్కడే కూర్చుని వుత్తరం వ్రాశాడు. ఇది అపశకునం. పెద్దవాళ్ళు శకునాలను నమ్ముతారు— నిజంగా అవి అలాగే జరిగి తీరతాయికూడా.”

“సరే, ఇకచాలించు. ఇనన్నీ తలాతోకలేని కల్పిత గాథలు.” అని త్రెవకిన్ మెత్తగా హేళనగా అన్నాడు.

మమోచికన్ వెళ్ళిపోయాడు. త్రెవకిన్ వుత్తరం వ్రాయాలని పెన్నిలు తీసుకున్నాడేగాని వెంటనే ఆయనదృష్టి ద్వారం చెంతవున్న నల్లని పొట్టుగుట్టమీదకు పోయింది. చమటతోనూ, నీళ్ళతోనూ నల్లబడి పోయివున్న ఒక సంచి అక్కడ పడివుంది. అది మరెచ్చో పక్కచుట్ట.

ఇంతకూ త్రెవకిన్ తనవుత్తరాలు పూర్తి చేయలేక పోయాడు. తరువాత కొద్దిసేపటికి ఆయన ఒక చిన్ని రేడియో సెట్టుతీసుకుని లోనికివచ్చాడు. డివిజను సిగ్నల్ ఆఫీసరు లిఖాచెవ్, కాత్యా, ఇంకా యిద్దరు రేడియో ఆపరేటర్లు కూడా ఆయన వెనుక లోనికివచ్చారు. సంకేతాలు గల

పటాన్ని పట్టిని ఎలా వ్రపయోగించాలో నిఖాచెవ్ త్రెవకిన్కు మరొకసారి చెప్పాడు.

“త్రెవకిన్, చూడు! శత్రువు టాంకులగుర్తు 49; భూ సైన్యానికి గుర్తు 21 మ్యాపులో గుర్తులు పెట్టబడివున్నాయి. నీవు జీల్దాలోవున్న టాంకుల్ని గురించి తెలియజేయాలి వసుం దనుకో అప్పుడు 49 ఆబోతు నాలుగు, అని చెప్తావు. ఒక వేళ భూసైన్యాన్ని గురించితే 21 నాలుగు అని ఈవిధంగా చెప్పాల్సివుంటుంది.

త్రెవకిన్ ఆఖరుసారి మరల ప్రాక్టీసుచేశాడు. దళానికి మారుపేరు ‘నక్షత్రం’ అనీ, డివిజనుకు మారుపేరు ‘భూమి’ అనీ నిర్ణయించారు.

రహస్యార్థంతో నిండివున్న యీమాటలు డేరాలోని నిశ్శబ్ద వాతావరణంలో వినిపించసాగాయి. లిఖాచెవ్, త్రెవ కిన్ల చుట్టూ చేరి వింటున్న గూఢచారుల శరీరం పులకించింది.

“భూమి ! భూమి! పిలిచేది నక్షత్రం. పిలిచేది నక్షత్రం. 21 ఆబోతు మూడు. ఇరువదిఒకటి ఆబోతుమూడు. ఇక నీవుచెప్పు.”

ఉద్రేకంగా వున్నలిఖాచెవ్ నీరసంగా జవాబిచ్చాడు.

“భూమి నక్షత్రాన్ని పిలుస్తుంది. భూమి నక్షత్రాన్ని పిలుస్తుంది. ఇరవై ఒకటి ఆబోతుమూడు. ఇప్పుడు నేను చెప్పింది సరిగావుందిగదూ? ఇదేగా? ఇకనీవు మాట్లాడు.”

“నక్షత్రం భూమినిపిలుస్తుంది, అదే. ఇగా కేవుంది.
ముందుకు సాగుతున్నారు. 49 పులిరెండు.”

ఆడేరాలోని మసకమసకగావున్న వెలుగులో యీరెండు
గ్రహాలకు మధ్య సంభాషణ సాగుతుంది. చుట్టూవున్న వాళ్లు
తమను తాము మర్చిపోయి గుడ్లప్పగించి నిలబడి చూస్తు
న్నారు. పై కప్పులో గూడుకట్టుకుండున్న పిచ్చికలకు సంబం
ధించినరతవరకు అవి ఇంటియందు ఆసక్తి కనబరుస్తూ నిర్ల
క్ష్యంగా, చాలా సంతోషంతో రెక్కలల్లారాచాయి.

వెళ్తూ వెళ్తూ లిఖాచెవ్ త్రెవకిన్ చేయినొక్కుతూ,
“అయినా, ఒకవేళ నీవెనరికై నా ఆపరేటర్ని తీసుక వెళ్ళవలిస్తే
నాదగ్గర మంచి కుర్రవాళ్లున్నారు. వాళ్లు వెళ్తామని ఇంతకు
ముందుకూడా చాలాసార్లు అన్నారు. ఇవ్వాలికూడా ఒక
అర్జీనచ్చింది,” అని నవ్వి, “అదే, జూనియరు సాద్యాయి సిమా
కొవా కాత్యాదే అది— ఆమె నీతోకూడా రావాలనుకుం
బుంది.” అన్నాడు.

త్రెవకిన్ కోపంగా ముఖం ముడుచుకున్నాడు.

“వద్దు కామ్రేడ్ మేజర్! మాకు ఆపరేటర్లైనకూ
అవసరంలేదు. అయినా మేము వెళ్ళేది పాక్కులో షికార్లు
చేయటానికి కాదుగా?”

హృదయ పూర్వకమైన :తనవిధేయతకు, నిర్దయలో
కూడిన చీవాట్లువిని రివ్యూన వెలుపలకు దూసుకుపోయింది.

ద్వేషంగా క్షుణ్ణ-క్రైస్తవ మాటలు ఆమెనెక్కున గాయ పర్చాయి. “వట్టి అడవిమనిషి. మర్యాదతెలియని ముడ్డి మనిషి.” అని ఆమె అనుకుంది. ఆమెకు రోషంముగించు కొచ్చింది. “నిజంగా మూర్ఖురాలు మాత్రమే ఇటువంటి మనిషిని ప్రేమిస్తుంది.....”

కెపెన్ బరాస్కిన్ కందక సమీపానికి వెళ్లేసరికి ఆమె తననడక వేగాన్ని తగ్గించింది. “నేను లోనకు వెళ్తాను. ప్రతీ కారంకోసం మాత్రమే.” ఆమెకాసమయంలో బరాస్కిన్ తనను గురించి నిరంతరము అతిగా ప్రశంశించటం, తనను గురించి నిరంతరము కలలు గనటం, తనఎదుట చూపే విన విధేయతలు, కంపించే అతని కంఠస్వరం, ప్రేమ, గుస గుసగుసలు అన్నీ గుర్తుకొచ్చాయి. ఆ విషయాలు అతిసామాన్యమైన వైచిప్యటికి ఒంటరితనంతో బాధపడే ఆమె మనస్సు కప్పడవేసంతోషాన్ని కల్గించ గలుగుతాయి. పాటలకు, కవిత్వానికి సంబదించిన ఆతడి చిన్ననోటుబుక్ సైతం ఆమెకు గుర్తొచ్చింది. ఆతడి విషయంలో ప్రతిది అతిసామాన్యమైనదే. తేలిగ్గా అర్థమైయేదిగా వుంటుంది. ప్రస్తుత ఊణాల్లో ఆనందానిక వేలవసరమని పించింది.

ఆమె కందకంలోనికి ప్రవేశించింది. బరాస్కిన్ ఆశ్చర్యంతో సంతోషంగా ఆమెనాహ్వానించాడు. క్రైష్టిన్ ఎలాగు వెళ్లిపోతున్నాడు కనుక కనీసం నన్నైనా తన గుప్పిట

జారిపోకుండా పట్టుకోవాలని ఈ శిష్టలవగారి నిర్ణయించుకుందని ఆతడు అభిప్రాయ పడ్డాడు. ఇంతకుముందు అనేక సాగుచబడిన సినిమాపాటలు, భావగీతాలు, ప్రేమపాటలు గల తన నోటుపుస్తకాన్ని మరొకసారి తెరచాడు. కాని కాత్యాయన ప్రస్తుతం పాడేసితిలో లేదు.

బరాశ్కిన్ ప్రక్కనే దుబాసి లెవిచ్ పున్నాడు. ఆతడి నెలగానైనా అచ్చటనుంచి సాగనంపాలని బరాశ్కిన్ చాలా ప్రయత్నించాడు. చివరకు ఎలాగైతేనే లెవిచ్ వెళ్ళిపోయాడు. తరువాత బరాశ్కిన్ తీయగా నవ్వుతూ కాత్యాయన తన బాహువులలోనికి తీసుకున్నాడు. కాని కాత్యాయన సరైన అతన్ని దూరంగా నెట్టి చరాచరా అడవిలోకి పారిపోయింది. వీల్లేదు, ఇక ఇటువంటివి మరెన్నడూ జరుగకూడదు. ఈసారి చింతకాయ పచ్చడంతా ఆమె కిష్టదేమాత్రం యిష్టంలేదు, పైగా అవంటే రోతకూడా పుస్తాంది. ఆమె కళ్ళనిండా నీరు నిండా యి.

ఈలోపు త్రెనకిన్ తనకేమి త్రం యిష్టంలేని సంభాషణలో మునిగియున్నాడు.

వ్యర్థంగా కనిపించే మూలంకో, ముఖమంతా మసూచి కపు మచ్చలుగల పర్యవేక్షణాధికారి కెప్పెన్ యూక్లెన్ డేరాలోకి వచ్చాడు. కెప్పెన్ యూక్లెన్ డేరాలోవున్న మొదట గుడ్డ తెరచాటున కూర్చుని త్రెనకిన్ ను గుడ్డాల విషయంలో వివరాలు వివరంగా ప్రశ్నిస్తున్నాడు. “ఏవిధంగా, ఎప్పుడు;

ఎందుకు గుఱ్ఱాలను తీసుకున్నారు? తరువాత ఎన్నడు, ఏ పరిస్థితుల్లో, ఏ ఆధారాలతో గుఱ్ఱాలు తిరిగి పంపబడ్డాయి, ముట్టినట్లు రశీదు ఎందుకువీసుకోలేదు?”

ఏమేమిజరిగింది తెనకిచ్ కరుకుగానే విపులంగా తెలియ జేశాడు. రశీదు సంగతి అడిగినప్పుడు ఒకక్షణం మానం వహించి గుర్తు తెచ్చుకుంటానికి ప్రయత్నించాడు. అవును ఇప్పుడు గుర్తు వచ్చింది. రెండుగుఱ్ఱాలను తాను మరుసటి రోజుపరకు ఆపాడు. మమోచికిచ్ తరువాత వాటిని తిరిగి అప్పజెప్పి వచ్చాడు. ఈవిషయం గుర్తు రాగానే తెనకిచ్ మమోచికిచ్ కు కబుర్లంపాడు, కాని అతడప్పుడు డేరాలోలేడు. తరువాత వస్తాడే అని కెప్టెన్ యాశ్కిన్ అన్నాడు. వెళ్ళే ముందు యాశ్కిన్ డేరా నలుమూలల ఒకసారి పరీక్షగా చూచాడు. అందరూ మైనపుగుడ్డలను వాడుకుంటున్నారని. కాని మమోచికిచ్ ప్రక్కమీద మాత్రం వెల్లని దుప్పటి వ్రండటం ఆయన గమనించాడు. అయినా ఏమీ మాట్లాడకుండా వెళ్ళిపోయాడు.

మమోచికిచ్ తిరిగిరాగానే తెనకిచ్ ఆత్మకి పిలిపించాడే. కాని ఏమీ ఆలోచించాడో యేమో గుఱ్ఱాలవిషయంలో మాత్రం ఏమీ ప్రశ్నించలేదు. తనవెంట రావలసిన పని యుండికూడ, రెండుగంటలనుంచి ఎక్కడున్నావు అని మాత్రం అడిగాడు. కందకాలు త్రవ్వేచాళ్ళుగర్గర వెళ్లానని మమోచికిచ్ సమాధానం చెప్పటంతో సంభాషణ ఆగిపోయింది.

త్రైవకిచ్, మస్చరస్కీ లింగు బుగొర్కోవ్ ను కలుసు కోడానికి బయరుదేరారు. మస్చరస్కీ పరధ్యానంగా ఏదో ఆలోచిస్తూ నడుస్తున్నాడు. అకస్మాత్తుగా ఆగి “త్రైవకిచ్, నీవేమన్నాసరే నేనుమాత్రం కాత్యాను. కలుసుకుంటానికే వెళ్ళుచున్నాను. నీవేమీ గమనించలేదు గాని నేనంతా చూస్తూనేవున్నాను. అందుకు నాకు చాలబాధగా వుంది. ఆమె బయటకు వెళ్ళినప్పుడు ఎంతో ఆవేదనతో కుమిలి పోతుంది. నీవామెను ఈవిధంగా బాధపెట్టడం మంచిది కాదు.”

సిగ్గుపడుతూన్న కాత్యాను వెంటపెట్టుకుని మస్చరస్కీ బుగొర్కోవ్ వున్న కందకంకోకి వచ్చాడు. తన తప్పుకు పశ్చాత్తాపపడుచున్న త్రైవకిచ్ ముఖభావాన్ని ఆమె గమనించింది. నిజంగా ఆసాయంత్ర సమయం కాత్యా జీవితం ఎన్నో వున్నతాశలు నిండిన వింత సాయంత్రమే. త్రైవకిచ్ కు అది చాల అందంగాను ఆశ్చర్యంగాను కన్పించింది.

ఇంతలో రొప్పుతూ; రోజుతూ బ్రెజినికోవ్ కందకం లోకి రానడంతో ఆనందంగా సాగుతున్న ఆ సంభాషణ హఠాత్తుగా తేగిపోయింది. ఆతడికళ్ళు మెరుస్తున్నాయి. టోపీ కూడా మరచిపోయి వచ్చాడు. జనపనార పీచునలెవున్న ఆతని జుత్తు మొఖంమీద పడుతూవున్నది.

“కామ్రేడ్ లెఫ్టినెంట్ మిమ్మల్ని పిలుస్తున్నారు. త్వరగా వెళ్ళి కలుసుకొండి.”

డేరాచుట్టూ వాతావరణమంతా పుడ్రేకంగా, గోలగా, హడావుడిగా వుంది. మిగిలిన గూఢచారులందరూ అరుస్తూ ట్రెవకిన్ వద్దకు పరుగెత్తారు.

“చూడండి ఎవరువచ్చారో?”

ట్రెవకిన్ అలాగే నిలబడిపోయాడు. బిగ్గరగా నవ్వుతూ ఆనీకానోవ్ ఆయన్ని కలుసుకుంటానికి ముందుకొచ్చాడు. “తెలివితేట లుట్టిపడే ఆతడి చిన్నకళ్లు సంతోషంగా మెరుస్తున్నాయి. తన లెఫ్టినెంటును కొగలించుకోవాలనే ఆశ కి పున్నప్పటికీ ధైర్యం చేయలేక ఆనీకానోవ్ అలాగే సందిగ్ధంగా నిలబడ్డాడు.”

“చూశారా! కాన్రేడ్ లెఫ్టినెంట్ నేను వచ్చేశాను.”

పిడుగుపడ్డవానివలె ట్రెవకిన్ నిశ్చేష్టుడై గుడ్లప్పగించి చూస్తూ నిలబడ్డాడు. అమితాశ్చర్యంవల్ల మాట పెగల్లేదు. తనమీద నుంచి వక పెద్దభారాన్ని దింపివేసినంత తేలిగ్గావుంది. గడచిన కొన్నివారాలుగా ఆయన ఏ అనుమానాల్లో పడి వూపిరి సలువక కొట్టుకుంటున్నాడో ఇప్పుడు వాటిల్లోతుల్లోకి పరికించి చూశాడు.

“ఇంతకూ నీవస లెలావచ్చావు? ఇకవుండి పోతావా లేక ఇంకొక యూనిట్లో వుంటూచూసి వెళ్ళాలనివచ్చావా?” అని అడిగినతరువాత ఇద్దరు వక బల్లదగ్గర కూర్చున్నారు.

“నేను మరోయూనిట్ వెంటే పంపబడ్డాను. మిమ్మల్ని

చూసి వెళ్దామని బండిదిగి న్నోళ్ళాను. మన డివిజనులోని వక సైనికుడు కన్పించి మీరిక ఇక్కడే వున్నారని చెప్పాడు.” ఆనీకానోవ్ కొంచెంసేపాగి నవ్వి “సరే మిగిలినవిషయాలు ఒకసారి వెళ్ళి చూసినద్దామనుకున్నాను.” అన్నాడు.

ఒకగ్లాసు నోడ్డా, కొద్ది పలహారంతో ఆనీకానోవ్ ను సత్కరించారు. ఆనీకానోవ్ చాలా సంతోషంతో నెమ్మదిగా తింటూ ఆపదార్థాల కుచినిగురించి చెబుతూ సచిత్రమైన గ్రామీణ మర్యాదతో ప్రతిపదార్థానిగురించి వంటమనిషి ఝిలినను పొగుడుతూ ఆతడినొక చూస్తున్నాడు. రిజర్వ్ రెజిమెంట్ లోని పొలాలనాట్లు అయిపోగానే తాము యుద్ధానికి వెళతామని అర్జీలు పెట్టకుంటే వక సునర్పిర్మాణ శాఖలో వేశారని అదే ధోరణిలో ఆనీకానోవ్ చెప్పాడు.

“అయితే మీరిప్పుడుజర్మనుల కీలకానికి వెళ్తున్నారన్న మాట? మీవెంట ఎవరెవరు వస్తున్నారు?” అని ఆనీ కానోవ్ అడిగాడు.

“ఇదిగో ఈ జూనియర్ లెఫ్టినెంట్ మచ్చకస్తీ, మమోచికన్, బ్రెజనీకోవ్, బాయ్కోవ్, సెమియోనోవ్, ఇంకా గాలీవ్ వున్నారు.”

“మరి మరెవరొ? ఆయనెక్కడున్నాడు?”

తనచుట్టూపున్వవాల్ విచారకరమైన ముఖాలనొక చూసి త్రేవకిన్ మానం వహించాడు. ఆనీకానోవ్ అంతా

అర్థంచేసుకుని తనముందున్న స్టేటును జాగ్రత్తగా ఒకప్రక్కకు నెట్టి సేగరట్ ముట్టించి—ఆయన అమరుడు.....”అన్నాడు.

కొద్దిక్షణాలు మానంగా వున్న తరువాత ట్రెవకిన్ నెమ్మదిగా తలయెత్తి ఆనీకానోవ్ వంక చూస్తూ “మరిసీవిషయ మేమిటి? నీవునాతో కూడా వస్తావా లేక నీవు నియమించబడిన యూనిట్ వెంట వెళ్తావా?”

ఆనీకానోవ్ వెంటనే జవాబేమీ చెప్పలేదు. తలెత్తి ఎవరివంకా చూడలేదు. అయినా అందరూ తనజవాబుకోసం ఆదుర్థాగా ఎదురు చూస్తున్నారనేది గ్రహించాడు.

“కామ్రేడ్ లెఫ్టినెంట్; నేనుమీనెంట రావలనే కోరు కుంటున్నాను. ఆపరిస్థితిలో ఈ విషయాన్ని మా రెజిమెంటుకు తెలియజేయాలి వుంటుంది— ఆనీకానోవ్ పారిపోయేరకం మనిషికాదు, తెలిసిందా అనివ్రాయాలి. మనకర్తవ్యం.”

మమోచికన్ ద్వారంచెంత నిలబడి లోలోపల ఒకవంక ఆనీకానోవ్ ను ప్రశంశిస్తూ వేరొకవంక ఈర్ష్యతోనూ పంభాషణ వింటున్నాడు. ఒక్క ఆనీకానోవ్ మాత్రమే పనులీవిధంగా చేయుగలడనేది స్పష్టంగా కన్పిస్తూనే వుంది. తాను ఆనీకా నోవ్ కావడానికి ఆసంమయంలో మమోచికన్ ప్రాణాలర్పించ డానికి కూడా సిద్ధంకాగలడు.

ఆనీకానోవ్ ఒకసారి డేరానలు మూలలు పరీక్షగా చూశాడు. ఆపొట్టుగుట్టమీద వున్న కాన్వాసు గుడ్డగొనులు

ఆకుపచ్చని గూఢచార దుస్తులు, మూలనున్న చేతిబొంబుల్ని, వంకెలకు వ్రేళాడుతున్న టామింగనులు, సైనికల బొటలకు వ్రేళాడుతున్న కత్తుల్ని చూశాడు. జీవితాన్ని అర్థం చేసుకునే సంతోషంగల తత్వవేత్తవలె తిరిగి 'ఇంటికి' వెళ్లటం ఎంత ఆనంద దాయకం అని అనుకున్నాడు.

మెత్తబడిపోయిన ట్రెవకిన్ తాము చేయవలసిన పనులు, దానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాన్నంతా వివరంగా ఆనీకానోవ్కు చెప్పాలని శాంతంగా ప్లాను కాగితం విప్పే సరికి హెడ్ క్వార్టర్స్ నుంచి తనకోసం డివిజను కమాండరు పంపిన సైనికుడు ఎదురుగా కన్పించాడు. ఈ విషయాలన్నీ తెలియజెప్పే భారాన్ని మస్చరస్కీకి వప్పగించి ట్రెవకిన్ కర్నల్ వద్దకు వెళ్లి పోయాడు.

కమాండరుగారి డేరాలో కొద్దిచీకటిగావుంది. కర్నల్ సర్బీచెంకో జబ్బుగావున్నాడు. కిటికీవద్ద మంచంమీద పడుకుని చీఫ్ ఆఫ్ స్టాఫ్ చెప్పే రిపోర్టును వింటున్నాడు.

చూడగానే ఆయనదృష్టి ట్రెవకిన్ ధరించిన చెప్పులపై పడింది. "ఇదేమిటి? ఈజనపనార చెప్పులు వేసుకున్నావేం?"

"అలవాటు సేసుకుంటున్నామండీ. సెమియోకోవ్ మా దళానికి ఇవే ఏర్పాటు చేశాడు. ఇవి వేసుకున్నందునల్ల నడుస్తుంటే చప్పుడేమీకాదు. కాళ్లకుకూడా చాలాహాయిగా వుంటుంది."

కర్నల్ ఈమాటలకు ఆమోది విశ్లేష “ఊ” అని విజయ సూచకంగా టెఫ్ఫినెట్ కర్నల్ గాలీవ్ నంక చూశాడు. “చూశావా! ఈగూఢచారి ఎంత తెలివైన వాడో?” అన్నట్లుంది ఆయనచూపు.

సర్బీ చెంకో చాలామందిని అపాయకరమైన పనులకు పంపుతూ వుండేవాడు. కాని ట్రెవకిన్ విషయంలో మాత్రం ఆయన చింతస్తున్నట్లు కనిపిస్తుంది. కర్నల్ సెమియోర్కిన్ చెప్పింది. రైటేనని తోచింది. సైనిక హెడ్ క్వార్టర్స్ కు సంబంధించినంతవరకు, అన్వేషణ, రిపోర్టులు, సంతృప్తవాక్యాలు స్లానుల కాగితాలు మొదలైన పెద్దవిత్తుగా సాగించే ఇతర కార్యక్రమాలపై అప్పటివక్కుడు తాత్కాలికంగా తీసుకున్న నిర్ణయాలు మామూలువాటికంటే మించినవేంకావు. కాని ఆపనికొరకు నియమించబడిన ఈమనిషి—జనపనార చెప్పలు, ఆకుపచ్చని యూనిఫారం ధరించి—గడ్డము, క్రాపు బాగా పెరిగిన దేవతవలె కనిపించే ఈమనిషీకున్న విలువ ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యతగలది.

ఒకతల్లిగాని, తండ్రిగాని తమకొడుకును ఏదైనా అపాయకరమైన పనికి పంపేముందు హితవచనాలు చెప్పినట్లు తానుకూడా త్రైకుకిచేకు చెప్పాలను కున్నాడు. “నాయనా! ఏ అపాయం లేకుండా నిన్ను నీవుకావాడుకో. పని పడేగినుక

ముందుగా నీతల దూర్చకు. మెలకవుగా వుండు. యుద్ధం
త్వరగానే ముగుస్తుందిలే!”

కర్నల్ సర్బీచెంకో కూడా ఒకప్పుడు గూఢచారిగా
పనిచేసినవాడే గనుక ఇటువంటి మాటలు ఎంతమాత్రం శుభ
ప్రదమైనవి గావనిబాగుగా తెలుసు. ఇటువంటి మాటలు ఒక్కొక్కప్పుడు
ఎంతటి కర్తవ్యపరాయణుడైనవ్యక్తినైనా సరే
చలింప జేస్తాయి. పనిలో పూర్తిగా తనను తానుమర్చిపోయి
మునిగివుండే వ్యక్తి కూడా ఏదైనా మర్చిపోగలుగుతాడు కాని
ఇటువంటి మాటలు-- “నిన్నునీవు కాపాడుకో!” అనేవి ఒక
పెద్ద ఆఫీసర్ చెప్పినప్పుడు మర్చిపోవాలన్నా మర్చుకురావు.
అటువంటప్పుడు కలిగేది అశజయమే. అందుకే కర్నల్
సర్బీచెంకో వీడ్కోలప్పుడు కైంకిశతో కరస్పర్శచేసి,
“జాగ్రత్తగా.....” అనిమాత్రమే చెప్పగలిగాడు.

2

ఆ ఆకుపచ్చగొనులు దిగవేసుకుని చీలమండలనుంచి మెడక్రిందనరకు వున్న బొత్తాములన్నీ పెట్టుకున్న తమవారత గూఢచారి ప్రపంచంలోని చిన్న పెద్దనిచారాలన్నీంటికి గుడ్డై కొట్టాడు. వేటితోనూ చినరికు తనతోనే సంబంధం వుండదు. తన ఆదేశాలుగాని, తన జ్ఞాపకాలుగాని వేటితోనూ అతనికి సంబంధంవుండదు. తన జ్ఞాపకం చేతిబాంబులు, కత్తివేలాడేసుకుని దుసుల లోపల గుండె దగ్గరగా రివాల్యూరు దాచుకుని మానవ నియమాల నన్నింటినీ వదిలేస్తాడు. వెలివేయబడ్డ ఒక ప్రత్యేక రకపువృక్షిగా తయారవుతాడు.

భవిష్యత్తులో తనమీద తానే ఆధారపడతాడు. తనకు సంబంధించిన కాగితాలు, ఉత్తరాలు, ఫోటోలు, బిరుదులు, గౌరవచిహ్నాలు అన్నీ తనసాక్షాత్తులు మేజకుకు వప్పగిస్తాడు. కమ్యూనిస్టు పార్టీగాని లేక అనుబంధ సంఘంలాగాని సభ్యత్వ ముంటే దానికి సంబంధించిన కాగితపాత్ర నిర్మాణ కార్మికత్వం వప్పగించి వేస్తాడు. ఈరకంగా అతను తన గతానికి, భవిష్యత్తుకు తిలాంజలిచ్చి తనమనస్సులో మాత్రమే తాను సజీవంగా నిరాజిల్లుతూ వుంటాడు.

అడవిలోని ఒక అనలె అచినికి పేరూప్రూరూ ఏమీ వుండదు. ఒక అనామకవృక్షి. అప్పుడప్పుడు అతనుమనుష్యుల భాషను సైతం వదిలిస్తాడు; తన సహచరులకు పలుకుల కూతల వలెనో, లేక ఈలల ద్వారానో సంజ్ఞలు చేస్తాడు. అతను

పోలూన్లోను అడవుల్లో. నదుల్లోను దేధభావం లేకుండా ఒకేరూపంలో ఇమిడి పోతాడు. ఈ ప్రదేశాల్లో తిరిగే ప్రేత రూపం ధరిస్తాడు—ఒక భయంకరమైన ప్రేతం— శత్రువు కొరకు పొంచివున్న ప్రేతరూపం— అతని సకలేంద్రియములు ఒకే ఒక వస్తువుమీద కేంద్రీకృతమై వుంటాయి—శత్రువుకు గురిపెట్టిన కెస్టెక్ గన్ పైనే—

ఈరకంగా ఇద్దరు ఆటగాళ్లు— మానవుడు, మృత్యువు యొక్క ఆసనాతన నాటకం ప్రారంభమవుతుంది.

మచ్చరస్కీ బుగోగ్స్కోవ్ ల వెంట ట్రెనకిన్ ముందున్న రక్షణ శ్రేణుల వైపుకు సాగాడు, అతను తన మనుష్యుల్ని ముందుగానే ముందుకు పంపించి వున్నాడు. మచ్చరస్కీకి చాలా దుఃఖం కల్గింది. లెఫ్టినెంట్ కర్నల్ గాలీవ్ కు ఆనీకా నోవ్ తిరిగి మరల వచ్చాడని తెలియగానే కొంచెం ఆలోచించి ప్రస్తుతం ట్రెనకిన్ వుంటూవచ్చిన స్థానంలో మచ్చరస్కీని నియమించారు.

“ఏమేమి అవుసరాలు వస్తాయో ఎలా తెలుస్తుంది? అప్పుడు గూఢచారి దళానికి నాయకుడంటూనే వుండడు.” అని గాలీవ్ డివిజను జమాండరు చెప్పిచప్పుడు ఆయన కూడా అందుకంగీకరించాడు.

అడవిలో ఆ కాలిశాట వెంటవడుస్తూ ముగ్గురు ఆఫీసర్లు నేమ్మదిగా మాట్లాడుతున్నారు. అప్పుడు సెజానికి మాట్లాడు

తూవుంది ఒక్క బుగోర్కోవ్ మాత్రమే. మస్చరస్కి విచారంగా వినటం మాత్రమే చేస్తున్నాడు. ఇక త్రెనకిన్ పరధ్యానంగా ఎదురుగా చూస్తూ నడుస్తున్నాడు.

త్రెవకిన్ చాలా గంభీరంగా వున్నాడు. బుగోర్కోవ్ చాలా అసంబద్ధంగా మాటల ధోరణిముగిస్తూ ఓరకంటితో త్రెవకిన్ వంక చూస్తూ, “యుద్ధం త్వరగా ముగిస్తే ఎంత బాగుండును,” అన్నాడు.

త్రెవకిన్ ఏమీ సమాధానం చెప్పలేదు. ఏదైనా గుప్తప్రయత్నానికి ముందు త్రెనకిన్ ఎప్పుడూ చాలా పూజనీయంగా వుంటాడు. నిద్రలేక చాలా అకసిహాయిన ఈ శాంతికోసం తన ఇచ్చాశక్తిని పూర్తిగా అదుపులో ఉంచుకోవాల్సి వచ్చేది తన అదృష్టం చేతులకు ఒప్పించినట్లు— చేయగలిగినంత వరకు, నేనే చేశాను, ఇక ఏలాజరిగితే అలా జరగనీ చేసేది మాత్రమేముంది అన్నట్లుండేది.

ఫిరంగుల రెజిమెంటు చెట్లతో నిండివున్న ఒక నెడతైన గట్టుకు చేరుకుంటుంది. ఫిరంగులు కాల్చేవాళ్లు ఫిరంగుల్ని అమరుస్తున్నారు. త్రెనకిన్ చూడగానే చేతులూపుతూ వాళ్లు ఆయన్ని పిలిచారు.

“మరల పనిమీద బయలుదేరారా?”

“అవును,” అని త్రెనకిన్ ముక్త సరిగా జవాబిచ్చాడు.

కందకంలో వాళ్లు అతనికోసం నిరీక్షిస్తున్నారు. కెప్టెన్

ముస్తాఫావ్, కెపెన్ గురోవిచ్, మరిద్దు షిరంగిదళ కమాండర్లతోబాటు అక్కడున్నాడు. ఆనీకానావ్ ఇతర స్కూటరులు కందకంబో గొంతు కూర్చుని నెమ్మది నెమ్మదిగా మాట్లాడుకుంటున్నాడు.

కెపెన్ గురోవిచ్ తాను ఆలోచించి నిర్ణయించిన స్కీమును వివరంగా చెప్పసాగాడు.

“ జర్మనులను కంగాడు పరచి దృష్టిమళ్లించుటకు నేను నెం. 6 గురువోట ఒకచేతిబాంబు వదులను. ఇదిగో ట్రైనింగ్ మీకు మరీ ఎడమవైపుకు వెళ్లవద్దు “ లేకపోతే నాబాంబుకు గురవాలి ననుంది. దానితరువాత పెద్ద షిరంగులు, నా షిరంగులు నంబకు నాలుగువోట గుర్తువచ్చిస్తాయి. ఎడమ బాంబు వదిలితే, నీవు తిరిగి వచ్చేందుకు పాలుగా నీరక్షణ నిమిత్తం మేము నంబకు 2, 3, 4, 5, 7 చోట్ల కాల్పులు జారీచేస్తాం. ”

“ పెద్ద షిరంగుల వాళ్లు గురి చూచుకుని సిద్ధంగా వున్నారా? ” అని ట్రైనింగ్ ప్రశ్నించాడు.

“ అంతా సిద్ధంగానే వున్నాం, ” అని దానికి సంబంధించిన కమాండర్లు చెప్పారు.

“ అససరానికి నామెషిన్ గనులు కూడా సిద్ధంగానే వున్నాయి. ” అని ముస్తాఫావ్ అన్నాడు.

అందరూ ఉద్రేకంగా, రెట్టించు వృత్తాహంతో వున్నారు.

తెవకిచ్ గట్లపైకెక్కి జర్మనుల మకాంనుంచి వచ్చేధ్వనిని వినటానికి చెవివగ్గి నిలబడ్డాడు.

ఎక్కడో దూరంగా నృత్యానికి సంబంధించిన ఒక గ్రామ భోను రికార్డు మ్రోగుతుంది! అటు ఎడమ దిక్కున తెల్లని వెలుగులు కొంచెం చేపటికొక సారి ఆ కాశంలో మెరుస్తున్నాయి.

ఆయన మరల కందకంలోకి దూకాడు, తన స్కూలుల్ని కందకాలు త్రవ్వేవాళ్లను ద్వేషించి, “వింటున్నారా, సర్కిగా వినండి, ” అన్నాడు.

అందరూ నెమ్మదిగా లేచి నిలబడ్డారు.

“ శత్రువులు తమ 31వ ఫిరంగిదళంతో ఈ ప్రదేశాన్ని చుట్టూ ముట్టి వున్నారు. మననద్దవున్న సూచనల ననుసరించి శత్రువులు వెనుక తట్టునవున్న తమరక్షణశ్రేణికి వెనుకభాగంలో సైన్యాలను సమీకరిస్తున్నారు. డివిజను కమాండరు ఆదేశానుసారం మనం శత్రువుల వెనుకభాగంలో చేరి సైన్యాలను సమీకరించే అభిప్రాయము, మొత్తం శత్రువుల సంఖ్య, వాళ్ల ట్యాంకుల, ఆయుధాల అంచనాలు కొన్నీ తెలుసుకోవాలి. ఇదంతా హెడ్ క్వార్టర్సుకు రేడియో ద్వారా తెలియ జేయాలి.

ఏపద్ధతి ప్రకారం, ఎలా తాము ముందుకు సాగాలో స్కాటులకు వివరించి, ఆనీకానోవ్ ఉపనాయకుడని చెప్పి త్రెవకిచ్ కందకంలోని ఆఫీసర్లందరికి తలవ్రాపుతో అభివందనం చేసి గట్టుపెక్కెక్కాడు, తరువాత మానంగా గట్టువెంటేబయలు దేరాడు. ఒకరి తరువాత ఒకరు మోస బ్రెజనీకోవ్, మమోచికన్, గోలూబ్, సేమియోనోడు, బాయ్కోవ్ ఇంకా దళంవెంట నచ్చిన కందకాలు త్రవ్వేముగ్గురు దళసభ్యులు అదేరకంగా ముందుకు సాగారు, ఆనీకానోవ్ అందరికి వెనుక వున్నాడు.

కందకంలోని వాళ్లు చాలా సేపటివరకు మానంగా నిలబడ్డారు. తరువాత గురోవిచ్ ఉచ్చులండి వరుసజైట్టి బండ బూతులు తిట్టసాగాడు. ముస్తాకోవ్ను కొంచెం నోడ్కాఅడిగి నిజంగానే ద్వేషంగా వెక్కిరిస్తూ పూర్తిగా గ్లాసుడు త్రాగే శాడు. గురోవిచ్ త్రాగని వాడని, తిట్టనివాడని చాలా ప్రసిద్ధి. అటునంటిదిది చూసి ముస్తాకోవ్కు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది, కాని అతనినోకు విప్పి ఏమీ వ్యాఖ్యానించలేదు.

ఈలోపల త్రెవకిచ్ నదిబడ్డనవున్న చిన్న పొదల్లో ఆగిపోయాడు. స్కాటులు చాలాసేపు ఎదురుచూశారుగాని త్రెవకిచ్ తరువాత ఏమీ పని ప్రారంభించలేదు. మూడు నిమిషాలు వాళ్ళు నిశ్శబ్దంగా వున్నారో లేదో ఇంతలో అక స్మాత్తుగా జర్మనుల ఒక జ్వాల ఆ అంధకారాన్ని చీల్చుకు పోయింది. నదికావలి ఒడ్డున అది తెల్లని పాల వెలుగువలె

కన్పించి అంతలోనే అంతరించిపోయింది. త్రైవకిన్ ఇందుకనే ఆ గాడనేది స్పష్టమే. తన మిత్రుల ముందువున్న చల్లని ఆచీకటి నీళ్లలో త్రైవకిన్ దుమికి వేగంగా నదిదాటి పడమటిగట్టు నీడలో ఆ రెండవ జ్వాలకొరకు నిరీక్షించ సాగాడు. తరువాత త్రైవకిన్ కందకాలు త్రవ్వేవాళ్ళను ముందుకు పంపి తాను వెనుకనే నడవసాగాడు. ఆయన వెనుక మిగతా స్కాటులు నడుస్తున్నారు.

దూరంనుంచి చూసి త్రైవకిన్ అంచనా వేసినదానికంటే ఒక పెద్దగోతిని దాటి కందకాలు త్రవ్వేవాళ్లు ఆగిపోయారు. అక్కడనుంచి సొరంగాలు త్రవ్విన ప్రదేశం ప్రారంభమవుతోంది. తమ పెద్దపెద్ద యంత్రాలతో నేలను పరీక్షిస్తూ వారిలో ఒకని ఎదురొమ్మమీద వ్రేల్లాడుతున్న శబ్దగ్రహణ యంత్రంద్వారా ధ్వనుల్ని వింటూ నెమ్మదిగా ముందుకు సాగాడు.

ఒకవైపున ఒకజ్వాల ఆకాశంలోకి లేచింది. సహజ భీతితో స్కాటులందరూ నేలమీద కరుచుకు పోయారు. వారు ఎత్తైన సమతల భూమిమీద పడుకుని వున్నారు. ఆ రకంగా కూడా ప్రపంచమంతా తమ నా వెలుగుగొ చూడగల్గుతుందని వాళ్లకు తోచింది. ఆ జ్వాల ఆరిపోగానే మరల సూర్యుల ప్రళాంత వాతా వరణమేర్పడింది.

ఆ అంధకారంలోనే అతి జాగ్రత్తగా నేర్పుగా తమ

చేతులనాడించుచు కందకములు త్రవ్వ దళం అనేక కందకాలు త్రవ్వింది ఇంతలో అగ్నిపర్వతం బ్రహ్మలైన్లు మెషిన్ గన్న గుండ్ర వర్షం తుఫానుగా వారి తలలపైనుంచి దూసుకు పోతూ ఊతిజంవైపుక పోయింది. కొంచెం సేపటికి స్కాయిలు పూర్వంవలె లేచి నిలబడ్డారు. మరల అటువంటి మరొక ప్రేలుడు అటు ఎడమప్రక్కగా దూసుకుపోయింది. సోవియట్ వైపునుంచి కూడా ఒకతుపాకి గర్జించి కడసారి శలవు పుచ్చు కున్నట్లు ఎక్కడో ఎడమ ప్రక్కగా దూసుకుపోయింది.

ముందునడుచు చున్న కందక దళం ఆ అంధకారంలో ఒక ముళ్ల తీగెను కనుగొని తమవెనుక ప్రాకుతూ నచ్చుచున్న త్రెవకిన్ వంక తిరిగాడు. “ సరే, కానిష్పండి, ” అని త్రెవకిన్ చాలా నెమ్మదిగా అన్నాడు. కందక దళం తమ పెద్ద కత్తెరతో దాన్ని కట్టిరించి వేయసాగింది. మరొకసారి జ్వాల మెరిసింది— మరొకసారి ఆ ప్రశాంత వాతా వరణాన్ని భగ్నం చేస్తూ అగ్నిపర్వతం బ్రహ్మలైన్లు మెషిన్ గన్లు ప్రేలి ఆ అంధకారంలో మాయమై పోయాయి.

ఆ ప్రేలుడు వెలుగులో జర్మనుల ముళ్లతీగెల కూర్పులు వాటిప్రక్కగా నున్న బల్లలు, కందకముల కందకకొన చినర నున్న అడవి అంత్యభాగాన్ని, బాంబుల నలన ధ్వంసమై పోయిన మూడుచెట్లు త్రెవకిన్ కు స్పష్టంగా కన్పించాయి. జర్మ నుల రక్షణ శ్రేణుల్ను దూరంనుంచి చూచినప్పుడు. అతను గుర్తించిన ప్రత్యేకగుర్తు లివే అతను కొంచెంగా కుడి

వైపుకు తిరిగాడు. ఆ అంధకారంలో ద్విర్భుక చంద్రప్రకాశం ఆకు పచ్చగా మెరుస్తుంది.

వారిచుట్టూ రాత్రి పూట వుండే సహజ ప్రశాంతత అలముకొనివుంది. ఈ ప్రశాంతత చాలా మోసమైనదని త్రైవకిన్ తలుసు. ఈ అంధకారంలో అనేక సేత్రాలు తనను కనిపెట్టా వుండటంకూడా జరగవచ్చు. తన భుజం మీద కందకదళ స్పర్శ తగలగానే త్రైవకిన్ ముఖం వికసించింది. ఆముగ్ధతగె ఆవరణకు మధ్యగా మార్గం వేయబడిందనే దీని అర్థం. మార్గాన్ని రక్షించుటకు, త్రైవకిన్, ఆతని సహచరులు ఒకవేళ తిరిగి వచ్చుట జరిగిన వారికి సహాయ పడుటకు గాను కందకదళం ఇక్కడే వుండి పోయింది. అంతా అనుకున్నట్లు ప్రశాంతంగా వుంటే వాళ్లు అర్థగంటలో “ ఇంటికి ” తిరిగివెళ్తారు.

కందక దళంలోని ఒకసభ్యుడు విడచి పోవుసమయమున త్రైవకిన్ చేతిని గట్టిగా నొక్కాడు. అప్పుడు త్రైవకిన్ అంధకారంలో చూచుటకు అలవాటుపడ్డ కళ్లలో పెద్దపెద్ద నల్లని మీసాలు లోహైన దయాభావం నిండిన కళ్లను చూశాడు.

మేజీదోవ్ అని త్రైవకిన్ అతన్ని గుర్తించాడు. ఆ డివిజనులో కందకాలు, సారంగాలు త్రవ్వటలో అతనే కడు నేర్పరిగొప్ప వాడూను. బుగోర్కోవ్ ఏమీ వెలిచికలుగ నీయలేదు.

ముగ్ధతగె నరికి మార్గంవేయబడ్డ చోటునుంచి దళం

పోయింది. ముందుకు పాకుకుంటూ దాటిపోయి జర్మనుల ఆవరణ దగ్గరనిలబడ్డారు; ఎడమ వైపున ఫెర్మెం చప్పుతొంది. భూమికంపించి ఒక సెకండు తరువాత గొంబులు కుడివైపున బ్రద్దవెయ్యాయి.

“ ఇతనే గురోవిచ్, ” అని త్రైనకిన్ ఆలోచించాడు.

తన ఎడమవైపున ఆయన జర్మనుల ధ్వని విన్నాడు. ఆనీకానోవ్, శ్రాజనీకోవ్ లిద్దరూ కండకంలో సిద్ధంగా వున్నారు. ధ్వనులు వున్నకొద్దీ సమీపపూర్వమున్నాయి. త్రైనకిన్ శ్వాస బిగబట్టి కూర్చున్నాడు. ఇద్దరు జర్మనులు రాకపోకల కండకంద్వారా సరాసరి సరిగ్గా తమవైపుకే నడిచి వస్తున్నారు. వారిగో ఒకడేదో తింటున్నాడు వాను పకపక బిగ్గరగా నమలడం త్రైనకిన్ కు విస్పష్టమనే వుంది. వాను మరొక దిక్కుకు తిరిగాడు. ఆనీకానోవ్ ఆవరణదగ్గరకు వచ్చి త్రైనకిన్ క్రిందికి దూకుటకు సహాయ పడ్డాడు.

మరుక్షణమే ఏడుగురు స్వేచ్ఛగా జర్మనుల కండకంలో దగ్గర దగ్గరగా నిలబడి వున్నారు.

త్రైనకిన్ ఒక ఊణం చుట్టూ పరికించిచూసి చెవియెక్కి విని ఇంతకు ముందు ఆ ఇద్దరు జర్మనులు వచ్చిన ఆ రాకపోకల కండకంలో నుంచే ముందుకు సాగాడు. ఒకమలుపుగో నాయకత్వం వహిస్తున్న ఆనీకానోవ్ త్రైనకిన్ ను మెలకనగా వుండవలసిందిగా పైగచేశాడు. ఒకజన్మనీనాడు ఆవరణ

సమీపంలో తిరుగాడుతున్నాడు. స్కాటులందరూ కందకపు గోడలకు కరుచుకు పోయారు. జర్మనీవాడు ఆచీకటిలో కలసి పోయాడు. ఇంతనరకు అంతా సస్యంగా సకుశలంగానే వుంది. ఇక వాల్లిప్పుడు అడవిలో వ్రవేళించటమే చాలా అనుసరం.

త్రైవకిన్ ఆ రాకపోకల కందకంనుంచి బయటకు వచ్చి నలుదిక్కుల కలయ జూశాడు. అతనిదివరకు టెలిస్కోప్ టేస్కోప్ ద్వారా చూస్తూవుండిన వనమధ్య మందున్న నల్లనికుటికరపు ఆకారాన్ని గుర్తించాడు. జర్మనుల మెషిన్ గన్ల మొకటి ఆకుటీర సమీపంలోనే వుంది. అక్కడ జర్మనులు ఉద్రేకంగా చర్చించుకుంటూ వుండటం ఆయన విన్నాడు. అడవి లోపలకు వెళ్లే మార్గం సరిగ్గా ఎదురుగానే వుండి వుండాలి. త్రోవ కెడమ నైపున ఒక మిట్ట, దానిమీద రెండు సరుకు చెట్లు వున్నాయి. ఆ మిట్ట కెడమ నైపున అంతా ఊబినేల. అక్కడ నుంచే వారు దాటిపోవాలి.

ఒక గంటకు దళం అడవిలో లీనమైపోయింది.

మస్చరస్కీ, బుగుర్కోవ్ లు కందకంలో నిలబడి నిశాగర్భంగాకి తొంగిచూస్తున్నారు. ఊణ ఊణానికి మస్త కోవ్, గురోవిచ్ లు దగ్గరకు వచ్చి “ఏదైనా వార్త?” అని అడుగుతూ వుండేవారు.

“లేదు, ఎర్రరాకెట్ ఏమీ కన్పించటం లేదు”—ఇది వాళ్ళు ముందుగా ఏర్పర్చుకున్న గుర్తు. అంటే తమకు జర్మనుల రహస్యాలు తెలిశాయని, తిరిగి వస్తున్నామని తెలియజేయటం.

శత్రువుల మెషిన్ గన్లు మూడుసార్లు ప్రేలాయి, కాని అది సామాన్యమైన ఊహల వలన జరిపిన కాల్పులు మాత్రమే. మస్చరస్కీ, బుగుర్కోవ్, ఇద్దరు కెప్టెనులు, కందకంబో మకానంగా వున్న సైనికులు ఆతురతతో ఆ సదివైపుకు, ఎత్తైన పడమటి గట్టువంకకు, ఆ పొదలు, చెట్లు, జర్మనుల ముళ్ల తీగెలనంకా, జర్మనుల ఆనరణనంకా చూస్తూ వుండిపోయారు. కాని విచిత్రమైనదేమీ కనిపించలేదు. మరింకేమీకూడా కనిపించలేదు.

“భూతనాయకుడు ” అని ముస్తాకోవ్ పొగడ్తగా అరిచాడు.- “అడవిలో భూతములనలె మాయమైపోయారు.”

“వాళ్లుదాటే వెళ్లి వుంటారని తోస్తుంది.”

మస్చరస్కీ ఒక్కసారి హాయిగా శ్వాస పీల్చుకుని చూసుకునేసరికి తాను పూర్తిగా చెమటతో ముద్దయి పోయానని తెలుసుకున్నాడు.

రెజిమెంటు హెడ్ క్వార్టరు నుంచి కెప్టెన్ ముస్తాకోవ్ కు ఫోన్ వచ్చింది. ఆపరేటరు ఉద్వేగంగానే—“ఆరువందలు, మీతో మాట్లాడాలనుకుంటున్నాం,” అని తెలియజేశాడు.

రాత్రిసమయం ప్రకృతి అంతా ప్రశాంతంగా వున్న ఆ సమయంలో అందరూ బాగుగాపరిచితమైన కర్నల్ సర్జీ చెంకో గంభీర ధ్వనిని విన్నారు.

“త్రెనకిచ్ పరిస్థితి ఏమిటి? ”

“క్రామేడ్ ఆరువందలూ; అంతా సరిగ్గా నేవున్న టుంది. ”

“అయితే నీభాగమంతా శాంతంగావుందా?”

“అవునండీ, క్రామేడ్ ఆరువందలూ! ”

“బుగోర్కోవ్ అనుచరులింకా తిరిగి రాలేదా? ”

“ఇంకా లేదండీ క్రామేడ్! ”

ఓకక్షణం ఆగి డివిజను కమాండరు మరల అన్నాడు.

“సరే, ముస్తాకోవ్, వెళ్లండి. కొంచెంసేపు నిద్రపోండి. ”

“మంచిది క్రామేడ్ ఆరువందలు! ”

మరికొంచెం సేపు మానం తదుపరి:—

“జర్మనులంతా శాంతంగా వున్నారా? ”

“అంతా శాంతంగానే వుంది. ”

“జ్వాలలు? ”

“వున్నాయి. కాని అంత ఎక్కువుగా లేవు.”

“కాల్పులు? ”

“అప్పుచప్పుడు. ”

“ఒక వేళ.....అనుమానంగా.....” “లేదు, లేదు కాన్వేజ్ ఆకువందయూ; ఎప్పటివలె సాధారణ కాల్పులే!”

“ముసలివాడు చాలా విచారంగా వున్నాడు. ” అని ముసకొవ్ రిసీవర్ పెట్టూ అన్నాడు.

పొగమంచుతో కప్పబడిన చల్లని ప్రభాత సమయమది. చలికి ముడుచుకు పోయిన పళ్ళులకిలకిల రానములతో దిశలన్నీ సందడిగా వున్నాయి.

డివిజను కందిన సమాచారమునుబట్టి అక్షినంతా జర్మనులతో నిండివుంది. ఎటుచూసినా గుట్టలు గుట్టలుగా ట్రక్కులున్నాయి. కొల్లలుగా మోటారు కార్లున్నాయి. ఉన్నత శిఖరముల వలె కన్పించే రెండుగుర్రాల బండ్లు ఎన్నో వున్నాయి. ప్రతివోట నిద్రపోతూన్న జర్మనులే. నూట లాడుతూ ఇద్దరిద్దరు చొప్పున కాపలా వాగు అడవి మార్గాలను

కాపలా కాస్తున్నారు. ఇక గూఢచారుల మిగిలిన ఆశ నల్లని ఆ అంగకారమే. కాని అది ఏక్షణంలోనైనా వీళ్లను మోస గించవచ్చు. ఏఅగ్గిపెట్టో లేక టార్చిలైటో వెలగిందంటే ట్రెవకిన్, అతని సహచరులు కూడా ప్రమాదాలతో నిండిన ఆ భూమిమీద బారుగా సాగిల బడేవారు. నరికివేసిన చెట్లలో తలలకు గుచ్చుకుంటున్న ముండ్లలో గంటన్నర గడపాల్సి వచ్చింది. టార్చిలైటు వేసుకుని నట్టికాళ్లతో ఒకజర్మనీవాడు ట్రెవకిన్ దగ్గరకు వచ్చాడు. వెలుతురు సరిగ్గా అతనిముఖం మీదే పడింది, కాని ఏహ్యాభావంతోవున్న జర్మనీవాడిదృష్టి అటుపోలేదు. ఏదో గొణుగుతూ, పాంటు ఎగదోసుకుంటూ కూర్చోబడ్డాడు.

మమోచికన్ తనకత్తి తీయబోయాడు. ట్రెవకిన్ ఇది చూడలేదుగాని వెంటనే జరుగబోవుదానిని గ్రహించి మమోచికన్ చేయి పట్టుకున్నాడు.

వాడులేచి వెళ్లిపోయాడు. వెళ్లేముందు వాడి టార్చిలైటు అడవిలోని ఒకభాగాన్ని వెలుతురుతో నింపేసింది. ఆనెలుగులో జర్మనులు తక్కువగావున్న ఒకమార్గాన్ని ట్రెవకిన్ సురక్షిత మైనదిగా ఎన్నుకొగలిగాడు.

వాళ్లు వెంటనే ఆ అడవిదాటి వెళ్లిపోవాలి. ఎంత త్వరగా వీలైతే అంతమంచిది.

ఏడెనిమిది ఫర్లాంగుల దూరం దాదాపుగా వాళ్లు నిద్ర పోయే జర్మనీవాళ్ల మీదనుంచే దేకుకుంటూ వెళ్లిపోయారు. త్రోవలో వాళ్లు తమ కార్యపద్ధతిని నిర్ణయించు కున్నారు. జర్మనీ కాపలావాడుగాని, ఇంకెవరైనా తిరుగుతూ అటు నచ్చే జర్మనీ సైనికుడుగాని సమీపానికి వచ్చినప్పుడు నేలకు బల్లల నాలె అంటుకుపోయారు. రెండుసార్లు సరిగ్గా వెలుతురు వాళ్ల మీదే పడిందిగాని శ్రేణికిచే 'ఆశించినట్లు జర్మనులు వాళ్లను తమ వాళ్లతోననుకున్నారు. పాకుకుంటూ, నిద్రపోతూ, జర్మనుల నాలెనే నటిస్తూ పాకుకుంటూ వాళ్ల ముందుకు సాగారు. ఎల్లాగైతేనేం చివరకు ఆ అడవినిదాటి ఉదయమయేసరికి అడవి అంచుకు చేరుకున్నారు. పొగమంచు దట్టంగా పట్టి వుంది.

ఇక్కడ జరిగిన ఒకఘటన నిజంగా వారిని కంపించి వేసింది అనుకోకుండా అకస్మాత్తుగా వాళ్లముగ్గురు జర్మనుల దృష్టిలో పడ్డారు. ఆ ముగ్గురూ ఆసమయంలో సరిగ్గా నిద్ర పోవటం లేదు. సగం పడుకుని, సగం కూర్చుని మాట్లాడు కుంటున్నారు. ఇంతలో వారిలో ఒకడిదృష్టి సమీపమందున్న పొదయందు పడి అలాగే స్థిరమైపోయాడు. అతి ప్రశాంతంగా, మరోదృష్టి లేకుండా ముందు నంకే చూస్తూ, ఒకరివెనుక ఒకరు అద్భుతమైన ఊరేగింపునాలె, వింతణమైన దుస్తులు ధరించిన ఏడుగురు స్త్రీలు ఆ అడవిమార్గం వెంట ముందుకు సాగిపోతున్నారు—కాదు; మనుషులు మాత్రంకాదు దాదాపుగా ఆకుపచ్చని ముఖాలు, కళ్ళా విహీనంగా మృత్యువు

వలె విచారంగావున్న ఆకుపచ్చని దుస్తులు దిగవేసుకున్న ఏడు భూతాలుగాదు మనుషులుగాదు.

ఈ ఆకుపచ్చని ప్రతిబింబాలమాయ ఆకారాలు, ప్రభాత సమయపు పొగమంచులో కన్పించే వారి అస్పష్ట ఆకారాలు, వారికి భూతాలుగాను అద్భుత స్వరూపాలుగాను కన్పించాయి. కనీసం రష్యావాళ్లు అనిగాని,—తమ శతృవుల విషయమే వారికి గుర్తులేదు.

“ఆకుపచ్చని భూతంనోయ్!” అని ఆచూచినవాడు భయపడి అరిచాడు.

ఆసమయంలో త్రైనికెన్ గాని, అతని అనుచరులు గాని ఏమాత్రం ఆశ్చర్యాన్ని గాని భయాన్నిగాని కనపర్చినా. ఎదుర్కొంటానికి గాని పారిపోవటానికి గాని ఏమాత్రం ప్రయత్నం కనపర్చినా, జర్మనులు తప్పక గల్లంచు చేసేవారు. మనక మనక వున్నగా ఆ అడవి అంతా ఒకక్షణంలో రక రంజిత స్థలమైపోయేది. శతృవులకే అవకాశాలన్నీ లభించేవి. ఆక్షణంలో తమలోవున్న తెలివి తేటలే త్రైనికెన్ ను రక్షించాయి. ముగ్గురే ముగ్గురు జర్మనులు వారిని చూసివుంటే, పొట్లాడటం ఏమాత్రం లాభకారికాదు, ఒకవేళ ముందున్న పొదచాటుకు చేరుకుంటే అక్కడ జర్మనులు లేకపోతే ఈ చూసిన ముగ్గురు గోలచేసి నాపారిపోవటానికి పూర్తి అవకాశం వుంటుందని త్రైనికెన్ నెలటనే నిర్ణయించు కున్నాడు. ఏదీచేయాలి అని తర్కించ కుండానే అతని అంతరాత్మ అతన్ని నిర్భయంగా వెళ్లటానికే

ప్రేరేపించింది. ఒక కుక్కని చూసి మనం భయపడి పారిపోతే అదిమన భయాన్ని పసిగట్టి వెంటనే కవ్వించి మెరగటం ప్రారంభిస్తుంది.

ఆశ్చర్యంతో స్తంభించిపోయి గుడ్లప్పగించి చూస్తున్న ఆజర్మనుల ఎదుటనుంచి నిర్భయంగా, ఏమాత్రం తొణకకుండా అదేనడకలో దళమంతా కదలిపోయింది. ముందున్న పొద చాటుకుచేరి త్రెనకిచ్ జాగ్రత్తగా నలుదిక్కులు పరికించి చూసి పరుగెత్తటం ప్రారంభించాడు. త్వరగా ఆపొదలుదాటి, వారు ఒక నలుచదరంగల మైదానంలోకి చేరుకున్నారు. అక్కడ ఊబిప్పిల్ని బెదర గొడూ మరొక గుబురులో జారబడి కొంచెంసేపు విశ్రమించారు. ఆనీకానోవ్ పరీక్షగా నలుదిక్కులా అన్వేషించి చుట్టుపట్ల ఎక్కడా జర్మనులు లేరనేజాడ తెలుసుకున్నాడు. అలసటతో జానకారి పోతున్న మనుషులు కాస్త నేలమీద చదికిలబడి సిగరెట్లు ముట్టించారు. నిన్నసాయంత్రం తరువాత త్రెనకిచ్ ఇప్పుడే మొదటిసారిగా మాట్లాడాడు;—

“ పట్టుబడే వాళ్లమే బ్రతికిపోయాం. ”

ఆయన చిరునవ్వు నవ్వాడు. మాట్లాడటమే కష్టంగా వుంది, రాత్రంతా మానంగా వుండటంతో నాలుక బరువెక్కి మాటలుతడ బడుతున్నాయి.

ఇంతలో పదిమంది జర్మనులు, కొద్దిక్షణాల క్రితంతాము దాటి వచ్చిన పొదను వెదుకుతూ వుండటం చూసే అదృష్టం కల్గింది పడమటి దిక్కుకు వచ్చి వాళ్లు చాలా పరీక్షగా ఇంతకు

ముందు గూఢచారుల దాటి వచ్చిన ఆనలుచదరపు మైదానం వంక దృష్టి వుంచి చూశారు. తరువాత వాళ్లందరూ గుమిగూడి ఏదో మాట్లాడుకున్నారు, తరువాత నవ్వసాగారు—బహుశా ఆకుపచ్చని భూతాలను చూసిన ఆ ముగ్గురిని గురించే అయి వుంటుంది—గూఢచారులు సిగరెట్లు త్రాగటం పూర్తి చేసి తిరిగి వెళ్లారు.

క్రొత్తగా స్కూటుల్లో చేరిన, సేమియోనోవ్, గోలూబ్ లు ద్వేషంతో కూడిన ఆశ్చర్యంతో ఆజ ర్మనులవంక చూశారు. మొట్ట మొదటిసారిగా వాళ్లు శతృవుల్ని ఇంత సమీపంనుంచి చూశారు. త్రెవకిన్ కూడా క్రొత్త స్కూటుల వంక చాలా పరీక్షగా చూస్తున్నాడు. వాళ్ల ఆచరణకూడా మిగిలిన వారి వలె సరిగ్గానే వుంది. సేమియోనోవ్ గూఢచారి దళంలో క్రొత్తవాడైతే కావచ్చునేమోగాని అతనికి యుద్ధానుభవం చాలా వుంది; రెండుసార్లు యుద్ధంలో గాయ పడ్డాడు; అనుభవ శాలియైన పాత సైనికునివలె వెనుక ముందు ఆలోచించే నెమ్మదియైన మనస్సుగలవాడు. కుర్స్క్ నివాసి, 17 సంవత్సరముల కుర్రవాడైన గోలూబ్ చురుకైనవాడు, అతని తండ్రి ఒక సోవియట్ అధికారి; జర్మనులాయనిని ఉరి తీశారు; అందుకని అతనెప్పుడూ ఉద్రేకంగా వుండేవాడు. అతని హృదయస్పందనలో ఆ హంతకుల ఎడ నిజంగా ద్వేషం నిండి వుంది. ఆ విచిత్ర పరిస్థితి అతనిలో చాలా ఉత్సాహాన్ని కల్పించింది.

మమోచికిస్ త్రైవకిన్ యొక్క ఆత్మబలాన్ని, సమయ
స్ఫూర్తిని, ఓర్పునూ పొగడకుండా వుండలేక పోయాడు. అక
స్మాత్తుగా, వెనుకటి రోజుల్లో మొట్టమొదటి సారిగా అతనికి
తమ అపాయకరమైన లక్ష్యంలో విజయం లభిస్తుందనే విశ్వాసం
కలిగింది. నిన్నసాయంత్రం తాను కాత్యాయన ద్వ ఎలా శలవు
పుచ్చుకుందో అతనికి స్ఫురణ కొచ్చింది. ఆమె అతనితో
త్రైవకిన్ ను జాగ్రత్త గా కనిపెట్టి వుండమని ఎంతగానో కోరింది;
తానప్పుడు ఆత్మసంతృప్తితో ఆమె భుజాలు తట్టాడు.

“విచారించకు కాత్యాయన! ప్రభుత్వ బ్యాంకులో
వున్నంత సురక్షితంగా మమోచికిస్ వెంట నీ త్రైవకిన్ వుంటాడు
అని అతను కాత్యాయనకు చెప్పాడు.

“కాని విషయం ఇక్కడపూర్తిగా తల్లకించులైంది —
త్రైవకిన్ వల్లనే మమోచికిన్ సురక్షితంగా వున్నాడు.” అని
మమోచికిస్ మనసులో అంగీకరించాడు. తరువాత సంతో
షంతో, గర్వంగా త్రైవకిన్ వంక చూశాడు. అందరికి
ఒక్కొక్క కూర ముక్కనిచ్చి లెప్పినెంటు కోసం ప్రత్యేకంగా
ఒక పెద్దముక్క అట్టే పెట్టేడు. ఆయనకోసం తన సీసానుంచి
ఒక గ్లాసు ఓడ్డాకూడా ఇచ్చాడు.

ఆచుట్టుపట్ల గుబురులో జర్మనీ రాజైనవూ చేతని తెలుసు
కుని, జాగ్రత్త కోసం కాపాలావ్రంచి తన మొదటి వార్తలు
పంపుటకు నిశ్చయించుకుని, త్రైవకిన్ క్రైజ్ ఫీల్డ్ పీపు మీద
నుంచి రేడియోసెంటు దింపాడు. జవాబు రావటానికి చాలా

ఆలస్యమైంది. గాలి వివిధ రకాల ధ్వనులతోను, అచ్చవ్వ మైన దమడమ ధ్వనులు, మాటలు సంగీత రాగాలాపనలతో నిండివుంది. తన వేవ్ లెంఫ్ నద్దే మరొక వేవ్ లెంఫ్ మీద ఒక జర్మను ఆఫీసరుయొక్క అధికార పూర్వకమైన గంభీర స్వరం వినిపించింది. దీనితో ఆయన కొంచెం ఖంగారుపడ్డాడు— ఇంతదగ్గరగా వున్న వేవ్ లెంఫ్ వలన ‘నక్షత్రం’ పట్టుబడ వచ్చుకూడా.

చినరకు నెమ్మదిగా ఆయనకొక ధ్వని వినిపించింది. ఆధ్వని ఒకే శబ్దాన్ని మాటిమాటికి ఉచ్చరిస్తుంది:—

“నక్షత్రం! నక్షత్రం! నక్షత్రం! నక్షత్రం!”

ఎంతో దూరానవున్న “భూమి” ఆపరేటరు. త్రైవికిన్ నూ ఒకేసారి సంతోషంతో బిగ్గరగా అరిచాడు.

“నీకు చెప్తున్నాను. ఇరవైఒకటి గుడ్లగూబ రెండు. ఇరవైఒకటి గుడ్లబాబ రెండు,” అని త్రైవికిన్ చెప్పాడు.

దూరానవున్న ‘భూమి’ ఒకక్షణం మానంగా వుండి అర్థమైదని సూచించింది. బాగా అర్థమైందనికూడా చెప్పింది

“చాలా, చాలా ఇరవైఒకటి, ఇరవైఒకటి ఇంతకు ముందే ఇక్కడకు వచ్చింది,” అని త్రైవికిన్ మరల చెప్పాడు. ‘భూమి’ అదికూడా అర్థంచేసుకుంది. అది తెలియ పచ్చటకు గాను. “అవును, చాలా ఇరవైఒకటి, చాలా” అని అంది.

ఉత్సాహం ద్విగుణీకృత మైంది. ఇటువంటి శత్రు దుర్గాలు గడచి రావటం, అందులో అడనంతా జర్మనులతో కిక్కురికలాడుతుంది—రేడియో ద్వారా సంబంధ మేర్పరచుకుని ఈజర్మనుల రహస్యాలను తెలియజేయటం, నిజంగా జీవిత మంటే ఇదే.

త్రైనకిన్ మాటిమాటికి తన అనుచరుల వరకచూస్తూ వారి ముఖాల్లో ఏదో చదువుతున్నాడు. వారు ఆయనక్రింద అణగి అధికారానికి లోబడి వుండేవారుకాదు, నిజమైన మిత్రుల వంటినారు. వారిలో ప్రతిఒక్కనిమీద అందరు జీవితాలు ఆధార పడివున్నాయి. వారి కమాండరు త్రైనకిన్ వారిని విడివిడి స్వతులుగా గాక అందరిని తన శరీరంగాని అనయవాల నలెనే చూసుకునేవాడు. 'భూమి' వద్దనైతే ఆయనవారికి స్వక్రి గతం గా వేరు వేరు జీవితాలను గడుపుకుంటానికి అనుమతి ఇచ్చే వాడే, వారి బలహీనతల్ని కూడా చూసీచూడనట్లు తుమించ గలిగేవాడే—కాని ఇక్కడ ఏకాకిగావున్న సత్త్రంవద్ద ఆయన. వాళ్లుకూడా విడి నడని ఏకత్వంలో ఇమిడిపోయారు.

త్రైనకిన్ చాలా సంతోషించాడు—తానే అయిన ఏడు రూపాల్ని లెక్కించి చాలా సంతోషించాడు.

ఆనీకానోవ్ సలహాతీసుకుని మ్యాపులో గుర్త పెట్టుకున్న గ్రామానికి వెళ్లాలని నిశ్చయం చేసుకున్నాడు. అక్కడే ఒక రోడ్డు రైలు లైనుమీదుగా పోతుంది. పట్టిపగలు ప్రయాణం చేయటం చాలా అపాయకరమనేది నిజమే అయినప్పటికీ

ఆగ్రామాన్ని, రోడ్డును వదలి ప్రక్కనే వున్న అడవుల్లోనుంచి ఊబిమైదానాల గుండా వెళ్లాలను కున్నారు. జర్మనులు తరచు ఇటువంటి బోట్లకు చాలా దూరంగా వుంటారు.

వాళ్లు ఆగుబురువదలి పడమటి కొనకు చేరేసరికి ఒక జర్మను సైనికుల జట్టు ఊబి మైదానంగుండా లెనుగా నడవటం కన్పించింది. యూని ఫారంలు సామాన్య మైనవి. ముదురు ఆకుపచ్చ రంగుకు బదులు నల్లగా వున్నాయి. ముందు నడిచే ఆఫీసరుయొక్క బంగారు ఫ్రేము కళ్ళజోడు కనుకుకున్నట్లు మెరుస్తుంది.

“ఎస్.ఎస్. వాళ్లు, ” అని ఆనీకానోవ్ నెమ్మదిగా అన్నాడు.

‘ఎస్.ఎస్. ’ సైనికదళం వెనుక భోజన సామాగ్రితో నిండివున్న పెద్దపెద్ద బళ్ళు ఇరువైపునగా వస్తున్నాయి.

చేరువలోవున్న అడవిలో జొరబడి గూఢచారులు బళ్లయొక్క తాజా గుర్తుల్ని చూశారు. వాటిని వెంబడిస్తూ వాళ్ళు మరొక అడవివరకూ వెళ్లారు. అక్కడవాళ్ళు సైనికుల్ని జేరవేసే పన్నెండుబళ్ళు ఆయుధాలతోసహా దాయబడివుండటం చూశారు. బండ్ల చక్రాల గుర్తుమీద తాజాగా పడ్డ మట్టి వలన బళ్ళు ఇంతకు ముందే ఇక్కడకు వచ్చాయని గుర్తించ గలిగారు. ఆ సైనికుల ప్రవర్తన వలన గూడా అదేఅర్థమవు

తుంది. వాళ్లా అడవిలో గోలచేస్తూ అటూఇటూ పరుగెత్తుతున్నారు; చెట్లు నరుకుతున్నారు; నిప్పు వెలిగించటాన్ని పుల్లలు పగలేస్తున్నారు; డేరాలు వేసుకుంటున్నారు—కుష్టంగా చెప్పాలంటే కొత్త చోటికి చేరినప్పుడు చేసేటటు వంటి పనుల్లో అందరూ నిమగ్నమైవున్నారు.

స్కాటులు పాకుతూ ఈ అపాయకరమైన అడవి నుంచి బయటపడి కుడిప్రక్కగా ఆచుట్టుదిరిగి ముందుకు వెళ్లారు. కాని అక్కడ ఆయుధాలతో నిండిన న్న ట్రక్కులు ఎక్కువగా వున్న మరొక జర్మనుమకాం కన్పించింది.

సిగరెట్ పెట్టెలు, టిన్నులు, మురికిగా వున్న పనికిరాని కాగితం ముక్కలు, ఖాళీ సీసాలతో ఆప్రదేశంలో మొలకలెత్తుతున్న పచ్చదనం కప్పివేయబడింది — అసహ్యకరమైన, ఆవరిచిత జీవితచిహ్నాలతో నిండివుంది. ఎన్నో గుర్తులు చెట్లకు వ్రేళ్లాడు తున్నాయి, వాటిల్లో '5 నెం.' అంకె గలవి 'W' అక్షరం గలవే చాలా ఎక్కువగా వున్నాయి.

స్కాటులు తరువాత చీకటిపడేనరకు నిద్రపోతూ వున్నవని నడవటం అసంభవం. ఆచుట్టుపట్లంతా, మాట్లాడుతూ, నిద్రపోతూ, ప్రయాణం చేస్తున్న, గుంపులు గూడుతున్న జర్మనులతో క్రిక్కిరిసివుంది.

ఈవిశాలమైన అడవులచిరుచీకట్లలో తాజాగా పైన్యాల్ని సమీకరించి జర్మనులు ఏదో ఏర్పాట్లు చేస్తున్నట్లు క్రైవకిన్, మిగిలిన గూఢచారులు గ్రహించారు. బహుశా ఇప్పుడే మొట్ట

మొదటిసారిగా వారు తమకు వప్పగించిన పనియొక్క మహా త్యాన్ని, తమ బాధ్యతలని గంభీరాన్ని అర్థంచేసుకున్నారు. రోజంతా ఒక కందకంలో కునికి పట్ల పడుతూ గడిపి సాయంత్ర మవగానే స్కూలులు మరల బయలు దేరారు.

కొద్దిసేపటికే ఒక అందమైన చోటుకు చేరుకున్నారు. అక్కడ చిన్న పెద్ద సెలయేళ్లు చాలావున్నాయి; చల్లగావుంది. సెలయేకుల గట్టులన్నీ సింకోనా చెట్లతో నిండి అలంకరింప బడినట్లున్నాయి. కప్పల బెకబెకలతో ఆప్రదేశమంతా సజీవ మైనట్లుంది.

ఒక సెలవకు ప్రక్కనే అక్రోటు చెట్లగుబురులో వున్న గోతిలో ఆగవలసిందిగా త్రెవకిన్ ఆదేశించాడు. ఎదుటి గట్టుమీద విశాలమైన రెండంతస్తుల రాతి కట్టడమొకటుంది. దానిలోనుంచి జర్మనుభాష వినిపిస్తుంది.

చిన్నమట్టిరోడ్డు ఒకటి భవనపు కుడిప్రక్కగా పోతుంది. అటుదూరంగా ఇరువైపులా ముళ్లతీగ వేచుబడిన ప్రధానమైన రోడ్డువుంది.

త్రెవకిన్ రోడ్డుకు కొంచెం దూరము కావలసి పెట్టాడు. బ్రక్కలు, కాళ్లు ఎడతెగకుండా నడుస్తున్నాయి. ఆప్రవాహం మధ్యమధ్య గంట అరగంట ఆగి మరల మొదటిమాదిరిగానే జోరుగా సాగుతూవుంది. బ్రక్కలు జర్మనులతోను, మైనపు గుడ్డలు కప్పిన రహస్యకరమైన పదార్థాలతోనూ నిండి

వున్నాయి. చాలాదృశమైన పెద్దపెద్ద లారీలు రెండుసార్లు ఫిరంగుల్ని జేరవేశాయి—మొత్తంవెళ్లిన ఫిరంగులు ఇరువైనాలుగున్నాయి.

ఎడతెగకుండా నడుస్తున్న ఈ ప్రవాహాన్ని తెనకిస్ జాగ్రత్తగా కనిపెట్టున్నాడు; మిగిలినవాళ్లు వంతులు చొక్కానిద్రపోతున్నారు. మేల్కొన్నవాళ్లు తెనకిస్ తోపాటు కూర్చుని జర్మను పైన్యాల్ని లెక్కపెట్టున్నారు.

“కాన్వేట్ లెఫ్టినెంట్,” అంటూ మమోచికిస్ అకస్మాత్తుగా చీకటిలోనుంచి వచ్చి, ఆమార్గంకుండా ఒకబండి వెళ్తున్నది, దానిలో ఇద్దరు మాత్రమే జర్మనులున్నారు, బండి నిండా తినుబండారాలు కూడా వున్నాయి. మీరు అనుమతి నిస్తే ఏమాత్రం చప్పుడు లేకుండా, ఒకతుపాకీ గుండు కూడా ఖర్చు లేకుండా వాళ్లపని పూర్తి చేస్తాం,” అన్నాడు.

తెనకిస్ జాగ్రత్తగా ఆతనివెంట వెళ్లాడు. నిజంగానే రోడ్డుమీద ఒకేఒకబండి చాలా నెమ్మదిగా నడుస్తుంది. ఇద్దరు జర్మనీవాళ్లు విశ్రాంతిగా సిగరెట్లు పేలుస్తూ గప్పాలు కొట్టున్నారు. ఒకబండిలో కపంది అరుస్తుంది. ఈజర్మనుల్ని కైమా చేయాలని మహావుంది; వాళ్లధోరణికూడా అందుకే పురికాల్పుతుంది. కాని తెనకిస్ విచారంగా తల వూపుతూ, “వీళ్లను పోనివ్వలే,” అన్నాడు.

మమోచికిస్ మనస్సు కలుక్కుమంది. ప్రతిదీ ఎంతో అనుకూలంగావుంది, అతను యుద్ధం చేసేమూడ్ లో వున్నాడు.

తననేర్పరి తనాన్ని అందరికీ ముఖ్యంగా ఆసీకానోవ్ కు చూపించాలని ఎంతో ఆదుర్దాగా వున్నాడు. “నలువైపులా రహస్యాలు చెప్పేవాళ్లు దొరక గల్గినప్పుడు ఈతిరగటం, దాగు కోవటం అవసరమేముంది,” అని మమోచికిన్ ఆలోచించాడు.

ఉదయమాతనున్న కొద్దీనెమ్మది నెమ్మదిగా రాకపోకలు ఆగిపోయాయి.

“వీళ్లు రాత్రుళ్లు మాత్రమే తిరుగుతున్నారు. మన విమాన దళాలకు దాక్కుంటున్నారు. ఈ దుర్మార్గులేదో ఏర్పాట్లలో వున్నట్లు కనిపిస్తుంది,” అని ఆసీకానోవ్ అన్నాడు.

త్రైవకిన్ మరల తన అనుచరుల్ని ఆ అక్రోటు చెట్ల గుబురులోకి తీసుకు వెళ్లాడు. ఆప్రభాత సమయపు కొంకమ్మ పోతున్న చలిలో స్కాటులకు నిద్రవచ్చింది. ఉన్నట్టుండి సెలవరు ఒడ్డునవున్న భవనంనుంచి మూల్గులు, అరుపులు వినిపించాయి.

ఎందుకనోగాని ఒకసారి త్రైవకిన్ మనస్సులో మర్చిపోను గురించిన భావం మెదిలి పోయింది. మరొక సారి అరచిన ధ్వని వినిపించింది, తరువాత అంతా ప్రశాంతగా వుంది.

“అక్కడేమీ జరుగుతుందో నేను వెళ్లి చూసివస్తాను,” అని బ్రెజినీకొవ్ సూచించాడు.

“వెళ్లటం అంత మంచిదిగాదు, వెలుగు వస్తుంది,” అని
త్రైవకిన్ జవాబిచ్చాడు.

తెల్లవారింది: సూర్యుని అరుణ కిరణాలు సెలవకులో
ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. మమోచికిన్ లోన జేబుల్లో దొరికిన
రొట్టె, కూర కొంచెంకొంచెం తిని స్కూటులందరూ నిద్ర
పోయారు.

త్రైవకిన్ మాత్రం నిద్రపోలేక పోయాడు. ఆయన
సెలవేరు ఒడ్డుకు పాకివచ్చి సమీపమందున్న పొదలో
నిశ్చలంగా పడుకున్నాడు. రెండవ ఒడ్డునవున్న భవనం
నెమ్మది నెమ్మదిగా మేల్కొన సాగింది. దానిలో వున్న
మనుషులు ఆవరణలో తిరుగాడ జొచ్చారు.

కొద్దిసేపటి తరువాత వారిలో ముగ్గురు వ్యక్తులు
బయటకు వచ్చారు. వారిలో అందరికంటే పొడవుగా వున్న
వ్యక్తి వాళ్ళిద్దరికి నమస్కరించి ఆవరణదాటి బయటికివచ్చాడు.
ఒక మిట్ట సమీపానికి వచ్చి ద్వారంచెంత నిలబడివున్న వ్యక్తు
లిద్దరికి మరొకసారి నమస్కారంచేసి వేగంగా మట్టిరోడ్డువెంట
నడువ సాగాడు. అతని వీపుమీద ఒకసంచి, ఎడమ భుజం
మీద ఒక తెల్లని పట్టీవుండటం త్రైవకిన్ చూశాడు.

ఆసైనికుణ్ణి పట్టుకుని బంధించాలనే ఆలోచన త్రైవకిన్ కు
మెరుపువలె తట్టింది. ఆలోచనకంటే ఆత్మప్రేరేపణ అధికంగా
వుంది. సహజంగా ఒకనాజీని చూసినప్పుడు ఒక స్కూటుకు
కలిగే ఆత్మప్రేరేపణే ఇది. రాత్రి స్కూటుల్ని కలనర పర్చిన

అరుపుకు, ఆనాజీ భుజంమీదవున్న తెల్లని పట్టికిగల సంబంధం తెలివకు తెలిసిపోయింది. సెలయేరు ఒడ్డున వున్న భవనం ఒకజర్మను హాస్పటలు. ఆమట్టిరోడ్డు వెంట పోతున్న జర్మనీ వాడు హాస్పటలు నుంచి రిలీవ్ చేయబడ్డాడు. తనయూనిట్ దగ్గరకు వెళ్లిపోతున్నాడు. ఈసైనికుడు మాయమైన సంగతి ఎవరికీ అంత చిక్కదుకూడా.

ఆనీకానోవ్, మమోచికిన్లు మేల్కొంటున్నారు. తెలివకు నెమ్మదిగా వాళ్లదగ్గరకు ప్రాకి ఆ బిర్రాచెట్ల మధ్య నుంచీ పోతున్న పొడవైన ఆకారంనక సైగచేశాడు.

“మనం ఆ జర్మనీవాడిని పట్టుకోవాలి.”

మమోచికిన్, ఆనీకానోవ్ లిద్దరూ చాలా ఆశ్చర్య పడ్డారు. ఎప్పుడూ అతి జాగ్రత్తగావుండే లెఫ్టినెంట్ ఇంత పటపగలు ఒక జర్మనీవాడిని పట్టుకోమని ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడు. తెలివకు ఇంటివైపుకు సైగచేశాడు.

“అది హాస్పటలు,” అని ఆయన తెలియ జెప్పాడు.

వారు ఎండలో మెరుస్తున్న ఒకతెల్లని పట్టినిచూసి తెలుసుకున్నారు.

వాళ్ళు నిద్రపోతున్న స్కాటుల్ని మేల్కొల్పిమార్గాన్ని అడ్డగించుటకు అడనిమధ్య నుంచీ బయలుదేరారు. నాజీ ఈల వేసుకుంటూ జోరుగా నడుస్తున్నాడు. వసంత ఋతువు గొయిక్క ఉదయా నందాన్ని పొందుతున్నాడు. పని చాలా

తేలిక. ఇంతకు ముందెప్పుడూ 'ఓహస్యాలు చెప్పేవాడిని' చూడని చిన్నవాడైన గోలూబ్ చాలా నిరాశ చెందాడు. జర్మనీ వాడిని తాకే అవకాశంకూడా కనీసమతసికెన్నడూ లభించలేదు. ఉద్రేక పడుతున్న గోలూబ్ కు అసలు విషయ మేమిటో అవగతమైయే లోపుగానే ఆ జర్మనీవాడు బంధింపబడి వాడిటోపీతోనే వాడినోరును బంధించి వేశారు.

అక్రొటుచెట్ల గుబురులో జర్మనీవాడు నేలమీద పడి వున్నాడు. మొనదేలిన ముక్కు ఆకాశంవంక సైగచేస్తోంది.

ఆతడి ముఖంమీద కప్పిన టోపీని తొలగింగారు. వాడు నెమ్మదిగా మూల్గాడు. "నీవు ఏయూనిట్ కు చెందినవాడివి?" అని త్రెవకిన్ మాటల్ని రష్యను ఉచ్చారణతో పలుకుతూ ప్రశ్నించాడు.

"భూసైన్యంలో 131వ డివిజనులో కండకాలు త్రవ్వే కంపెనీకి చెందిన వాడిని." అని ఆ జర్మనీవాడు జవాబు చెప్పాడు.

ఈ డివిజనే ముందుభాగాన సమీకరించ బడివుందని గూఢచారులు గ్రహించారు.

త్రెవకిన్ పరీక్షగా ఖైదీవంక చూశాడు. ఆతడి వయస్సు 25 సంవత్సరాలుంటుంది. జనపనారవంటి జుత్తు; జర్మనీవాళ్ల వలెనే నీళ్ళునిండిన నీలవర్ణం కళ్ళు.

నీళ్ళునిండివున్న ఆకళ్ల వంక తీక్షణంగా చూస్తూ త్రెవకిన్

తన రెండవ ప్రశ్న అడిగాడు. “నీవిక్కడ ఎస్.ఎస్. సైనికుల్ని చూశావా?”

“అవునండీ, చూశాను.” తనకు విషయాలన్నీ తెలుసు నన్నట్లుగా జర్మనీవాడు జవాబుచెప్పాడు. తన చుట్టూవున్న రష్యనులవంక చాలా సాహసంగాచూసి, “వాళ్ళిక్కడ చాలా మందివున్నారు.” అని చెప్పాడు.

“వాళ్ళందరు ఏయే యూనిట్లకు చెందినవాళ్ళు?”

“వైకింగ్ టాంక్ డివిజనుకు చెందినవాళ్ళు. అది చాలా బలమైనది, ప్రసిద్ధిచెందినదీను. హిట్లరు ఎన్నుకున్న సైన్యం ఇదే.”

“ఊఁ.....” అన్నాడు త్రెవకిన్.

త్రెవకిన్ ఏదో గొప్ప మహత్తరమైన విషయాన్ని గ్రహించాడని స్కాటులు అనుకున్నారు. ఆజర్మనీవాడికి ఆ డివిజనుయొక్క సరియైన లెక్కలు ఎందుకు సమీకరిస్తున్నారో, తెలియసప్పటికీ, తనకు తెలిసిన ఆసూచన ద్వారానే దాని ఉద్దేశ్యాన్ని త్రెవకిన్ ఊహించుకొగలడు. త్రెవకిన్ మైత్రీభావం వ్యక్తమయ్యేట్లు ఆజర్మనీవాడి వంక చూశాడు. అతని కాగితాలన్నీ పరీక్షించాడు. విచారంగా కన్పించే యువకుడైన ఈ రష్యనువంకచూసి అకస్మాత్తుగా

అజర్మనీవాడికేదో ఆశకలిగింది. మనస్సును ఆకర్షించే ఈర్ష్యను యువకుడు నిజంగా తనచావుకు అనుమతినిస్తాడా?

త్రైవకిన్ కాగితాలన్నీ పరీక్షించటం ముగించి తలపైకెత్తే సరికి అతన్ని ఇక చంపివేయాలనే విషయం గుర్తుకు వచ్చింది. ఆయనభావాన్ని గ్రహించి జర్మనీవాడు కలతపడ్డాడు, తరువాత చాలా బాధగా;—మిష్టర్ కమ్యూనిష్టు కామ్రేడ్! నేనుకూలి వాడిని. నాచేతులవంక చూడండి. నన్నునమ్మండి, నేను నాజీవినిగాదు. నేను కూలివాడిని, కూలివాని కొడుకును, అని అన్నాడు.

జర్మనీవాడు చెప్పినదాని సారాంశం ఆనీకానోవ్ కు అర్థమైంది. జర్మనీ భాషలోని 'కూలి' శబ్దంయొక్క అర్థం అతనికి తెలుసు.

తన కాయలుకాసిన చేతుల్ని చూపుతూ. “నేనుకూలి వాడిని,” అని వాడు చెప్తున్నాడు. ఆనీకానోవ్ కొంచెం ఆలోచనా పూర్వకంగా అన్నాడు; “మనం కష్టజీవుల్ని గౌరవిస్తామని ఇతనికి తెలుసును అనే దీనివృద్దేశ్యం. అతనెనరితో యుద్ధం చేస్తున్నాడో తెలుసు. అయినప్పటికీ మనతో ఇంకా యుద్ధం చేస్తూనే వున్నాడు.....”

కష్టజీవుల్ని ప్రేమించటం, గౌరవించటం, త్రైవకిన్ కు చిన్నతనం నుంచి నేర్పబడింది. కాని లీప్ జిట్ యొక్క ఈకంపో జిటర్ని. తప్పక చంపాల్సిందే.

జర్మనీవాడు తెనకిస్ కళలోవున్న దయాభావం, నిశ్చలత్వం రెండూ చూడగలిగాడు. వాడేమీ తెలివితక్కువ బడుద్దాయికాదు. కంపోజు చేస్తూ అతనెన్నో విజ్ఞానదాయకమైన గ్రంథాలు చదివివున్నాడు. ఏ రకమైన మనిషి తన ఎదుట నిలబడ్డాడో అతను అర్థంచేసుకున్నాడు. దయాభావం వుట్టిపడినా, ఒక గంభీర నిశ్చలత్వంతో తనఎదుట నిలబడివున్న అందమైన ఆ యువకునిరూపంలో మృత్యువును చూసి వాడు ఆవురుమని ఏడ్చాడు.

వాళ్ల హృదయాల్లో ఏమిజరుగుతుందో బహుశా వాళ్లే చెప్పలేరు. పూర్వార్థం సంబంధంలేనిదీ, గతించి పోయినవీ అన్నీ వారిమనస్సులనుంచి వేరై పోయాయి. ఒక వేళ అవెప్పుడైనా తిరిగివచ్చినా అస్పష్ట ఆకారంలోనే. వాళ్ళు తమపని కోసం మాత్రమే జీవిస్తున్నారు. మరొక ఇతర నస్తువుయందు వారికి దృష్టిలేనే లేదు.

ఆనీకానోవ్, గోల్టూబ్ లిద్దరూ మార్గంచూపిస్తున్నారు,

వాళ్ళకు షుమారు 40మీటర్ల దూరంగా వెనుక త్రెవకిన్ వున్నాడు, ఆయనతోబాటు సేమియోనోవ్ ట్రాన్స్మిటరు తీసుకుని నడుస్తున్నాడు. వారికి ఎడమ ప్రక్కగా ఆరోడ్డుతో సమానంగా వచ్చే ప్రత్యేక రోడ్డువెంట ఒకఅంచుగా మమోచి కిన్, బామ్కోవ్లున్నారు. అడవివైపునుంచి ఏలపాయం రాకుండా రక్షించటానికి కుడిప్రక్కగా బ్రెజనీకోవ్ వున్నాడు. వారు చూడటానికి రెండు సమభుజాలుగల త్రిభుజాకరంగా వున్నారు. ఆధార కేంద్రంలో త్రెవకిన్, శిఖర్ భాగముందు ఆనీకానోవ్లున్నారు. అప్పుడప్పుడు జర్మనులు సమీపమందే వున్నారని తెలిసినప్పుడు ఆత్రిభుజాకారం కుచించుకుపోయి చాలా నెమ్మది నెమ్మదిగా నడుస్తూవుండేది. మిగిలిన సైనికులు ఆగి రాత్రిసమయమందు వచ్చుధ్వనుల్ని జాగ్రత్తగా వింటూ వుండేవారు. ఎప్పుడైనా ఆనీకానోవ్ పక్షివలె అరచి నప్పుడు దళమంతా ఎక్కడివాళ్లక్కడే పాతుకు పోయినట్లు నిలబడేవారు.

ఎడమప్రక్క రోడ్డుమీద ట్రక్కులు, ట్రాక్టరు పోతున్నాయి జర్మనుపాటలు, జర్మనుతిట్లు, జర్మనుఆజ్ఞలు కూడా వారికి వినిపిస్తూవుండేవి. అప్పుడప్పుడు తాము చేయి చాస్తే అందుకోగల్గినంత సమీపంనుంచి జర్మను సైనికుల మాటలు బిగ్గరగా వినిపిస్తూవుండేవి. సైనికులమాటలు చాలా స్పష్టంగా వినిపించేవి. చేయిచాస్తే ఏ జర్మనీవాడినైనా పట్టుకోవచ్చుననీ, వాడిముఖాన్ని తొకనచ్చుననీ, వాళ్ళ సిగరెట్టును ముట్టుకుని చేయకాల్చుకోవచ్చుననీ అనిపించేది.

“ప్రస్తుతం “రహస్యం చెప్పేవాడినెవడినీ” పట్టుకోగూడ
దని ట్రెవకిన్ గట్టిగా నిర్ణయించుకున్నాడు. తామిప్పుడు శత్రు
వుల యూనిట్లకు పూర్తిగా మధ్యలోవున్నామని ఆయన అను
కుంటున్నాడు. ఎస్.ఎస్. వాళ్ళ గుంపంతా తనుమీద
విరుచుకు పడటానికి ఒక్క తప్పటడుగుచాలు, ఎవడినైనా
పట్టుకున్నప్పుడు వచ్చే చిన్న మూలుగుచాలు. వైకింగ్
ఎస్. ఎస్. టాంకుదళం అక్కడ సమీకరించ బడుతుందని
ఆయనకు తెలుసు, కాని దానిబలమెంతవుంటుందో, అది ఏ
వృద్దేశ్యంతో సమీకరించబడుతుందో ఆయనకు తెలియదు.
ఆదళాల్ని, టాంకుల్ని, మరఫిరంగులను లెక్కిస్తే ఎంత ఎక్కువ
బలమో అంచనా వేయవచ్చు, కాని వాటి సమీకరణోద్దేశ్యం
మాత్రం చాల పరిజ్ఞానంగల జర్మనీవాడికి మాత్రమే తెలుస్తుంది.
ఒక్కసారి రైలుస్టేషనును పరికించినతరువాతనే అటువంటి జర్మనీ
వాడిని వెదకాల్సివుంటుందనుకున్నారు.

కాని తలవని తలంపుగా జాగ్రత్తగావేసిన ట్రెవకిన్
స్కీము తల్లక్రిందులైంది. ఆయన అకస్మాత్తుగా తన ఎడమ
ప్రక్క ధ్వనివిని ఆటుచూశాడు, ఆ అంధకారంనుంచి మమో
చికిన్ ప్రత్యక్షమై నెమ్మదిగా రిపోర్ట్ చేశాడు.

“చిత్తుగా త్రాగిన జర్మనీవాడొకడు ఈరోడ్డుప్రక్కనే
నవాబుగారిలాగా పడివున్నాడు.....”

“త్రాగివున్న” జర్మనీవాడింక ఒక్కసారిచూస్తేనే ఏమి
జరిగిందో ట్రెవకిన్కు అర్థమైంది. వాడు అజాగ్రత్తవలన త్రోవ

తప్పి ఆగుబురులోకి వచ్చాడు, మమోచికిన్ దెబ్బతీసి నాగి
ఆయుధాలు లాగేశాడు.

“వాడు సరాసరి నన్ను టాకాడు, ఇక నేనేంచేయను?”
అని మమోచికిన్ సంకోచిస్తూ సంక్షిప్తంగా చెప్పేశాడు.

చర్చించే సమయమాలేదు. ఆ ఖైదీని ఎత్తుకుని వారు
అడవిలోకి మాయమైయారు. జర్మనుల ధ్వనులు, రష్యనుల
చెవులకు చాలా విచిత్రంగా వినిపిస్తున్నాయి— పోయిన తమ
మిత్రుణ్ణి పిలిచినట్లు— ఓయ్. ఓహోయ్ ఓఓఓవ్.....

అంటూవినిపిస్తున్నాయి:

“విలీబాల్! విలీబాల్!”

“హేర్ బెనెక్!”

వాళ్ళాఖైదీని తీసుకువచ్చి సెలయేటి ఒడ్డున గడ్డిమీద
పరుండ బెట్టారు. మమోచికిన్ కొద్దిగా నీళ్లుతెచ్చి అతనిముఖం
మీద చల్లాడు. తనదగ్గరవున్న ఓడ్డా కొంచెం ఇస్తూతాన్ని
కూడా లోభితనం కనపర్చలేదు. అతను చాలా సంతోషంగా
వున్నాడు, “తన” జర్మనీవాడిని గురించి గొప్పగా చెప్తూ
ఆకాశానికెత్తు తున్నాడు:—

“వీడు నిజంగా ఎన్.ఎన్.వాడే అయివుంటాడు, వీడి
కంతా తెలుస్తుంది.....కామ్రేడ్ లెఫ్టినెంట్, చూడండి! వీడు
ఒక ఆఫీసరు. ప్రయాణంచేసి చెప్తున్నాను, వీడుఆఫీసరేనండీ!”

జర్మనీవాడిని చాలా ఉత్సాహంతో చూస్తూ యువక
బోలూబ్ నిరాశగా ముక్కు చికిలించి బాధతో దీర్ఘంగా
నిట్టూర్చాడు:

“ప్రతివాడు” రహస్యాలు చెప్పేవాళ్లను “తెస్తున్నారు,
కాని నాకు ఒక్కడూ దొరికిచావడు.”

“విచారించకు బోలూబ్! మనచుట్టూ గుట్టుగుట్టుగా
వున్నారు, నీకు ఛాన్సు వస్తుంది,” అని దూరంగా వినిపించే
కేకనువింటూ ఆసీకానోవ్ అన్నాడు.

జర్మను ఆఫీసరు భయంగా త్రెవకిన్ వంక చూస్తున్నాడు.
భయంతో వణుకుతూ, నత్తులుగొడ్తూ, తాను పంచమైకింగ్
ఎస్.ఎస్.టాంకు డివిజనులో తొమ్మిదవ పడమటి డ్విత్రి
మోటారు రెజిమెంటు వాడిననీ చెప్పాడు. మమోచికిన్ కు
వాడిజేబుల్లో దొరికినకాగితాల్లో వున్నదే ఇదంతా. తరువాత
ఈక్రింది విషయాలుకూడా చెప్పాడు: పశ్చిమడ్విత్రి మోటారు
రెజిమెంటులో నాలుగేసి కంపెనీలు గల మూడుబటాలియన్లు
వున్నాయి, పెద్దఎత్తున “పెద్దపెద్ద ఆయుధాలు” గల రెజిమెంట్ల
వద్ద ఆరుమొదలు పదిబారులుగల ఫిరంగులున్నాయి. రెజి
మెంటులో టాంకులనేవే లేవు—రెజిమెంటువద్ద వున్ననోలేనో
కూడా అతనికి తెలియదు. డివిజను యుగోస్లేవియా నుంచి
వచ్చింది. హెడ్ క్వార్టర్లు కొద్దిదూరంలోనే ఒకగ్రామంలో
వుంది, కాని పేరు అతనికి తెలియదు. ఎందుకంటే రష్యా,

పోల్ పేరు అతనికి గురువుండవు. అతనికి తెలిసిన పేరలా
“మాస్కో” “వార్సా” లు మాత్రమే.

వాడు ఇదంతా హెచ్చరించినట్లు చాలా విచిత్రంగా
చెప్పాడు.

“సంరక్షకుడైన” మమోచికిన్, ముఖంమీద కొట్టిన
పిడిగుద్దుకు, ఒకక్షణంక్రితం వరకు వాడుకూడ దీసుకున్న ఆత్మ
నిగ్రహం కాస్తా ఎగిరిపోయింది. ఆ దెబ్బతో గొడ్డునలె
అరిచాడు. మమోచికిన్ వాడికళ్లకు మృత్యువుకంటే భయం
కరంగా కనిపిస్తున్నాడు. మమోచికిన్ వాడినైపుకు కాస్త
వంగితే చాలు వాడుగజగజ వణుకుతూ యాచనా పూర్వకంగా
త్రెవకిన్ వంక చూసేవాడు.

జర్మను ఆఫీసర్ని ఆ సెఆయేటిలో పారవేసి “భూమి”లో
సంబంధాలు పెట్టుకున్నాడు.

ఈసారి ఇద్దరిమధ్య మాటలు చాలా స్పష్టంగా వినిపి
స్తున్నాయి. తాము ప్రోగుచేసినవార్త లన్నింటినీ అంద
చేశారు.

‘భూమి’ నుంచి వచ్చే ధ్వనుల్నిబట్టి వింటే తానుపంపిన
వార్తలు చాలా మహత్వపూర్ణమైనవిగా గుర్తించబడ్డాయని,
ఆశించకుండా లభించిన అమూల్యవార్తలని త్రెవకిన్ తెలుసు
కున్నాడు. చివరకు ఒకస్త్రీ కంఠం వినిపించింది, అది కాత్య
దనికూడా ఆయన గుర్తించాడు. కాత్య అతనికి విజయం
లభించాలని, త్వరగా తిరిగిరావాలనీ కోరుకుంది.

“నేను మీకు నాప్రేమను అందజేస్తున్నాను,” అని మె అతని భావకత్వంవల్ల, విజయవలన కల్గిన గర్వంతో, అభిమానం ఉట్టిపడేట్లు వణుకుతున్న కంఠంతో అంది. తానన్నమాటలకు, తాను చెప్పినదానికీ ఎటువంటి సంబంధమూ లేదని ఆమెకు అకస్మాత్తుగా తోచిందా అనిపించింది: “ఓలిసిందా, ఏమిటి? ఏమి తెలిసింది?” అని తరువాత అడిగింది.

“నేను తెలుసుకున్నాను,” అని ఆయన జవాబిచ్చాడు.

ఉదయమయేసరికి స్కూలులు తాము అనుకున్న ప్రేమనుకు నాల్గు మెళ్ళి దూరంబోవున్న రైల్వే కూడలివద్దకు చేరుకున్నారు.

ఇక్కడచుట్టూ లావైన స్వదేశీ ఇనుప స్తంభాలు, ముళ్ళ తీగెవేయబడి మధ్యలో ఒకే అంతస్తుగల ఒక రాతికట్టడం వుంది. దానికి పసుపుపచ్చనిరంగు వేశారు. అక్కడికి సమీపంలోనే వున్న ఒకనదియొక్క కర్ర వంతెనకు ఇరువైపులాకూడా ఇటువంటి రక్షణ భవనాలున్నాయి. ఇటువంటివాటిద్వారా జర్మనులు తమ ప్రయాణ సామాగ్రిని, గెర్రిల్లా దాడులనుంచి రక్షించుకోవా లనుకుంటున్నారు.

దానిఎదుట లెక్కలేనన్ని ట్రక్కులు లైనుగా భాను తీర్చి నిలబడివున్నాయి. ఈలైనుయొక్క వెనుకభాగం ఇంత ఉదయమే స్కూలులు బయటకు వెలువడిన అపనివరకు

వ్యాపించివుంది. గంభీరమైన ఆ ప్రశాంత వాతావరణంలో వారికి ఆ ఇంటినుంచి టెలిఫోన్ గంట, ఒక మోటుగావన్న జర్మను కంఠం వినిపించాయి.

అడవిలో వరుసగా రెండురోజులు తిరిగిన తరువాతవారికి అనంతంగా కన్పించే ఆరైలులైనను, టెలిఫోను స్తంభాలు, పాయింట్ల నల్లని త్రికోణాలు చూడటం. ఆనందంగా అగు పించింది.

ముందే నిర్ణయించుకున్న ప్రకారం ఆనీకానోవ్ పక్షి అరుపు తోదశాన్ని ఆగిపోమ్మని సూచించి నెమ్మదిగా పాకుతూ చిట్టచివరి బ్రక్క దగ్గరకు చేరుకున్నాడు. డ్రైవరు కూర్చునే చోటవున్న కిటికీనుంచి తొంగిచూశాడు. అది ఖాళీగావుంది. దానిముందున్న రెండింటి పరిస్థితికూడా ఇదే. పైకప్పువరకు ఖాళీ పిండిసంచులు పడవేసి వున్నాయి.

ఆనీకానోవ్ తిరిగివచ్చి త్రెవకిన్ కు తెలియ జేశాడు: “అవి లోడ్ ఎత్తుకుంటానికి వచ్చాయి. రైలుకోసం నిరీక్షిస్తున్నారు,” అని చెప్పాడు.

త్రెవకిన్ కూడా రైలుకోసం నిరీక్షించాలని నిశ్చయించు కున్నాడు. కాని ఎక్కడా ఒక్కరైలు జాడకూడా లేదు. కొంచెం సేపటికి తిట్టుకుంటూ డ్రైవర్లు ఆ ఇంటినుంచి వెలుపలకు వచ్చి తమతమ బ్రక్కలవైపుకు బయలు దేరారు.

ప్రభ తనమయపు ఆ నిశ్శబ్ద వాతావరణంలో స్పష్టంగా

విప్పించేవారి సంభాషణలలోని అంశాల్ని బట్టి, ట్రక్కులు లోక్ చేసుకునేది స్టేషను వద్దగాని ఇక్కడ గాదనీ, అవి బయలుదేర బోతున్నాయనీ తెలివకిచ్చే చెప్పగలడు. స్టేషనంతా జర్మనులతో నిండివుంటుంది; తనదళాన్నంతటినీ అపాయంలోకి పంపటం తెలివితేటలేమీగావు.

అతనీ పనికిగాను ఆనీకానోవ్ ను, బాయ్కోవ్ ను ఎన్నుకున్నాడు, కాని ఎంతో ప్రాధేయపడి వేడుకోవటం వలన గోలూబ్ ను మూడవ మెంబరుగా పంపాడు.

“వాహనం మీదే ఎక్కివెళ్దాం,” పనిమంత్రుడి ధీమాతో ఆనీకానోవ్ అన్నాడు.

ముగ్గురు స్కూటరులూ పాకుకుంటూ చినరి ట్రక్కు దగ్గరకు చేరుకుని వేగంగా దానిలోకి ఎక్కారు. ఆనీకానోవ్ చాలా జాగ్రత్తగా గోలూబ్ ను, బాయ్కోవ్ ను సంచులతో కప్పివేసి తరువాత తానుకూడా వాటికింద దూరాడు—అతను బయటకు చూడగలగటాన్ని ఒకచిన్న రంధ్రం ఏర్పరచుకుని తన టామీ గస్ ను సిద్ధం చేసుకున్నాడు.

పచారుచేసుకుంటూ జర్మను డ్రైవరు త్వరగా తన ట్రక్కుదగ్గరకు చేరాడు. చక్రంవద్ద తనస్థానంలో కూర్చున్నాడు. తనముందు ట్రక్కు బయలుదేరటాన్ని నిశ్చయపర్చుకున్నాడు, ఇగ్నేషన్ తలుపువేసేసి స్టారరు నొక్కాడు, ఇ జను గరగర శబ్దం చేయసాగింది.

అట్లే నువ్వోని మిట్టలు దూకుతూ ఆ అడవిమార్గంవెంట
ట్రక్కులు ముందుకుసాగాయి. ఈవిధంగా షుమాన్
నిముసాలవరకు ఆట్రక్కు లావిధంగానే నడిచాయి. అక
స్మాత్తుగా డ్రైవరు బ్రేకులు వేశాడు.

ఆనీకానోవ్ కు జర్మనుభాష వినిపించింది, ఇద్దరు జర్మ
నులు ప్రక్కనుంచి ట్రక్కులోకి ఎగిరి దూకటం చూశాడు.
స్కాట్ల అదృష్టవశాత్తూ ఆ ఎస్. ఎస్ సైనికులకు తమ నల్ల
యూనిఫార్మాలకు ఎక్కడ పిండి అవుతుందోనని భయపడి వాళ్ళు
ఆసంచులకు దూరంగా వెనుక బల్లమీదకుపోయి కూర్చున్నారు.
ట్రక్కు ఎగిరెగిరిపడ్తూ ఊగుతూ బయలుదేరింది. అప్పుడప్పుడు
సంచులక్రిందినుంచి మానన ఆకారాలు కనిపిస్తున్నాయి.
ఆనీకానోవ్ చాలా భయపడుతున్నాడు. బహుశా ఈ పిలన
పెట్టిని సహాయాత్రికులు గవ్యస్థానంవరకు రాగోరుచున్నట్లయితే
తమపరిస్థితి చాలా చిక్కులో పడిపోతుంది.

ఇంతలో అకస్మాత్తుగా కల్గిన గండరగోళం అతని ఆలో
చనలకు భంగం కల్గించింది. ట్రక్కులన్నీ ఆగిపోయాయి,
ఎటుచూసినా చెల్లాచెదురుగా పరుగెత్తుతున్నారు; వెనుక తట్టి
బల్లమీద కూర్చున్న జర్మనులిద్దరూ క్రిందికిమాకారు.

మరుక్షణంలో విమానాలు ఎగురుతున్న ధ్వని స్పష్టంగా
వినిపించింది. అలవాటుప్రకారం ఆనీకానోవ్ కూడా తలనంచే
శాడు. తరువాత “అవితమవే,” అని గుర్తు వచ్చి అతను
లోలోపలే నవ్వుకున్నాడు.

“ఇవి మన విమానాలే!”

ఆరువిమానాలు భయంకరంగా క్రిందికివాలి ఆ అడవి మీద తిరుగాడుతున్నాయి.

ఆనీకానోవ్ సలుదిక్కులూ పరికించిచూశాడు. జర్మను లందరూ పొదల్లో శరణుజొచ్చారు. గాబరాపడిన ఇంజనీ విజిల్స్ స్పష్టంగా వినిపిస్తున్నాయి. ప్లేషనుకు పూర్తిగా సమీపానే వున్నారు.

“నావెనుకరండి,” అని ఆజ్ఞాపించి ఆనీకానోవ్ క్రిందికి దూకాడు.

స్కాటులు ట్రక్కుల మధ్యనుంచి పారిపోతూ ఒక కందకంలో దూకారు, తరువాత నెంటనే బయటకువచ్చి వేగంగా దట్టమైన అడవుల్లోకి జొరబడిపోయారు. వారు కందకంలోవున్న ఆ ఒక్కక్షణంలోనే వాళ్ళ నొక జర్మను చూశాడు. చూడగానే అలాగే నిర్విణ్ణుడైపోయి బిగ్గరగా పిచ్చివానివలె “పేరాషూట్ సైన్య!” అని అరిచాడు.

ఎడతెగకుండా ఎడపెడా గుండ వ్రుంకురిసింది. స్కాటులుకూడా తగినట్లే తమ టామింగన్లతో జవాబిచ్చారు.

ఒక వెడల్పైన మైదానం దాటిపోయినతరువాత ఆనీకా నోవ్ గోలూబ్ ముఖం కళదప్పటం చూశాడు. తన పొట్టి ముక్కు చికిలిస్తూ అతను నేలమీద పడిపోయాడు.

ఆనీకానోవ్ అతన్ని భుజం మీద వేసుకున్న తరువాత,

“ఆ జర్మనువాడిని మనం పట్టుకోగలిగే వాళ్ళమే,” అని గోలూబ్ అన్నాడు.

గాయం తగిలిన తరువాత ఇవి అతను మొదటి సారిగా మాట్లాడిన మాటలు. అతని చిన్నిజీవితంలోని ఆఖరు మాటలివే. ఒక భయంకరమైన గుండు అతని గుండెనుంచి దూసుకుపోయింది. పాపం! ఇంకా గుండె ఆడుతున్నప్పటికీ అతను ఊణఊణానికి క్షీణించిపోతున్నాడు. తరువాత అతనికి ఒక్కసారి స్వప్నహవచ్చింది, తనపైకి నంగివున్న ఆసీకానోవ్ గంభీర ముఖాన్నీ, కన్నీళ్లతో నిండిన మమోచికిచ్ నూ చూశాడు.

ఇంతలో అడవిమీదకు తుఘాను విరుచుకు పడింది. ఆతుఘాను విసుర్లకు చెట్లు విపరీతమైనధ్వని చేస్తున్నాయి. పెద్ద పెద్ద నీటి బొట్లు ఎలుకలు పాకివట్లు స్కాటుల కాళ్ళముంచు పడుతున్నాయి.

అంతిమ ఊణాలు లెక్కిస్తున్న గోలూబ్ నద్ద కూర్చుని త్రెనకిచ్ ఆసీకానోవ్ కొరకు ఎదురు చూస్తున్నాడు. ఈసారి ఆసీకానోవ్ మమోచికిచ్ వెంట స్తేషనుచుట్టరానటానికి వెళ్లాడు విచారకరమైన ఈఘటన జరిగిన తరువాత త్రెనకిచ్ తనదళాన్ని ఇంకెక్కువగా చీల్చగూడ దనుకున్నాడు. కాని గోలూబ్ జీవించి వున్నంత వరకు అతన్ని వదిలి వెళ్లటానికి ఏలులేదు, పని కూడా చేయాల్సివుంది.

అతను ‘భూమి’తో సంబంధం పెట్టుకుంటూనికి చాలా

ప్రయత్నించాడు కాని ఉపయోగం లేకపోయింది. ఆకాశంలోని
 కుములు, మెరుపులు ఆటంకం కల్గిస్తూ వుంటాయి. రిసీవర్‌లో
 గాలిధ్వనులే వినిపిస్తున్నాయి. మధ్యమధ్య గరగర ధ్వను
 లొస్తున్నాయి.

కాళ్ళక్రింద చిన్నచిన్న నదులే ప్రవహిస్తున్నాయి.
 త్రెవకిన్ భుజాలమీద పెద్దపెద్ద వర్షించినకులు పడుతున్నాయి.
 ఆకుంభవృష్టి, ఆ బాలునిముఖం మీద పున్న దుమ్మును,
 బాధను కడిగేసింది. చీకట్లో భావశూన్యమైన అతనిముఖం
 మెరుస్తుంది.

ఆసీకానోవ్, మమోచికిన్‌లు పాకుకుంటూ స్తేషను
 సమీపానికి చేరుకున్నారు. అప్పుడప్పుడు మెరుస్తున్న
 మెరుపుల్లో రెండు గూడ్సుబళ్లు నిలబడివుండటం కనిపించింది.
 దానిలో ఒకపెట్టెమీద బలమైన టాంకు ఆకారాలు
 కనిపించాయి.

ఇంజెన్లు పొగమేఘాలను వదలి, పట్టాలమీద నిప్పు
 కణాలు విరజిమ్మాయి. చుట్టూ ముళ్లతీగె వేయబడిన
 గోడౌన్‌వద్ద జర్మనులు క్రిక్కిరిసి వున్నారు. డోకుపుట్టించే
 జర్మనుభాషలో వారేదో మాట్లాడుకుంటున్నారు. బస్తాలు
 ఎత్తుకునివున్న యుక్రెన్ రైతుస్త్రీల గుంపును రైలులైన
 ఆవలకు గెంటుచున్న కాపలావాళ్ల కేకలు వినిపించాయి. స్త్రీల
 ఆర్తనాదాలు, ఫిర్యాదులుకూడా స్కాటులకు వినిపిస్తున్నాయి.

“ఈకుక్కలు ఎక్కడికీకూడా పోనివ్వటంలేదు!”

ఆనీకానోవ్ కు తనమీదే కొపం నస్తుంది. ఆ వెధవ
ట్రక్కులో ఎక్కాలనే ఎందుకు కొక్కె గల్గింది? ఒకవేళ
తాము దానిలో ఎక్కకుండావుంటే గోల్కాబ్ ఇంకా జీవించే
వుండేవాడు. అతను సైబీరియాలో ఆబల్లిమీద ఎక్కేవాడు.
ఈ వెధవ ట్రక్కులో ఎక్కాలనే ఎందుకు కల్గింది?

జర్మనులు రైలుమీదనుంచి టాంకులు దింపుతున్నారు.
ఎదో పెద్దదండయాత్రకే సంసిద్ధ పాతున్నట్లు స్పష్టపాతుంది.
కాని ఏవైపునుంచి—ఎక్కడ అనేదే ప్రశ్న. ఒకవేళ వాళ్లు
మరొక జర్మనీవాడినే పట్టుకొగలితే బహుశా ఎస్.ఎస్.వాళ్లు
సంకల్పం తెలియవచ్చు.

ఆనీకానోవ్ ఆలోచించ సాగాడు:- “ఎదుట ఎక్కడ
చూసినా జర్మనులు తిరుగాడుతూ కన్పిస్తున్నారు. కాని
వాళ్లు తమడివిజను కార్యక్రమం పూర్తిగా తెలిసినవాడెవడు?
ఇంతాచెడి ఏఅరబుడ్డవాడినో పట్టుకుంటే తమ శ్రమకు ఫలితం
కూడా దక్కదు. అర్థంలేని పనేఅవుతుంది.”

పొడవుగా, బక్కబల్చగావుండి పెద్దపెద్ద వానకొలులు
వేసుకుని తిరుగుతున్న ఇద్దరు జర్మనులు ఆనీకానోవ్ దృష్టిని
ఆకర్షించారు. మధ్యమధ్య మెరుపుల్లో వాళ్ళు ఒక్కసారి
ఒకేచోట, మరొకసారి వేరువేరుగాను ఏదో ఆదేశాలిస్తూ
తిరగటం కన్పిస్తుంది—పనులన్నీ వారి అధీనంలోనే వున్నవనేది
స్పష్టమే. వాళ్లు ఆఫీసర్ల నేదికూడా అర్థమవుతూనేవుంది.

సమీపమందున్న గోడౌన్ వెనుక 'గోడవద్ద ఆగివున్న కాకులో' చూచారు.

వర్షంలో వణుకుతూ ఆనీకానోవ్ గోలూబ్ ను గురించి ఆలోచించాడు—ఇంకా గోలూబ్ జీవించి వున్నాడా? పాపం, నీళ్లలో పడి వుండివుంటాడు. ఆ జర్మనులు కప్పకు న్నటువంటిదే ఒక వానకోటు అతనికికూడా లభిస్తే ఎంత బాగుంటుంది?

“ఒక ఆఫీసర్ని పట్టుకుందామా?” అని ఆనీకానోవ్ మమోచికిన్ ను అడిగాడు.

“కాని లెఫ్టినెంట్? ఆయన ఎవర్ని పట్టుకొనద్దని చెప్పాడుగా?”

ఆనీకానోవ్ తన మిత్రునివంక పరిశీలనగా చూశాడు.

“కనురెప్పవేసే వ్యవధిలో నేను ఒకడిని పట్టుకొచ్చేస్తాను. వెంటనే ఇంటికి వెళ్లిపోదాం,” అని అతను చాలా తాఫీగా, మృదువుగా అన్నాడు.

మమోచికిన్ కంపించి పోయాడు. పండలకొలదీ వున్న ఆ జర్మనులమధ్య తామున్నది ఇద్దరు మాత్రమే. ఆ పండల కొలదీ జర్మనులమధ్య — తామిద్దరూ — ఒక ఆఫీసర్ ను పట్టుకోవాలి? అతను నిజంగానే కంపించిపోయాడు. అయినప్పటికీ ఆనీకానోవ్ ఇంకా పరిశీలనగా అతని ముఖంలోకి చూస్తూ—

“నిజంగానే, మనం కన్నుమూసి తెరిచేలోపుగా ఆపని చేయ గలం.....” అన్నాడు.

మమోచికిన్ నిరాశతో భుజాలెగరేసి, దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి లేచి నిలబడ్డాడు. అతను తనకు తానే ధైర్యం చెప్పకుని తపతప బాదుతున్నట్లు పడేవర్షంవంక తలెత్తి ఆదుర్దాగా, త్వరత్వరగా మాట్లాడాడు:-

“వెళ్దాం పద, చేసేదాం వాన్యా,.....చేసేదాం. బాగానేవుంది వాన్యా. మనమంతా చేసేదాం. తప్పకుండా చేదాం. ఏమంటావ్?”

వాడు కారుదగ్గరకు పాకారు. ముళ్లతీగె క్రిందనుంచి దూరి దాక్కున్నారు.

“ఆజర్మనుల్లో ఒకడు జనరలని నాకు తోస్తుంది,” అని మమోచికిన్ తనను తాను ఓదార్చుకుంటూ గొణిగాడు.

“తప్పకుండా వాడు జనరలే,” అని ఆనీకానోవ్ సంతోషం వ్యక్తమయే స్వరంతో అన్నాడు.

కనీసం ఒకగంటకాలం గడిచిపోయిన తరువాత వాళ్లకు నడుస్తున్న చప్పుడు వినిపించింది. ఆ ఆఫీసర్లలో ఒకడు—— “ఇకనేను వెళ్తున్నాను,” అని అన్నాడు.

ఎదురొమ్ములో ఆనీకానోవ్ కత్తి తగిలి వాడు పడి పోయాడు. రెండవవాడు కొలిమితిత్తి వలె భగభగమంటున్న

మమోచికిచ్ విశాలమైన ఎమరొమ్ము ముఖానికి అనుకుని
ప్రేమలయి చూసి నోటివెంట మాటరాక అలాగే మూర్ఛ
చెందాడు

చుట్టుపట్లవున్న జర్మనులు భారగా కుక్కున్న వర్షంలో
కొంకల్ల పోతూ గోడోనుకు, రైళ్లకు మధ్య అటుఇటు హడా
వుడిగా పరుగెత్తుతున్నారు.

జర్మనుల సైన్యంలో ఎస్.ఎస్. సైన్యం చాలా ప్రసిద్ధి
చెందినది. దానిలో పంచమ వైకింగ్ ఎస్. ఎస్. టూంకు
డివిజను ఆయువువట్టువంటిది.

ఎస్. ఎస్. లెఫ్టినెంట్ గ్రూపెచ్ ఫ్యూరర్ హెర్బర్ట్
హిల్ నాయకత్వాన తొమ్మిదవ పడమటిక్షేత్ర మోటారు
రెజిమెంటు, పదన జర్మను మోటారు రెజిమెంటు, పంచమ
టూంకు రెజిమెంటు, మరఫిరంగుల అయిదవ బటాలియను,
అయిదవ యుద్ధక్షేత్ర ఫిరంగి రెజిమెంటు, యిన్నీ కలిసివున్న
ఈ డివిజను దట్టమైన యీ అడవిలో ప్రశస్తమైన ఓకటన

రకవు ఆయుధాలతో రహస్యంగా సమీకరించబడుతుంది. కోవెల్ పట్టణాన్ని చుట్టివున్న రష్యనులపై అకస్మాత్తుగా దాడి జరిపి వారి వ్యూహాన్ని విచ్ఛిన్నంచేయాలనీ, రష్యా సైన్యాలను ఒకదానికొకటి సంబంధంలేకుండా చెల్లొచ్చెదరుచేసి, తరువాత ప్రసిద్ధమైన స్టోఫోడ్, స్ట్రాయిర్ నదుల నరకు తరిమి కొట్టాలని వారిపూహం.

బలమైన ప్రతిఘటనాశక్తివుంది; 15 వేలమంది సైనికులున్న డివిజను; “టాంకులకురాజు” అనబడే సరికొత్త టైగర్ టాంకులు 60 వున్నాయి. స్టేండ్ టైండ్స్ ఫ్యూరర్, ములన్ కేంఫలకు సర్వాధికారాలున్నాయి. వీళ్ళు అనేకసార్లు హిట్లరుకు సహాయసైన్యాధ్యక్షులుగా కూడా వుండివున్నారు. హిట్లరుయొక్క గూఢచారులనలన ప్రశంశించబడ్డారు. జాతీయ సమాజవాద పార్టీలోనూ, సైనిక శాసన కమిటీలోనూ పెద్ద పెద్ద హోదాల్లో వున్నారు. కుతంత్రాలలో చాకచక్యం గలవాళ్ళు; దయాకూన్యులు.

లెఫ్టినెంట్ జనరల్ నికేల్ అజమాయిషీలో పనిచేస్తున్న 342వ చేతిబాంబుల డివిజనుకూడా త్వరలోనే ప్రాంసునుంచి రాబోతుంది—ఇది వైకింగ్ సైన్యమంత పేరుగలదిగాక పోయినా చాలా ముఖ్యమైనదే.

దండ యాత్రకు సంబంధించిన ఏర్పాట్లన్నీ చాలా రహస్యంగా జరుగుతున్నాయి

ఒక ఎస్.ఎస్. జర్మను కంమాండరు బర్లిన్ సమీప

ముందున్న తన భవనంనుంచి గ్రూఫెన్‌హౌస్‌హిల్‌తో
 వచ్చాడుతూ- “రష్యనుసైన్యాలు గవర్నరు జనరల్ ప్రాంతా
 నికి చాలా దగ్గరవరకూ కదనాక్కుకువచ్చాయి. పార్టీకి
 నమ్మకస్తుడవైన నీకు దీని పరిణామం తెలియగలదు, హిల్!
 నీవే తెలుసుకోగలవు. యూరప్ అంతటిలో జర్మను వ్యతిరేక
 శక్తుల్ని కదిలించటము, బహుశా ఇంగ్లండు, అమెరికావాళ్లను
 కూడా క్రియాశీలురుగా ముందుకు కదిలించడమే దీని అంతరార్థ
 మైవుంటుంది. సైనిక సమీకరణ చాలా రహస్యంగా
 జరపమని హెడ్ క్వార్టర్స్ కోర్కె. చాలా జాగ్రత్తగా పని
 సాగించు.

తన డివిజను మొత్తాన్ని కోవెల్‌కు పడమరగా వున్న
 కీకారణ్యలో సమీకరించిన తదుపరి, తనకు వప్పగించ బడిన
 పనిలో విజయం లభించగలదనే దృఢ విశ్వాసంతో హిల్ తన
 వాత కార్యక్రమానికి సంబంధించిన ఆ దేశాలకు ఎదురు
 చూస్తున్నాడు.

కాని ప్రస్తుతం తనసైన్యం 1940—1943లో వున్నట్లు
 గాలేదనేది అతడికి బాగుగా తెలుసు. పవిత్ర జాతీయసిద్ధాంతాన్ని
 వదులుకోవడం అవసరమైంది. అయిష్టకరమైనప్పటికీ మరొక
 మార్గములేదు. నెదర్‌లాండ్, హంగరీ, పోల్, క్రొట్‌వాసు
 లెండర్ తన డివిజనులో వున్నారనేది కూడా వాస్తవమే.
 ఇంతేగాక ఆదర్శ శరీర సిద్ధాంతాన్ని కూడా వదులుకోవాల్సి
 వచ్చింది. ప్రస్తుతం డివిజనులోవుంది జర్మనులనుంచి ఏమి కున్న

ఆ జానుబాహులు గాక పట్టనంటి గుప్పెడుగుప్పెడు మనుషులు.
వాళ్ల వంక చూసినప్పుడు గ్రూఫెన్ ఫ్యూరర్ హాల్ కు అనన్యం
కలిగేది.

జర్మను మోటారు రైజిమెంటును తనిఖీ చేసేటప్పుడు
హిల్ ఆశ్చర్యంగా కొయ్యబొమ్మనలె నిలుచున్న చోటే
వుండిపోయాడు. వాళ్లలో కొంతమందికి ఒకకన్ను లేదు; మరి
కొంతమంది కుంటివాళ్ళు; ఒకగూనివాడు కూడా వున్నాడు;
సగంమందికిపైగా చాలా పొట్టినాళ్లు. ధ్వంసము, హత్యలు
అనే కార్చిచ్చుతో హాలెండు, ఫ్రోన్సులనుదాటి, హత్య
దోపిడీల రాక్షసోన్మాదంతో మత్తెక్కికాకసస్ పర్వతాల వరకు
చొచ్చుకు వచ్చిన హట్లకుస్సైన్యలోని వాళ్లుకానేకారు.

పాతకాలంనాటి విషయంనలె కన్పించే ఆనాటి
విషయాలను స్మరించుకుని హర్బర్ట్ హిల్ ఆనందపడేవాడు.
ఆతడికి కాకసస్ అన్నింటికంటే బాగానచ్చింది, దక్షిణపు
వుజ్వలమైన స్విట్జర్లాండు సౌందర్యంకంటే ఇది ఎన్నోకెక్కు
ఎక్కువ శోభాయమానంగా వుంది. ఒకసారి హేర్ గ్రూఫెర్
ఫ్యూరర్ సమృద్ధివంతమైన ఆ పర్వత ప్రాంతానికి తాను
గవర్నరు కావాలని శాంతికాలపు హోదాను గురించి కూడా
కలలు గన్నాడు. తన అంగరక్షకుల ద్వారా విశ్రాంతి
దాయకమైన ఆ వుద్యోగం కొరకు అనుచైన ప్రదేశ నిర్ణయం
కూడా చేయించాడు. కాని ప్రపంచానికి తెలిసిన కారణాల
వల్ల ఎంతో శ్రమించి అతడుకట్టుకున్న పేక మేడలన్నీ కూలి
పోయాయి.

చాలా విచిత్ర విషయం. వసంత ఋతువారంభం నుంచి అతని హృదయం భారంగానేవుంది. మొట్టమొదట శత్రువిమానాలు కన్పించటమేగాని బాంబులు వేయలేదు. వాళ్లు ఆ చూకీకోసం మాత్రమే వచ్చారు. రష్యను విమానాలు అడివంతా పరిశీలనగా తిరిగాయి. సామాన్లు దింపేచోట్ల, రైలులెనుమీద ఎన్నోసార్లు తిరిగాయి. సేనలన్నీ చాలా రహస్యంగా వున్నప్పటికీ, రష్యనులు ఈప్రాంతంలో ఇంతపరిశీలనగా తిరగడం చాలా అనుమానించడగ్గ విషయమే.

ఎంతో అనుభవంగల సైనికుడు, పడమటికేత్ర మోటారు రెజిమెంటులోని సుప్రసిద్ధ వీరుల్లో ప్రముఖుడు అయిన మెకలన్ బర్క్లెయిక్క హాప్పచర్ ఫ్యూరర్ రాత్రి ప్రయాణ సందర్భంలో సెలయేటి ప్రాంతాన మాయమై పోయాడని విన్నప్పుడు ఆతడి సందేహం మరింత బలపడింది. ఎంతో వెతగ్గా ఆతడి శవం హెడ్ క్వార్టర్సుకు అయిదుమైళ్ల దూరమందున్న ఒక చిన్న సెలయేటిలో చొరికింది. హేర్ హాప్పచర్ ఫ్యూరర్ ఎదుకొమ్మున ఒకకత్తి దిగబడివుంది. తలపై యేదో భారమైన ఆయధంతో కొట్టబడిన గాయముంది.

ఆ తదుపరి సోవియట్ విమానాలు హెడ్ క్వార్టర్సు మకాంలపై బాంబులు కురిపించుటకు, జెనిక్ హత్యకు సమన్వయం చూపటం ఏమంత ఆశ్చర్యకరమైన విషయంగాదు. దానితో. హిల్ గాబరాపడి తనహెడ్ క్వార్టర్సును అడవిలో

మరొక చోటికి మార్పించి దాని చుట్టూ ముప్పేటగల ముల్లీ
తీగను కట్టుదిట్టంగా వేయవలసిందిగా ఆదేశించాడు.

ఆ సాయంత్రం—స్టాఫ్ సర్జన్ లిడ్ మెన్ గ్రూఫెన్
ఫ్యూరర్ కు శవపరీక్ష రిపోర్టు చదివి వినిపించేటప్పుడు. మడమటి
క్షేత్రమోటారు రెజిమెంటునుంచి, హాప్పచర్ ఫ్యూరర్, విలీ
బాల్ ఆర్మెట్ బెన్క్ లు హత్యచేయబడిన ప్రదేశానికి కొద్ది
దూరంలో అడవిని గాలించే సమయమందు ఒక ఆక్రొటు
గుబురులో ఒకశవం దొరికిందని—అతడు 1:1వ భూసైన్య
డివిజనులోని కార్పొరల్ కార్లహిల్ (పేర్లలోవున్న ఈసామ్యం
గ్రూఫెన్ ఫ్యూరర్ హిల్ కు చాలా చీకాకు కల్గించింది.) అని
మరొక రిపోర్టు వచ్చింది.

మరికొంచెం సేపటికి జర్మను మోటారు రెజిమెంటు
కమాండరు స్టాండర్ట్స్ ఫ్యూరర్ ములెన్ క్లెక్ స్వయంగా
ఫోనులో మాట్లాడుతూ, ఆకుపచ్చని దుసులు ధరించిన ఇద్దరు
వ్యక్తులతో చిన్నయుద్ధం జరిగిందనీ, దానిలో ఇద్దరు మిషనర్లు,
ఇద్దరు గ్యాసునర్లు గాయపడ్డారనీ, మిషనర్లస్థితి ప్రమాదకరంగా
వుందనీ, చూసిన సైనికులందరూ ఆ రహస్య వ్యక్తులమీద
మంచుపేరుకువుందని ఏక గ్రీవంగా చెప్పారనీ తెలియ జేశాడు.

గ్రూఫెన్ ఫ్యూరర్ ప్రతి పిషయాన్నీ అతి జాగ్రత్తగా
పరిశీలించ వలసిందనీ, ఆ ఇద్దరు అజ్ఞాత వ్యక్తుల్ని వెదక
వలసిందనీ ఆజలు జారీచేశాడు. ఈపనికోసం ప్రతి బటాలి
యన్ నుంచీ ఒక దళాన్ని తీసి, ఆ తీసిన దళాల్నీ ఒకేదశంగా

ఆ కార్యక్రమంలో చురుకుగా పాల్గొన వలసిందిగా హెచ్చరించాడు.

ఆ ప్రదేశంలో ఆకుపచ్చని భూతాలు, సైతానులు తిరుగుతున్నవని సైనికులు చెప్పిన మాటలు విని గ్రూపెస్ ఫ్యూరర్ కు చాలా కోపంవచ్చింది.

గ్రూపెస్ ఫ్యూరర్ కు ఇటువంటి ప్రేతాత్మలమీద ఏమాత్రం నమ్మకంలేదు. కూపీలు తీయవలసిందిగానూ, హెచ్చరించి రహస్యరక్షక దళ ముఖ్య కెప్టెన్ నర్నర్ ను పిలిపించి, “యుద్ధంలో భూతాలు, పిశాచాలు వుండవు, యుద్ధంలో వుండేది శత్రువులు మాత్రమే. ఆ ‘భూతా’ ల ఆచూకీ తీయటంలో నీవు ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధతీసుకుని పనిచేయి, ” అని చెప్పి పంపాడు.

అదేరాత్రి సరిగ్గా స్టేషనులో బండినుంచి ఒక టాంకు రైజిమెంటు దిగే సమయంలో, స్వయంగా గ్రూపెస్ ఫ్యూరర్ వచ్చి తనిఖీచేసి వెళ్ళిన రెండు గంటలకు స్టాంటర్ డన్ ఫ్యూరర్ (మరల తన పేరుతో సామ్యం చూసి హిల్ హృదయం కంపించింది) ఎస్.ఎస్.మేజరు హత్య చేయబడ్డాడు. డివిజనులో ప్రముఖ క్వార్టర్ మాస్టర్ (ఎస్.ఎస్. సీనియర్ లెఫ్టినెంట్) ఓబర్ స్టర్మ్ ఫ్యూరర్ ఆర్టర్ జెండెల్ ఎక్కడుపో బడ్డాడు. పాపం హేర్ హిల్ బలంగా కత్తితో పొడవబడి చంపబడ్డాడు. కత్తి

ఆ నైపుచుంచి ఈనైపుకు నచ్చింది. ఇంతకూ ఇదంతా జరిగింది ఆఫీసరు, సైనికులు క్రిక్కిరిసివున్న స్టేషనులో వాళ్లచుధ్యనే.

సెంట్రీలకు, ఆఫీసర్లకు గ్రూపెస్ ఫ్యూరర్ 15రోజులు నైలుశిక్ష విధించాడు. తరువాత క్వెస్ నర్నకును పిలిచి అపరాధుల్ని పట్ట కొంటూనికి తగినంత కృషి, ప్రయత్నమూ చేయనందుకు గట్టిగా చీవాట్లు పెట్టాడు.

ఆయుధ సామాగ్రి తెచ్చేటైలు పట్టాలు సర్కిగా లేక ధ్వంసమై పోవటము, జర్మను రైజిమెంటులోని ముగ్గురు సైనికులు విషం కలిపిన ఆహారం తిని చనిపోవటము, ఆరైజి మెంటులోని సైనికులే మర్రికి పారిపోయిన దానికి, ఇటువంటి వాటన్నిటి గౌరవమూ ఆ “ఆకపచ్చని భూతాల,” కు ఆ పాదించారు. నిజము, కల్పితాలు, ఊహలు, వాస్తవమూ వీటన్నిటి మధ్య జూడతీయటం కష్టమై పోయింది.

వీటినలన కలిగిన పరిణామాలను చూసి గాబరాపడి గ్రూపెస్ ఫ్యూరర్. కోర్డెనెట్ క్వార్టరు, సైన్యానికి కమాండరు ఫీల్డ్ మార్షల్ బుష్కు,” రష్యావాస్తా ఎక్కడికక్కడ గండిలుకొట్టి కూపీలు తీసే ఒకస్కొటు దళాన్ని జర్మనుసైన్యాల మధ్యకు పంపారు. 131వ భూసైన్యపు అహగ్రత్తివల్ల ఈ స్కొటులు హైకింగ్ డివిజను డేరాల నికకు చొచ్చుకు వచ్చారు. బహుశా వాళ్లు ఈసైన్య సమీకరణోద్దేశ్యాన్ని గురించి వివరాలు తెలుసుకునే వుంటారు, ” అని వార్తాపత్ర వలసిందిగా ఆజూపించాడు.

కొంచెం ఆగోచించిన తరువాత జెర్మన్ లోవున్న ఒనర్ గ్రూపెన్ - ఫ్యూరర్ బాన్ దేబాట్ కు వ్యక్తి గతంగా కూడా ఉత్తరం వ్రాశాడు. దానిలో అతను తన సంరక్షకునకుసంతోషం కలిగించటంతోపాటు, తాను అపజయం పొందే స్థితిలో సహాయం కూడా పొందగలిగేట్లు వ్రాశాడు. జెర్మన్ లో విశ్రాంతి తీసుకుంటున్న చాలామంది ఆఫీసర్లకు హేర్ షాల్ పార్ట్ న్నందుకు సంతోషం గలిగింది.

మరురోజు చివరి ఝూములో ఎడతెగకుండా మోగే టెలిఫోను గంట గ్రూపెన్ ఫ్యూరర్ ను భోజనానంతరపు నిద్ర నుంచి మిల్కొల్పింది.

ఇంతకుముందే జర్మనులకు పచ్చభూతాలకు యుద్ధం జరిగిందని కెప్టెన్ నర్నర్ తెలియజేశాడు. డివిజను కమాండరు ఆ. దేశాలనుసరించి ఈ దళం అంటరాష్ట్ర ఫ్యూరర్ (ఎస్. ఎస్. లెఫ్టినెంట్) అల్టన్ జెర్ నాయకత్వం అన్వేషణకార్యక్రమం సాగిస్తుంది. అడవికి ఒక ప్రక్కగా ఒంటరిగా ఇక్కడ కనిపించింది. చాలామంది లోనికి వెళ్లారు, కాని ఏమీగా దొరకలేదు. అంటరాష్ట్ర ఫ్యూరర్ జాగ్రత్తనలన కష్టమిద భూతాల జాడ కనిపెట్టిన శ్రేయస్సు ఆయనకే దక్కింది. అవును, వాళ్లంతా అక్కడేవున్నారు కాని దురదృష్టవశాత్తూ అల్టన్ బయట దళంమీద చేతిబాంబుల నష్టం పురిపించి అంటరాష్ట్రలో సహా ఏడుగుర్ని హత్యచేసి భూతాలు హాహా గాని గాయి. కాని ప్రతిజిల్లా యూనిట్ కు అవాయ సూచనలు

వంప బడ్డాయి. భూతాల్ని పట్టుకుంటానికి కట్టు దిట్టమైన
 ఏర్పాట్లు గావించ బడ్డాయి. కనుక వాళ్లు పట్టుబడనన్నావచ్చు
 లేదా చంపివేయ బడవచ్చునని ఆశిస్తున్నాము. మరొక
 విషయం, దొంగలలో ఒకడు మన సైనికులకు చిక్కాడు—
 బ్రతికిమాత్రం గాదు, దురదృష్టవశాత్తు శవావస్థలోనొరికాడు.

కొంచెంసేపు ఆలోచించి హిల్ తనకారును తెమ్మని
 ఆజ్ఞాపించి టాంకుల రక్షణతో ఘటనాస్థలానికిబయదేలురాడు.

అడవికి చినర ఒకప్రక్కగా కాలి ధ్వంసమైన ఇంటివద్ద
 కెప్టెన్ వర్నూ, ఆచూకీ దళంలోని ఎస్. ఎస్ సైనికులు
 కలిశారు.

వాళ్ళ నమస్కారాలకు, జవాబీయకుండానే హిల్
 మానంగా శత్రు శనంపద్దకు వెళ్ళాడు. అతనొక రష్యను,
 వయస్సు 23 కంటే ఎక్కువవుండదు, బంగారురంగు జుత్తు,
 విశాలమైన పెద్ద కళ్ళు గ్రూపెచ్ ఫ్యూరర్ నంక చూస్తున్నాయి.
 ఆకువచ్చని దుస్తుల (సోవియట్ స్కాటులు ధరించే వెచ్చని
 దుస్తులు అని గ్రూపెచ్ ఫ్యూరరు నోట్ చేసుకున్నాడు) క్రింద
 సోవియట్ సైన్యపు బూడిదరంగు కోటువుంది. దానిమీద
 జూనియరు సార్జెంటు పట్టీలున్నాయి.

సమీపంలోనే ఎనిమిదిమంది ఎస్. ఎస్ సైనికులు నకు
 సగా, సైనిక నిరీక్షణకు ఎదురుచూస్తున్నట్లు పడివున్నాడు.
 వారిచేతులు ఎదురొమ్ములమీద పెట్టుబడివున్నాయి. ఆ ఎని

మిది మందిలో అయిదుగురు , పొట్టివాళ్ళు, బలహీనులుగా వుండటం గ్రూపెన్ ఫ్యూరరు కోపంగా చూశాడు... వీళ్ళేనా ఎస్. ఎస్ నల్లపైన్యపు సైనికులంటే?

జర్మను పైన్యంలో పెద్దపెద్ద ఆఫీసర్ల మధ్య తానింత భూకంపం జరిపాననేది త్రైవకిన్ కు తెలియదు. త్రికోణా కారంలో వాళ్ళు తిరిగి వచ్చేటప్పుడు అడుగడుక్కు ఎస్.ఎస్ సైనికులు వెదుకుతూ వుండటం కన్పించింది. ఒకళ్ళనొకళ్ళు పిల్చుకోవటం కూడా విన్పిస్తుంటే వాళ్ళు ప్రాక్టీసు చేస్తున్నారని స్కాటులు భావించారు. వాళ్ళకు, తమకు మధ్యనున్న సంబంధాన్ని గురించి వారలోచించనేలేదు.

జర్మనుల మధ్య తమ నాల్గవరోజు ప్రయాణంలో మూడవ రూమున స్కాటులు ఒంటరిగావున్న ఒక ఇంటి దగ్గరకు చేరుకున్నారు. త్రైవకిన్ తన సహచరులకు విశ్రాంతి నిచ్చి, భూమిలో సంబంధం పెట్టుకోవాలని నిశ్చయించు కున్నాడు. చాలా జాగ్రత్తగా వుండుటకూ, దూరం నుంచే చుట్టుపట్ల పరకాయించి చూడటానికీ అనువుగా వుండేందుకు బుగిలిపోయిన మెట్లగుండా పైభాగంలోకి చేరుకున్నారు. ఆనీకానోవ్ బరువుకు ఆమెట్లు విరిగినంతవని జరిగింది.

త్రైవకిన్ తన రేడియో సెట్టును సరిచేసుకుని భూమిలో సంకేతాలు కూడాబలుక్కుని సిద్ధంగావున్న సమయంలో అకస్మాత్తుగా బ్రెజినీకోవ్ పిలుపు విన్పించింది. అంతకుముందే అతన్ని పైభాగంలోని రంధ్రంవద్ద కాపలాకు నియమించాడు.

త్రైవకిన్ లేచి అకనిచక్రకు వెళ్లి చూశాడు. యమారు 20మంది ఎస్.ఎస్.పైనికులు నలుపైప్రొచ్చి కమ్మకుంటూ భవనం సమీపానికి వస్తున్నారు.

త్రైవకిన్ వెంటనే ఈలోపలే గాఢనిద్రలో మునిగిపోయిన తన సహచరుల్ని మేల్కొల్పాడు, కాని క్రిందికి దుమికి పారి పోయే సమయం లభించలేదు. ఎస్.ఎస్. పైనికులు సమీపానికి వచ్చేశారు. వారిలో నలుగురు ఇంటిలోకి జొరబడ్డారు. అటుఇటు తొంగిచూసి బయటకు వెళ్లిపోయారు. కాని వెంటనే మరల తిరిగి లోనికి వచ్చారు. వారిలో ఒకడు గొణుగుతూ తిమ్మకుంటూ బుగిలిపోయిన మెట్లపైకి ఎక్కసాగాడు.

రెండు చేతుల్లోనూ రివాల్వర్లు పట్టుకుని ఊపిరి బిగబట్టి త్రైవకిన్ నిలబడి వున్నాడు. పైకప్పుకు ఎక్కువ రంధ్రాలుండటంవలన పైన వెలుతురుగావుంది. మొదటికంటే ఎక్కువ గంభీర దృష్టితో ఆయన తన సహచరులవంక చూశాడు. వారు చాలా విలక్షణమైన దృశ్యాలుగా కన్పించారు. అలసిపోయి కళ్లు లోతుకు పీక్కుపోయి, గడ్డాలు పెరిగి-వారు మృత్యువుతో పోరాడటానికి సంసిద్ధంగా నిలబడివున్నారు. బుగిలిపోయిన మెట్లు కిరుమన్నాయి, జర్మనీవాడు నెమ్మదిగా తిట్టాడు.

భయంకరమైన శబ్దం. ఆనీకానోవ్ పైకప్పులోని ఒక రంధ్రం ద్వారా వలయంగా నిలబడివున్న ఎస్.ఎస్. పైనికుల మీద ఒక జర్మను విధ్వంసక బాంబు విసిరాడు. సర్కిల్ అదే సమయంలో పైకివచ్చిన జర్మనువాడి తలను ట్రైజనీకోవ్

టామింగన్ తో పగుల గొట్టాడు, తన సహచరులతో కూడా అతను వాసాలు, దుమ్ము మేఘాలలో క్రిందికి దుమికాడు.

కనురెప్ప వేసేలోపు త్రెవకిన్ స్కాటులకుండే నేర్పుతో ఆనీకానోవ్ అభిప్రాయం గ్రహించాడు—బయట నిలబడివున్న జర్మనులమీద చేతిబాంబు వేసి వెనక్కి పోవటాన్ని మార్గం ఏర్పరిచాడు. భవనం లోపలవున్న ముగ్గురు ఎన్.ఎస్.వాల్ తో పోట్లాడటం తేలికే—ఆ ప్రేలుడుతో భయపడి జరిగిన పరిస్థితు లేమిటో వాళ్లకు తలాతోకావమీ అర్థంకాలేదు.

మరుక్షణానికే స్కాటులు ఒకగంధ మాధినీ నృత్యాల గుబురులోకి జేరుకున్నారు—జర్మనుల కేకలు, గుండ్ల వర్షం ఆలస్యంగా విసిరిన బాంబులు వారిని తరుముతున్నాయి. బ్రెజనీ కోవ్ తమవెనుక లేడనేది మొదట త్రెవకిన్ ఆలోచించనే లేదు. ఆనీకానోవ్, సేమియోనోవ్ గాయపడ్డారని కూడా తెలియదు. పారిపోయేటప్పుడు త్రోవలో ఆనీకానోవ్ కొప్పుతూ బ్రెజనీ కోవ్ విషయం చెప్పాడు. ఆ భవనంనుంచి బయటకు వచ్చేటప్పుడు బ్రెజనీకోవ్ పడిపోవటం మాత్రం తానుచూశాడు.

వారిని తరమటం ఆగిపోలేదు. నలునైపులనుంచీ తరుము తున్నట్లనిపిస్తుంది. ఆకేకలు, గుండ్ల మోతలు అచటంతా ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి. తరువాత కుక్కలు మొరగటం విన్నవించింది. ఇంతలో కుడినైపునుంచి మోటారు సైకిళ్ల మోత విన్నవించింది. వీపుమీద గాయం తగిలిన ఆనీకానోవ్ బాధగా కొప్పు

తున్నాడు. సెమియోనోవ్ కుంటటం అడుగడుక్కా ఎక్కువ కాజుచ్చింది.

వర్షంతో కడిగిన అడవి సువాసనలు విరజిమ్ముతుంది. తడినేలమీదపడ ఆకులు, గడ్డి చలికాలంలో వుండే తాజా తనాన్ని కొల్పోయాయి. నిజమైన వసంతం వచ్చింది. వర్షంతో కడగ బడినటువంటి ఒక మధురమైన గాలివూపు ఆకుల్ని ఊయాల లూపుతుంది, వసంతంలోని తియ్యని సంగీతాన్ని వినిపిస్తుంది.

తరుముతున్న కేకలు ఆగిపోయాయి. త్వరత్వరగా గాయాలకు పట్టీలు వేయబడ్డాయి. మమోచికిన్ తన చివరి సీసాను ముందుజేబులోనుంచి తీసి ఊపాడు. ఇంకా కొద్ది బొట్లువున్నాయి. ఆతనాసీసాను ఆనీకానోవ్ కు అందించాడు.

బాయ్ కొవ్ వీపుమీద వున్న ట్రాంసు మీటకు గుళ్ల దెబ్బలతో ధ్వంసమైపోయింది. అన్నీ తూట్టే. అది బాయ్ కొవ్ ప్రాణాల్ని రక్షించింది, కాని అదెందుకూ పనికి రాలేదు. బాయ్ కొవ్ దాన్ని తన టామింగన్ మడమతో చిత్తగొట్టి ముక్కలు చెల్లాచెదురుగా గుబురులో విరజిమ్మాడు.

వారు త్రాగిన వాల్లవలె తూలుతూ నెమ్మది నెమ్మదిగా ముందుకు సాగారు.

తెవకిన్ వెనుక నడుస్తున్న మమోచికిన్ ఉన్నట్లుండి--

“కామ్రేడ్ లెఫ్టినెంట్! నేను మిమ్మల్ని క్షమార్పణ వేడు కుంటున్నాను,” అని అన్నాడు.

మాటిమాటికి తన ఎదురొమ్ముపై గుద్దు కుంటూ, బహుశా ఏడుస్తూకూడా—చీకటిగా వుండటంవలన స్పష్టంగా చెప్పలేము—నెమ్మదిగా ఏడ్చు గొంతుతో చెప్పాడు:

“ఇదంతా నాతప్పే. అంతానాదే. ఆ రెండు గుర్రాలను నేను తిరిగి గ్రామంలో ఒప్పగించలేదు. వాటిని నేను తినుబండారాలకు బాడుగకిచ్చాను.....”

త్రెవకిన్ ఏమీ మాట్లాడలేదు.

“కామ్రేడ్ లెఫ్టినెంట్! నన్ను క్షమించండి. ఒక వేళనేను సురక్షితంగా తిరిగి వెళ్లగలిగితే.....”

“ఒకవేళ నీవు సురక్షితంగా వెళ్ల గలిగితే నిన్ను మోస గాళ్ల పట్టణంలోనికి పంపిస్తారు,” అని త్రెవకిన్ అన్నాడు.

“నేను వెళ్తాను. సంతోషంగా వెళ్తాను. మీరిదే అంటారని కూడా నాకు తెలుసు: ఏది ఎలా జరిగినా మీరిదే అంటారని కూడా నాకు తెలుసు,” అని మమోచికిన్ త్రెవకిన్‌ను ప్రశంశిస్తూ బిగ్గరగా అరిచాడు.

అర్ధంగాని కృతజ్ఞత, ఆత్మ వైశాల్యపు కంఠాదులో త్రెవకిన్ చెయ్యి గట్టిగా నొక్కాడు.

తరుముకుంటూ వస్తున్న జర్మనుల కేకలు వాల్లప్రక్కనే వినిపించాయి. వాళ్లు నేలకంటా కరుచుకుపోయారు. రెండు కవచధారి శకటాలు గడగడమంటూ ముందుకు దాటి వెళ్లి పోయాయి. తరువాత మరల ప్రశాంతత, వారు మరల ముందుకు సాగారు. ఆనీకానోవ్ విశాలాకారం ముందు కనిపిస్తుంది. తన బలిష్ఠమైన బాహువుల్లో చెట్ల కొమ్మల్ని ఒత్తి గిస్తూ ముందుకు నడుస్తున్నాడు. తనను పడగొట్టటాన్ని ప్రయత్నిస్తున్న ఆ అర్థ చైతాన్యాన్ని అపూర్వమైన ఇచ్ఛాశక్తితో అణిచేస్తూ సాగిపోతున్నాడు.

తన జీవితానుభవాల ద్వారా వచ్చిన గుణపాఠాన్ని, చుట్టూవున్న శాంతిమోసమని గ్రహించివుండవచ్చు. వైకింగ్ ఎస్.ఎస్ గూఢచారి దళమంతనూ, 343వ బాంబుల డివిజను లోని మొదటిదళమూ, రాత్రింబవళ్లు నడిచి అక్కడకు చేరు కున్నారు; 131వ భూసైన్యంలోని వెనుకనున్న యూనిట్లన్నీ తమకొసం గాలిస్తున్నాయని, అతనికి తెలియదనేది నిజమే. విసుగూ విరామం లేకుండా పెలిఫోనులు మోగుతున్నాయనీ, ట్రాంసు మీట్లు కర్ణకర్ణ భాషలో సంకేతాల ద్వారా మాట్లాడు తున్నాయనీ కూడా అతనికి తెలియదు. కాని తరుముతూ వచ్చేవాళ్ల ఉచ్చులు బిగుస్తున్నాయని మాత్రం అతను గ్రహించాడు.

ప్రతిక్షణమూ శక్తి నికూడ బట్టుకుని ముందుకు నడుస్తున్నారు. వాళ్ళు పారిపోగలుగుతారో లేదోకూడా తెలియదు.

కాని ఇప్పుడు దానికంత మహత్వంలేదు. కాని విశేషమేమిటంటే సోవియట్ సైన్యాలమీద అకస్మాత్తుగా దెబ్బ తీయటానికి సమీకరించబడే భయంకర నైకింగ్ డివిజను యంత్రాంగాలు కద నొక్కు కొచ్చాయి. వారిట్రక్కులు, టాంకులు, సైనికుల్ని జేరవేస్తున్న కవచధారి శకటాలు, తళుక్కుమంటూ మెరిసే కల్లజోళ్ళు ధరించిన ఎస్.ఎస్. సైనికులు, బ్రతికిన పందుల్ని బండిలో తీసుకుపోయే ఆ జర్మనులు, కునికి పాట్లు పడుతూ తినేవాళ్ళు, అరచినట్లు కఠోరంగా గొంతులు పగలదీసుకుని మాట్లాడే, అడవుల్ని మలినంచేస్తున్న ఆ జర్మనులు, హిల్లు ములెనులు, కైంఫులు, గరగీజులు, పెకిపోవాలనే కలలుగనే వీళ్లంతా, విధ్వంసం చేయటానికి వచ్చిన ఈ సైన్యాలు, ఈ హంతకులు. ఖూనీకొద్దు—వీళ్లంతా ఈ అడవి మార్గాల వెంట తిన్నగా మృత్యుదేవత దగ్గరకు సాగిపోతున్నారు.

మృత్యువుయొక్క ప్రతీకార హస్తాలు ఈ 15 వేల సైన్యాన్ని కబళించటానికి సిద్ధంగావున్నవా అన్నటుంది. పటలుటానికి సిద్ధంగానే వున్నాయి.

‘నక్షత్రం’ లో సంబంధం పెట్టుకునే ట్రాంసు మీటరు ఒంటరిగావున్న ఒక కండకంలో వుంది. జూనియర్ లెఫ్టినెంట్ మస్కరస్కీ రాత్రింబవళ్ళు అక్కడే గడుపుతున్నాడు. అతను ఎక్కువగా నిద్రపోవటం కూడా మానేశాడు. అప్పుడప్పుడు కూర్చునే చేతులమీద తల ఆనించి కన్నుమూసి కలతనిద్ర పోయేవాడు. అప్పుడు కూడా తమ సంభాషకు అంతరాయం కల్గించే గాలి చప్పుడే వింటూవుండేవాడు. తన విశాలమైన కనురెప్పలు మూస్తూ తెరుస్తూ నేలొక్కని, డ్యూటీలోవున్న ఆపరేటర్ ను పిలిచి, “వాల్వేయైనా మాట్లాడుతున్నారా?” అని గాబరాగా అడిగేవాడు.

ఆపరేటర్లు మూడు డ్యూటీలుగా పనిచేస్తున్నారు. కాని తన డ్యూటీ ముగిసిన తరువాత కూడా కార్య అక్కడినుంచి వెళ్ళేదిగాదు. ఆమె అందమైన ముఖం చేతులమీద అనించుకుని కూర్చునేది. ఆమె మస్కరస్కీ దగ్గరే ఆ ఇరుకు గా వున్న బల్లమీద కూర్చుని సీటీక్సీస్తూ వుండేది. అప్పుడప్పుడు డ్యూటీలో వున్న ఆపరేటర్లతో గటిలుగా వాదించేది; వాళ్ళు నక్షత్రం సంబంధమైన వేవ్ లెఫ్ తప్పించారనీ విసుక్కుని వాళ్ళచే తినుంచి స్పీకర్ తీసుకునేది. తరువాత కండకం లోపలనుంచి గౌరవ నీయమైన శాంతనచనాలు వినిపించేవి:

“నక్షత్రం! నక్షత్రం! నక్షత్రం! నక్షత్రం!”

సమీపమందున్న వేవ్ లెఫ్ పై ఎడలెగకుండా జర్మను

బాష గడగడ వినిపిస్తుంది. మరికొంత దూరంలో రాత్రిం బవళ్ళు కడు జాగ్రత్తగా మేల్కొని వున్న శక్తివంతమైన అజేయ మాస్కోనుంచి, సంభాషణలు, పాటలు, వయెలిన్ వాయిద్యం వినిపిస్తున్నాయి.

పగలు చాలా సాల్లు డివిజను కమాండరు వచ్చి తిరిగి వెళ్తూ వుండేవాడు. కందకాన్ని, డేరాకు మధ్య నిత్యమూ స్కాటులు తిరుగాడుతూ వుంటున్నారు. లెఫ్టినెంట్ బుగో ర్కోవ్ ప్రతిరోజూ వచ్చేవాడు. అప్పుడప్పుడు అతని వెంట మేజర్ మజీజోవ్ కూడా వస్తూవుండేవాడు. కందకంలోని గోడకు ఆనుకుని నిలబడి మానంగా ఆపరేటర్ వంక చూస్తూ వుండేవాడు. ఆ విధంగా దాదాపు గంటసేపటి వరకు వుండి వెళ్ళిపోతూ వుండేవాడు.

తరచుగా మేజర్ లిఖాచెవ్ డ్యూటీలోవున్న ఆపరేటర్ పనిని తాను స్వయంగాకూడా చూస్తూ వుండేవాడు. అప్పు డప్పుడు కెప్టెన్ బరాస్కిన్ లోనికి వచ్చి చిన్న కిటికీవద్ద నిలబడి తన వ్రేళ్లతో టకటక కొమ్మా వుండేవాడు. ఇంకా తన ప్రసిద్ధ నోటు బుక్ లోని పాటను దేన్నైనా నెమ్మదిగా ఆలా పించేవాడు. ఒకసారి కెప్టెన్ ముస్తాకోవ్, కెప్టెన్ గురోవిచ్ లు కూడా ముందున్న రక్షణ శ్రేణినుంచి అక్కడకు వచ్చారు.

తనీకీ ఆఫీసరు కెప్టెన్ యాస్కిన్ కందకంలోకి వచ్చాడు. యాస్కిన్ ముఖమంతా స్పృటకపు మచ్చలెడబ్బెత్తగావున్న లలాటంక్రింద చురుకైన కళ్ళు, పిట్టవలె వున్న శాంతమూర్తి.

“గూఢచారి దళ కమాండరు మీరేనా?” అని ఆయన మస్చరస్కీ ను ద్వేషించి అడిగాడు.

“నేను కార్యభారం వహిస్తున్న కమాండరును.”

తణిఖీ అధికారి, రైతుల్నుంచి అన్యాయక్రాంతంగా రెండు గుర్రాలను స్వాధీన పర్చుకున్న విషయంలో దానికిసంబధించిన వాళ్లతో మాట్లాడదలచు కున్నానని తెలియ జేశాడు. సంక్షేపంగా విషయాన్నంతా చెప్పి, ఈ చెడుపని నలన స్థానిక ప్రజల్లో సోవియట్ సైనికులు నైతికంగా ఎంత అసహ్యించుకో బడతారో అర్థం చేసుకున్నావా అని మస్చరస్కీని ప్రశ్నించాడు.

మస్చరస్కీ జవాబుకెదురు చూడకుండానే ఆయన చెప్పుకుపోతున్నాడు—“కనుక నేను ఆస్కాయులతో ముఖ్యంగా లెఫ్టినెంట్ త్రెనకిన్, సార్జెంట్ మమోచికిన్లను, ఈ అపసవ్య మైన పని జరుగుతున్నప్పుడు అక్కడే వున్నాడు గనుక సంజాయిషీ అడగాలి.”

“వాళ్ళు ప్రస్తుతం ఇక్కడ లేరు, అని మస్చరస్కీ కొంచెం వ్యాకులకతోనే జవాబిచ్చాడు.

“వాళ్లల్లా ఎవరూ లేరా?”

“లేరు.”

తణిఖీ ఆఫీసరు ఒక ఊణం ఆలోచించాడు.

“కామ్రేడ్ కెప్టెన్, వాళ్ళున్న చోటుకే మీరు కూడా వెళ్ళి మాట్లాడితేనే బాగుంటుందనుకుంటాను.”

“వాళ్ళెక్కడ వున్నారు?” అని కెప్టెన్ యాస్కిన్ ప్రశ్నించాడు. తణిఖీ ఆఫీసరు కాత్యావంక గంభీరంగా, దృఢ నిశ్చయంతో చూశాడు.

కొపంతో, విజయం పొందిన చిరునవ్వుతోనే ఆమె కూడా జవాబుగా ఆయనవంక చూసింది.

మస్చరస్కీ కూడా నవ్వాడు. కాని మరల వెంటనే విషయ గాంభీర్యాన్ని గుర్తించాడు. ఒక వేళ కమాండర్ ఆఫీసరు ఈ వ్యక్తిని జర్మనుల మధ్యకే వెళ్ళి సంజాయిషీ పని పూర్తి చేయవల్సిందిగా ఆ దేశిస్తే ఈయన అక్కడకు కూడా వెళ్ళాడు.

మూడవ రోజున ‘నక్షత్రం!’ మాట్లాడింది—సరిహద్దు దాటిన తరువాత త్రైవకిన్ ఇది రెండవసారి మాట్లాడాడు. సంకేత, భాషనువదలి, మాటిమాటికి అతను చెప్పిందిదే.

“పంచమ నైకింగ్ ఎస్.ఎస్ టాంకు డివిజను ఇక్కడ సమీకరించ బడుతుంది. 9వ పశ్చిమక్షేత్ర మోటారు రైజి మెంటులోని వాడొకడు నైకింగ్ ఎస్.ఎస్ టాంకు డివిజను ఇక్కడ సమీకరించ బడుతుందని చెప్పాడు.”

తరువాత అతను పశ్చిమక్షేత్ర మోటారు రైజిమెంటు యర్ధాణము, డివిజను హెడ్ క్వార్టర్ పరిస్థితులు, ఆ ప్రదేశ

శాన్ని గురించి చెప్తూ యూనిట్లు నేలయినట్లు ప్రవాహంగా వచ్చి దిగు తున్నాయనీ, రాత్రిళ్ళు మాత్రమే ప్రయాణం చేస్తున్నారనీ నొక్కి చెప్పాడు. తరువాత మరల వెనుకటి విషయాన్నే వర్ణించ సాగాడు: —

“పంచమ వైకింగ్ ఎస్.ఎస్ టాంకు డివిజను చాలా రహస్యంగా ఇక్కడ సమీకరించ బడుతుంది.....”

తెనకిస్ రిపోర్టుతో డివిజనులో గడవిక బయలుదేరింది. కర్నల్ సర్బీచెంకో సైన్యపు జి.ఓ.సి.కి కర్నల్ సేమియోర్కిచ్ కు స్వయంగా ఫోనుద్వారా చెప్పినప్పుడు హెడ్ క్వార్టర్సు సైన్యంలోకూడ సంచలనం బయలుదేరింది.

లెఫ్టినెంట్ కర్నల్ గాలీవ్ సైనికదళాలకూ, సైన్యాలకూ, సమీపమందున్న డివిజనులకు ఫోనుద్వారా జవాబు లివ్వటంతో నిద్రాహారాలుకూడా మర్చిపోయాడు. అతను చలికి వణకటం ఆపేశాడు, గొర్రెతోలు దుస్తుల్ని విప్పి అవతల పారేశాడు. మాట్లాడటానికి అతనినోటికి విసుగూ విరామంలేకుండా వుంది. దృఢంగానూ, సంతోషంగానూ కన్పిస్తున్నాడు. “గాలీవ్ కు ఘోటకు మనుషుల వాసన వేస్తుందిరా!” అని సైనికులు అనుకున్నారు.

పంచమ వైకింగ్ ఎస్. ఎస్ డివిజను సమీకరించు జిల్లా ప్రాంతాన్ని వేలకొలది మ్యాపుల్లో నీలవర్ణపు పెన్సిల్లు గుర్తులు పెట్టాయి. సైనిక హెడ్ క్వార్టర్సునుంచి ఈరిపోర్టు ప్రధాన

రక్షణ కార్యాలయానికి వెళ్ళింది. అక్కడినుండ మాస్కోలో వున్న ఉన్నతాధికారికి చేరింది.

డివిజను, ఫ్రెంటులోవున్న హెడ్ క్వార్టర్లూ తెనకిన్ సూచనలకు చాలా విలువిచ్చాయి. కాని సైనిక ప్రధాన కార్యాలయం ఆసూచనలను మహాత్తరమైననని అంగీకరించి నప్పటికీ, అదినిశ్చయమైందిగాదు. కొత్తగావచ్చిన బలాన్ని, ఎస్. ఎస్ సైన్యాల దాడిజరుగుతుందని అనుమానించిన డివిజన్లకు అండగా పంపనలసిందని జి. డి. సి ఆజ్ఞలు జారీచేశాడు. ఆయన తన మిగిలిన సైన్యాన్నికూడా ఆపదరానున్న రంగానికి పంపాడు.

ప్రధానరక్షణ కార్యాలయం పైసూచననుబట్టి కోవెల్ జంక్ స్లో రాబందులవలె పొంచివున్న జర్మనుల వృద్దేశ్యాలను గ్రహించారు. ప్రధాన యుద్ధకార్యాలయం, ఆప్రాంతానికి సంబంధించినచోట్ల తిరిగి ఆచూకీ తీసి వాటిమీద బాంబులు వేయవలసిందిగా నైమానిక దళానికి ఆజ్ఞలుపంపింది. ఎన్నో టాంకుల, మరఫిరంగుల యూనిట్లను కలిపి 'క్ష' సైన్యాన్ని ఇంకా బలమైందిగానూ, అజేయమైందిగానూ చేశారు.

వైకింగ్ టాంకు డివిజనూ, ఆ అడవిప్రాంతమంతా కలిపినా ఆచిత్రంలో ఎన్నో అంశంః దానినిబట్టి ఉన్నతాధికారులు ఈకుట్ర వెనుక పైద్ద రహస్యమే దాగివుందని గ్రహించారు- ఎదురుదాడులద్వారా జర్మనులు, సోవియట్ సైన్యాలు

పోలేండువైపుకు పురోగమించకుండా చేయాని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. దండయాత్ర జరిగేదానికి ఎడమప్రక్క ఎక్కువ బలాన్ని సమీకరించాలనీ. ఒకటాంకు సైన్యమూ, ఒక గుర్రపు దళమూ, అనేక ఫిరంగి డివిజన్లు అక్కడికి తరలించవలసిందిగా ఆదేశాలు వచ్చాయి. ఈరకంగా త్రైవకినకు చుట్టూపట్ల అలలు వ్యాపించసాగాయి, భూమిమీద వ్యాపిస్తూ వ్యాపిస్తూ ఎక్కడో దూగానవున్న మాస్కోనుంచి, జెర్మన్ వరకూ వ్యాపించాయి.

డివిజనుకు వెంటనే జరిగిన మేలేమిటంటే ఒకటాంకు రైజిమెంటు, రక్షక సైన్యాల రైజిమెంటు ఒకటి, రాకెట్లు, బాంబులు, సైనికుల, ఇంకా ఇతర అయుధాల బలంనచ్చి కలిసింది. స్కాటులకుకూడా సహాయం లభించింది.

మస్కోరస్కీ తన అనుచరులతోబాటు పట్టుదలతో, నిలదొక్కుకుని అభ్యుప కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించాడు. సగం సమయాన్ని ముందున్న శత్రువులను కనిపెట్టటానికే వినియోగిస్తున్నాడు. బుగోర్కోవ్, అతని అనుచరులు కలిసి “నిర్జనప్రదే” మంతా సొరంగాలు, కండకాలు త్రవ్వేశారు. మేడర్ లిఖాచ్కోవ్ రాత్రింబవళ్లు, కొత్త ట్రాంసుమీటర్లను, టెలిఫోన్లను, టెలిఫోను కేబుల్లను జాగ్రత్తగా పరీక్షించటంతో నిమగ్నమైపోయాడు. కర్నల్ సస్బిచెంకో తనచోటుకు వెళ్ళి అక్కడినుంచి పరీక్షిస్తూ యూనిట్ల కార్యక్రమాలను నడుప సాగాడు. ఆయనిప్పుడు ననయునకునినలెనూ, చాలా ధైర్యం

గానూ కన్పిస్తున్నాడు— పెద్ద పెద్ద పోరాటాల సమయంలో ఆయన తరచు ఇలాగేవుంటాడు. చాలాసేపటివరకు ఇష్టం లేక వచ్చిన పటాలను, వాటిగ్లో విసులావరకు పోలెండుంతా చిత్రించబడివున్నవి— వాటన్నిటినీ చాలా గంభీరంగా జాగ్రత్తగా అధ్యయనం చేశాడు. ఈ దూరప్రదేశాలకు ఆయన 1920 లో బుడయోనీ గుర్రపు దళంలో వెళ్ళే వచ్చాడు.

కాత్య ఒక్కతే ఒంటరిగా కందకంలోవుంది.

రేడియోలో ఆమె చెప్పిన అంశము వాక్యానికి ట్రెనకిన్ ఇచ్చిన జవాబుకు అర్థంపడుట? “నేను అర్థంచేసుకున్నాను,” అనే ఆయన చెప్పింది; అయితే ఆమె విన్నదానికి సామాన్య అర్థమేనా లేక ఆమాటల్లో మరేమైనా రహస్యార్థంవుందా? ఆమె మనస్సంతా ఎక్కువగా దీన్ని గురించే ఆలోచిస్తుంది. భయంకరమైన ఆపదల్లో చిక్కుకొని వుండటంవల్లనే ఆయన సామాన్య మానవుని భావాలకు చేరువగా వచ్చి వుండటం జరిగిందని ఆమె అనుకుంది: లేక రేడియోలో తాను, చెప్పిన చివరిమాటలుకూడా ఈ మార్పుకు కారణమైవుండవచ్చు. తన ఆలోచనలకు తన గోతానే నవ్వుకుంది. సైనికసహాయ డాక్టరు ఉల్వీ శేశానుంచి అద్దంతీసుకుని ఒక వీరపత్నివలె వుండుటకు కానల్సిన గాంభీర్యాన్ని, సాహసోపేత భావాలను తనముఖంలో వ్యక్తంచేయటాన్ని చాలా ప్రయత్నించింది— ఈమాటలే ఆమె చాలా బిగ్గరగాకూడా అంది. తిరిగి అద్దంలో చూసి గోలపెడుతున్న తన హృదయంలోని భావాల చనుసరించి

కోమలంగానూ, సంతోషంతోనూ, విషాదంతోనూ, “నక్షత్రం! నక్షత్రం! నక్షత్రం! నక్షత్రం!” అని పిలువసాగింది.

చిరస్మరణీయమైన ఆ సంభాషణాసంతరం తిరిగి రెండు రోజులకు “నక్షత్రం” జవాబిచ్చింది:

“భూమి ! భూమి ! మాట్లాడేది నేనే ‘నక్షత్రం’ను. నీవు వింటున్నావా ? నేనే నక్షత్రంను.”

“నక్షత్రం! నక్షత్రం!” అని కాత్యాయని బిగ్గరగా అరిచింది:-
“నేనే భూమిని. నేను వింటున్నాను; నేను వింటున్నాను.”

తన ఆనందంలో భాగంపంచుకునేందుకు మరింకెవరినైనా పిలవాలని ఆమె తలుపు పూర్తిగా తెరిచింది. కాని అక్కడెవరూలేదు. ఆమె పెన్నిలు తీసుకుని వ్రాచుటానికి సిద్ధంగా వుంది. కాని ఒకమాట మధ్యలోనే ‘నక్షత్రం’ కంఠం ఆగి పోయింది, ఏమీ మాట్లాడలేదు. కాత్యాయని రాతంతా మేల్కొనేవుంది, కాని ‘నక్షత్రం’ ఏమీ మాట్లాడనేలేదు.

‘నక్షత్రం!’ మరుసటిరోజు, ఆతరువాత ఎన్నిరోజులైనా మానసే వహించింది. మధ్యమధ్య మస్కరస్కీ వస్తూవుండే వాడు, అప్పుడప్పుడు బుగోర్కోవ్, మేజరు లిఖాచేవ్, ఉద్యోగంనుంచి తొలగించబడిన బగాస్కిచ్ స్థానంలో గూఢచారిదళ ముఖ్యుడుగా నచ్చిన కెప్టెన్ యార్కవిచ్ మొదలైన వాళ్ళంతాకూడా వస్తూనేవున్నారు, కాని ‘నక్షత్రం’ మానస తప్ప ఏమీ మాట్లాడలేదు.

రోజురోజంతా కాత్యాయని రిసీవర్లు చెవులుకు తగిలించుకుని

కునికి పాల్పడుతూ అలాగే కూర్చునివుండేది. విచిత్రమైన ఊహలు, అతివిచిత్రమైన స్వప్నాలు వస్తూవుండేవి— ఆకు పచ్చని దుస్తులు ధరించిన పసుపుపచ్చని త్రెవకిన్, మంచునలె తెల్లని చిరునవ్వులు కురిపించే మమోచికిన్— ఆమె సోదరుడు లియోన్ యాకూడా ఆకుపచ్చని దుస్తులు ధరించినట్లు కన్పించేడు. మరల తాను త్రెవకిన్ చెప్పేది వినలేనేమోనని భయంతో కంఠిస్తూ లేచి కూర్చుని బిగ్గరగా పిలుస్తూవుండేది.

“నక్షత్రం! నక్షత్రం! నక్షత్రం! నక్షత్రం!”

దూరంగా ఫిరంగుల రణ గర్జన వినిపించింది—ప్రారంభ మవుతున్న రణ గర్జన. ఈ కఠిన సమయంలో మేజర్ లిఖాచేవ్ కు ఎంతమంది రేడియో ఆపరేటర్లయినా చాలా అవుసరం, కాని ఆయనకు కాత్యాయని ఆ నిరీక్షణనుంచి కదలించ టానికి మనసొప్పలేదు. ఈ ప్రకారంగా దాదాపు మరచిన దాని వలె కాత్యాయని వంటరిగా ఆ కందకంలోనే వుండిపోయింది.

చాలా రాత్రిగడిచిపోయిన తరువాత ఒక్కరోజున బుగోర్కోవ్ వచ్చాడు. అతను త్రెవకిన్ పేర అతని తల్లి వ్రాసిన ఉత్తరమొకటి తెచ్చాడు. అది ఇంతకుముందే అక్కడకు వచ్చింది. అతని తల్లి వ్రాసిన ఉత్తరంలో ఈవిధంగా వుంది:-

నీకు అత్యంతప్రియమైన భౌతిక శాస్త్ర సంబంధమైన నోటు బుక్కు దొరికింది. దీనిని నేను జాగ్రత్తగా భద్రపరుస్తాను. నీవు తిరిగినట్టి కాలేజీలో చేరినప్పుడు నీకిది చాలా

ఉపయోగపడుంది. నోట్‌బుక్ చాలా గొప్పది, దానిని నిజంగా పాఠ్యపుస్తకంగా ముద్రించవచ్చుకూడా— విద్యుచ్ఛక్తి, వేడిమి అధ్యాయాలు చాలా పరిశుద్ధంగా వ్రాయబడ్డాయి. ఉత్తమంగాకూడా వున్నాయి. నీకు విజ్ఞాన శాస్త్రం ఎడ ప్రత్యేక ఆసక్తి వున్నందుకు నాకు చాలా సంతోషంగా వుంది. మరొకవిషయం, నీవు పన్నెండు సంవత్సరాల వయస్సులో తయారుచేసిన నూతి గిలకసంగతి గుర్తుందా? దానికి సంబంధించిన ప్లాను కాగితాలు నాకు దొరికాయి. వాటిని చూసి క్లావా పిన్నీ, నేనూ ఎంతో నవ్వుకున్నాం.”

బుగోర్కోవ్ ఉత్తరం బిగ్గరగా చదవడాడు. తరువాత అతను రేడియోపైకి వంగి, మధ్యకథంతో ఈ విధంగా అన్నాడు:

“యుద్ధం త్వరగా ముగిసే ఎంత బాగుంటుంది... కాదు, నేను అలసిపోయి మాత్రం లేను. నేను అలసిపోయానని నేననటం లేదు కాని ప్రజల హత్య ఇంతటితో ఆగిపోవాలి.”

బహుశా ఇక్కడ తన నిరీక్షణ, ‘నక్షత్రం’ కొనం అనంతమైన తన పిలుపు వ్యర్థ మాతామోనని కార్యా అకస్మాత్తుగా భయంగా అనుకుంది. ‘నక్షత్రం’ అస్తమించింది, కాలిపోయింది.

కాని ఆమె ఎలా వెళ్ళగలుగుతుంది? ఒక వేళ ఆయన తిరిగి మాట్లాడితే? ఆయన ఎక్కడైనా అడవిలో దాగివుండి వుండవచ్చు.

ఆశతోను, వ్రజం వంటి ధృడత్వంతోనూ ఆమె నిరీక్షిస్తూనేవుంది. ఇక అక్కడ మరెవ్వరూ నిరీక్షించటంలేదు. —ఆమె ఒక్కతే మాత్రమే వుంది. అక్కడినుంచి బయలు దేరి వెళ్ళటాన్ని సన్నద్ధమయేవరకూ ఆ యంత్రాన్ని అక్కడి నుంచి కదిలించటాన్ని ఎవరూ సాహసించలేదు.

స మా ప్తి.

1944వ సంవత్సరం గ్రీష్మ ఋతువులో సోవియటు సైన్యాలు . తిరోగ మించుచున్న జర్మను సైన్యాల అట కాయింపులను కాలరాయుచు పోలెండు భూభాగంలో ముందుకు సాగి పోతున్నాయి.

మేజర్ జనరల్ సర్బీచెవ్ తన జీవుమీద ఒక గూఢ చారి దళంవద్దకు వచ్చాడు. ఒకరినెనుక ఒకరుగా వాళ్ళంతా తమ ఆకుపచ్చని యూని ఫార్మాలో ముందుకు నడుస్తున్నారు— చురుకుగా, జాగ్రత్తగా, ఏక్షన్లో నైనా అవసరమైతే ప్రశాంతమైన పోలాల్లో, అడవుల్లో, మిట్ట పలాల్లో, చంచల మైన సాయం సమయపు నీడల్లో కలిసి పోవటాన్ని, సిగ్గుగా నడుస్తున్నారు.

లెఫ్టినెంట్ మన్యరస్కీ ఆ గూఢచారి దళ నాయకుడో ఆయన గురించాడు. ఎప్పటివలె స్కాటుల్ని చూడగానే సంతోషంతో ఆయన ముఖం విప్పిరింది. వెంటనే జీప్ ఆపాడు.

“అజేయలైన వీరులారా! వార్సా దగ్గరలోనే వుంది బెర్లిన్ 500 కిలోమీటర్ల (316 మైళ్ళ 2 ఫర్లాంగులు) దూర మాత్రమే వుంది. ఇక కొద్ది నిమిషాల్లో వుంది, త్వరలో మనం అక్కడికి చేరుకుంటాం.”

ఆయన ఈమాటలు చెప్పి ఒకసారి స్కాటుల వం పరికించి చూశాడు. దుఃఖ పూరితమైన ఏదో స్మృతి ఆయన్ను కలత పర్చింది. ఏదో చెప్పాలని చాలా ప్రయాస పడ్డాడ కాని తనను తాను సంభాళించుకుని చేతులు వూపుతూ:— “శలవు కామ్రేడ్స్!” అని మాత్రమే అనగలిగాడు.

జీప్ వెళ్ళిపోయింది. ఒక్క ఊణం ఆగి స్కాటుల కూడా తమ ప్రయాణాన్ని కొనసాగించారు.

—* సమాప్తం.*—

181

182

Check List

Book Number	AA/02A138	Date	25/09/21
Front Cover	yes	Back Cover	yes
Blank Pages	CD, 181		
Missing Pages	1+02		
Prepared	hulk shmi	Scanned	K. Amrutha
BOOK SIZE	H 7.0 W 4.7	Pages	184

cutting
Dawood (m)